

Memòria de Gestió

Parc Natural del Carrascal de la Font Roja

2011

PRESENTACIÓ

La Serra de Mariola i la Font Roja, al llarg de les seues 22.000 ha de superfície protegida, són dos espais naturals de destacada importància mediambiental, cultural i social en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, que posseïxen, a més, una gran vinculació amb tots els municipis que els integren.

A causa de la conjuntura econòmica, hem de realitzar una gestió basada en l'eficiència, optimitzant tots els recursos per a conservar els nostres actius naturals. Per a això, la coordinació entre les diferents administracions, locals, autonòmiques i estatals, així com la col·laboració d'universitats, obres socials, sector privada i resta d'agents socials, són de vital importància per a la conservació i posada en valor d'estos espais protegits.

S'ha treballat molt i molt bé durant els quasi 25 anys des de la declaració del Parc Natural del Carrascal de la Font Roja i els quasi 10 des de la declaració del Parc Natural de la Serra de Mariola. Període exemplar en accions de conservació que cal mantindre de forma prioritària com a base per a continuar en el futur.

Fruit d'això és la gestió realitzada enguany 2011, on a partir de la premissa de la conservació, s'ha treballat en la posada en valor i la dinamització dels nostres parcs naturals, de manera que reporten economia i riquesa a la nostra societat.

Vivim temps on es reconeix i valora tot allò relacionat amb el respecte i preservació del medi natural i cal aprofitar la important inversió que des de la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient es realitza cada any en estos espais protegits. Accions com la creació de la marca "Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana", l'ordenació integral, la regulació de les activitats lúdiques i culturals, l'activitat científica o la promoció del turisme d'interior, són alguns dels camps en què hem de treballar per a potenciar la conservació dels espais naturals i la posada en valor dels mateixos.

Per a això és fonamental la participació de visitants, investigadors i professionals, així com propietaris, excursionistes, agricultors, caçadors i veïns, que col·laboren de forma directa amb la gestió per a la conservació, millora i difusió dels valors naturals, culturals i socials d'estos dos espais naturals protegits.

Tots estos reptes animen als equips de gestió d'ambdós parcs naturals a continuar treballant, de manera que puguen suposar noves oportunitats per al desenvolupament cultural i econòmic de les poblacions contingudes en ells.

En la present memòria s'exposen les principals línies de treball que s'han seguit a partir dels objectius plantejats al llarg de 2011 i realitzades gràcies a la col·laboració de totes les entitats i agents socials implicats en la gestió.

Ignacio Palmer González

Director – conservador del

P N de la Serra de Mariola i del

P N del Carrascal de la Font Roja

La ciutat d'Alcoi des del Parc Natural. Font: Arxiu Parc Natural del Carrascal de la Font Roja

1	INTRODUCCIÓ	8
1.1	.. Descripció general del Parc Natural	8
1.2	.. Mapa del Parc Natural	8
1.3	.. Municipis del Parc Natural	13
1.4	.. Normativa i figures de protecció	14
1.5	.. Organigrama dels Serveis Centrals de la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient (CITMA)	17
1.6	.. Personal del Parc Natural	18
1.7	.. Junta Rectora	18
1.7.1	Composició de la Junta Rectora	18
1.7.2	Reunions realitzades	20
2	OBJECTIUS.....	22
3	PLA DE VIGILÀNCIA I INCENDIS FORESTALS	24
3.1	.. Mitjans de vigilància mòbil	24
3.2	.. Mitjans de vigilància fixes	25
4	PLA DE PREVENCIÓ D'INCENDIS FORESTALS	28
4.1	.. Tractaments de la vegetació	29
5	PLANIFICACIÓ I GESTIÓ PER A LA CONSERVACIÓ	34
5.1	.. Programa de conservació de Flora	34
5.1.1	Gestió, producció de planta i manteniment del viver forestal.....	35
5.1.2	Recuperació i conservació de <i>Taxus</i> i <i>Sorbus</i>	37
5.1.3	Control d'espècies invasores	39
5.1.4	Prospecció de <i>Lymantria dispar</i>	40
5.1.5	Anàlisi de resultats i conclusions generals del Programa	43
5.2	.. Programa de conservació de Fauna	43
5.2.1	Reintroducció l'ofegabous <i>Pleurodeles waltl</i>	44
5.2.2	Captació, adequació i millora de punts d'aigua	46
5.2.3	Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa	47
5.3	.. Programa de conservació d'Hàbitats	48
5.3.1	Re població forestal al Parc Natural	50
5.3.2	Recuperació entorn agrícola font de Celedón	51
5.3.3	Actuacions de la Brigada de Biodiversitat.....	52
5.3.4	Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa	55
5.4	.. Programa de conservació patrimoni cultural i etnogràfic	56
5.4.1	Testimonis del Carrascal de la Font Roja	57
5.4.2	Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa	59
5.5	.. Programa adquisició i millora del coneixement	60
5.5.1	Inventaris, catàlegs i censos.....	60
5.5.1.1	Anellament científic d'aus forestals	60
5.5.1.2	Banc de Dades de la Biodiversitat de la Comunitat Valenciana	64
5.5.1.3	Fotoidentificació d'invertebrats.....	66
5.5.1.4	Inventari de punts d'aigua- amfibis.....	68

5.5.1.5	Herbari fotogràfic.....	70
5.5.2	Seguiment.....	71
5.5.2.1	Dades meteorològiques	71
5.5.2.2	Seguiment mortalitat de vertebrats a la CV-797.....	73
5.5.3	Sistema d'Informació Geogràfica del Parc Natural de la Font Roja	76
5.5.4	Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa	78
5.6 ..	Programa Investigació del Medi Natural	79
5.6.1	Línies d'investigació.....	80
5.6.2	Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa	81
6	PLANIFICACIÓ I GESTIÓ PER A L'INTEGRACIÓ SOCIOECONÒMICA.....	84
6.1 ..	Programa de Comunicació i Divulgació.....	84
6.1.1	Comunicacions en Congresos.	84
6.1.2	Publicacions.....	85
6.1.2.1	Guia de flora (vers. castellà)	85
6.1.2.2	Mapa - Guia Font Roja Ed.3	86
6.1.3	Dotació i revisió dels continguts de la Pàgina web.....	87
6.1.4	Mitjans de comunicació.....	90
6.1.4.1	Notes de premsa.....	90
6.1.4.2	Aparicions en altres mitjans de comunicació.....	90
6.1.5	Altres	90
6.1.5.1	Fons documental.....	90
6.1.5.2	Dossier de premsa.....	92
6.1.6	Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa	92
6.2 ..	Programa d'Educació Ambiental	93
6.2.1	Servei permanent de visites guiades.....	93
6.2.2	Educació ambiental dirigida a la població local.....	95
6.2.3	Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa	96
6.3 ..	Programa d'interpretació del patrimoni	97
6.3.1	Jornada Divulgativa "Orientat i descobreix els paisatges de la Font Roja"	97
6.3.2	Jornada Divulgativa "Descobreix la fauna invertebrada del Parc Natural"	100
6.3.3	Jornada Divulgativa "Descobreix les adaptacions de la flora mediterrània"	104
6.3.4	El trenet del bosc - Dia Mundial del Medi Ambient	108
6.3.5	Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa	109
6.4 ..	Programa de Voluntariat	110
6.4.1	Projecte ACTUA.....	111
6.4.2	VOLCAM 2011	112
6.4.3	Club de amigues 27 MHz – 30 charly alpha	118
6.4.4	Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa	119
6.5 ..	Programa de desenvolupament socioeconòmic	120
6.5.1	Marca Parcs Naturals.....	121
6.5.2	Catàleg de Responsabilitat Social Corporativa (RSC).....	122
6.5.3	Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa	124
6.6 ..	Planificació i gestió de l'ús públic	124
6.6.1	Sistema de Gestió de l'Ús Públic - Q de Qualitat.....	124
6.6.1.1	Indicadors	125

6.6.1.2	Incidències i accions correctives – preventives.....	128
6.6.1.3	Revisió del sistema.....	129
6.6.1.4	Auditoria Interna.....	130
6.6.1.5	Auditoria Externa.....	130
6.6.2	Programa de correcció d'impactes.....	131
6.6.2.1	Restauració de la senda al Menejador.....	131
6.6.2.2	Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa.....	134
6.6.3	Programa de regulació d'activitats.....	134
6.6.3.1	Regulació del trànsit de bicicletes de muntanya en l'àrea d'influència del Parc Natural 134	
6.6.3.2	Visitants de l'àrea d'acampada del Santauri de la Font Roja.....	136
6.6.3.3	Activitats singulars realitzades.....	137
6.6.3.4	Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa.....	138
6.6.4	Programa d'equipaments i senyalització.....	139
6.6.4.1	Adequació i manteniment d'equipaments i àrees d'ús públic.....	139
6.6.4.2	Adequació i manteniment senders, camins i accessos.....	141
6.6.4.3	Neteja d'àrees i retirada abocaments.....	143
6.6.4.4	Revisió, realització i manteniment senyals.....	144
6.6.4.5	Seguiment anual d'equipaments i instal·lacions.....	146
6.6.4.6	Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa.....	148
6.6.5	Programa d'atenció al visitant i rutes.....	149
6.6.5.1	Servei d'atenció al visitant i relació de visites.....	149
6.6.5.2	Enquestes.....	153
6.6.5.3	Queixes i suggeriments.....	158
6.6.5.4	Informació, vigilància i col·laboració en esdeveniments.....	159
6.6.5.5	Punts d'Informació Col·laboradors dels parcs naturals de la Comunitat Valenciana..	161
6.6.5.6	Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa.....	163
6.6.6	Programa d'investigació de l'ús públic.....	164
6.6.6.1	Estudi del perfil del visitant.....	164
6.6.6.2	Estudi d'afluència de visitants.....	166
6.6.6.3	Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa.....	167
7	DIRECCIÓ I ORGANITZACIÓ GENERAL.....	170
7.1	Gestió Administrativa.....	170
7.2	Gestió recursos.....	172
7.3	Relacions i col·laboracions amb diferents organismes.....	172
7.3.1	Conveni edifici Font Roja Natura.....	172
7.3.2	Col·laboració amb el CEMACAM-Font Roja.....	172
7.3.3	Col·laboració con la Universitat d'Alacant.....	172
7.3.4	Col·laboració amb els Ajuntaments locals.....	173
7.3.4.1	Conveni Excm. Ajuntament d'Alcoi.....	173
7.3.5	Col·laboració amb Oficina Comarcal - Agents Mediambientals.....	173
7.3.6	Alumnes en pràctiques.....	175
8	FORMACIÓ.....	178
8.1	Formació interna.....	178
8.2	Formació externa.....	178
9	RESUM ECONÒMIC.....	182

9.1 .. Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Urbanisme i habitatge	182
9.1.1 Inversions.....	182
9.2 .. Autovia Alcoi-Alacant	183
9.3 .. Altres entitats	183
9.3.1 Ajuntament d'Alcoi.....	183
9.3.2 Ajuntament d'Ibi	183
9.3.3 CEMACAM Font Roja – Alcoi.....	183
9.3.4 Universitat d'Alacant.....	184
10 PREVISIÓ D'ACTUACIONS I PROJECTES ANY 2012	186
10.1 Actuacions previstes	186
10.2 Pla de millora anual	187

1. INTRODUCCIÓ

GENERALITAT
VALENCIANA

parc **natural**
de la **font roja**

1 INTRODUCCIÓ

1.1 Descripció general del Parc Natural

El Parc Natural del Carrascal de la Font Roja constitueix, sens dubte, un enclavament únic d'incalculable valor, un excel·lent exemple de bosc mixt mediterrani que s'ha conservat fins als nostres dies gràcies a la profunda estima que professen les poblacions d'Alcoi i Ibi cap este espai natural.

El 13 d'abril de 1987 la Font Roja és declarada Parc Natural, pel Decret 49/1987 del Consell de la Generalitat Valenciana. El principal objecte de la gestió d'este espai és el manteniment dels valors naturals i culturals que conformen la Font Roja, i donar la possibilitat a generacions presents i futures de conèixer i gaudir en plenitud del Carrascal de la Font Roja i el seu entorn.

1.2 Mapa del Parc Natural

El Carrascal de la Font Roja es situa cap al centre-nord de la província d'Alacant, concretament a la comarca de L'Alcoià, sobre la alineació muntanyenca del mont de Sant Antoni, el Carrascal de la Font Roja i l'Alt de Biscoi. Este conjunt muntanyenc s'exten de norest a suroest i en ell destaquen com a punts més elevats, el cim del Menejador (1356 m) i l'alt de la Teixereta (1339 m).

El Parc Natural compren 2.298 hectàrees, les quals formen part dels termes municipals d'Alcoi i Ibi. La zona d'esmortiment junt amb la zona de Parc o PRUG dona com a resultat una extensió total de l'espai protegit de 6.326 hectàrees.

Climatologia

El Carrascal de la Font Roja es situa en el llevant de la península ibèrica, la seua proximitat al mar Mediterrani i la influència característica de l'anticicló de les Açores determina les condicions climàtiques de la zona com són principalment l'elevada incidència solar, sequera estival i pluges torrencials a principis de tardor.

Les principals característiques climatològiques en les principals zones dins del Parc són les següents:

Sector nord:

Termotipus: mesomediterrani (13 – 17 °C mitjana anual)

Ombrotipus: subhumit (600 – 1000 mm/any)

Sector sud:

Termotipus: Mesomediterrani (13 – 17 °C mitjana anual)

Ombrotipus: sec (350 – 600 mm/any)

Geologia i geomorfologia

La serra del Carrascal de la Font Roja i el seu conjunt forma part dels últims contraforts de la serralada Bètica. La major part de materials geològics pertanyen a l'era Terciària, tant del Paleogen (65 – 22.5 m.a.) com a Neogen (22.5 - 1.8 m.a.). En ells destaca l'abundància de materials calcaris que alterna amb margues i conglomerats.

També és ressenyable la presència materials més antics del període Triàsic (230 - 195 m.a.), representats en els afloraments d'argiles roges i algeps de la fàcies Keuper, que es reconeixen en la contornada de la font i l'ermita, i expliquen el topònim de Font Roja.

Modelat de les roques calcàries pel pas del curs fluvial. Font: Parc Natural de la Font Roja

Del Quaternari (1.8 m.a. fins a l'actualitat) destaca la formació de graves i argiles rogenques que s'acumulen sobre les vessants de la serra, en el peu de la serra i el fons de vall.

Sobre tots estos materials geològics actuen els diferents processos i agents erosius, per a conformar el relleu i geomorfologia que hui en dia reconeixem.

Flora

El carrascal de la Font Roja alberga un bosc mediterrani excepcional de vegetació climàtica composta per roures xicotets, aurons, fleixos, teixos, servers, moixeres, carrasca i moltes altres espècies, algunes d'elles endemismes alacantins o iber-llevantins d'alt interès botànic.

La magnitud en què es desenvolupa este tipus de vegetació en el Parc Natural fa que siga únic a la Comunitat Valenciana i és per això que la Font Roja adquirix, també, un elevat valor des del punt de vista ecològic.

Els hàbitats prioritaris del LIC "Serra de Mariola i el Carrascal de la Font Roja" (Directiva 92/43/CE) són els següents:

6110 Prats calcaris càrstics (*Alyso-Sedion albi*)

6220 Zones subestèpiques de gramínies i anuals (*Thero-Brachypodietea*)

9580 Boscos de *Taxus baccata*

7220 Brolladors petrificants amb formació de travertí (*Cratoneurion*)

Dels 4 hàbitats prioritaris presents en el LIC, només un d'ells es troba de forma exclusiva en el Parc Natural de la Serra de Mariola (7220), els tres restants estan ben representats en el Carrascal.

Fauna

La diversitat d'ambients present en el Parc Natural del Carrascal de la Font Roja permet la presència i el manteniment d'una fauna variada, més del que caldria esperar en un espai amb les mateixes dimensions.

Per tant associades a formacions boscoses trobem espècies com el pit-roig europeu, el reieter safraner, el totestiu, raspinell comú, el gamarús, l'esperver, l'astor, etc. Entre els mamífers trobem el porc senglar, la geneta, la mostela, el gat salvatge, la fagina o el teixó. Altres espècies destaquen en el Parc per la seua escassetat com són l'àguila de panxa blanca i el brúfol.

Els rèptils estan representats principalment per les espècies següents: sargantana de cua llarga, escurçó, serp d'escala, serp llisa meridional i fardatxo.

Història i etnografia

Diferents jaciments arqueològics testimonien la presència de l'ésser humà sobre l'entorn del Carrascal de la Font Roja des de temps remots. Les pintures rupestres de la Sarga, o el poblat iber del Puig són clar exemple d'això.

Al llarg de la història, diferents activitats econòmiques dedicades a l'aprofitament dels recursos naturals han anat modificant el paisatge, com l'arplega de llenya, el carboneig, el pasturatge, l'explotació de pedreres, la construcció de forns de calç, la recollida de la neu per a emmagatzemar-la en caves, o l'incansable trasbals pels camins d'accés a la pròpia serra. En zones més planes, resulta important assenyalar la presència de masos destinats a l'aprofitament agrari de la zona. En el fons dels barrancs encara es poden contemplar antics molins de farina, reconvertits alguns d'ells per a la indústria tèxtil.

El coneixement d'estes activitats ens ajuda a entendre millor el territori, i a considerar-les com a part important del patrimoni històric del Parc Natural del Carrascal de la Font Roja, i de la nostra pròpia cultura.

Panoràmica primaveral del Parc Natural des de la vall del riu Polop.
Font: Arxiu del Parc Natural del Carrascal de la Font Roja

Mapa general dels Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana

1.3 Municipis del Parc Natural

El municipi d'Alcoi constituïx el 71,07 % de la superfície PORN i un 69,58 % de la superfície del Parc Natural. Al seu torn, el municipi d'Ibi el 28,93 % i el 30,42 % respectivament. D'altra banda, gran part de la superfície dels dos municipis es troba dins del Parc o de la seua àrea de PORN.

MUNICIPI	Sup. Terme Municipal (ha)	Sup. del term. Inclosa al P.O.R.N (ha / %)	Sup. del term. Inclosa al PN (ha / %)
<i>Alcoi</i>	13.060	4.496 / 34'42%	1599 / 12,24%
<i>Ibi</i>	3.136	1.830 / 58,35%	699 / 22,28%

(Municipis i superfície municipal inclosa al PORN i el Parc Natural.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del PORN i PRUG del Parc i de l'INE.

MUNICIPI	Població 2008	Població 2009	Població 2010	Població 2011
<i>Alcoi</i>	61.698	61.552	61.417	61.093
<i>Ibi</i>	24.093	24.113	23.861	23.683
Total	85.791	85.665	85.278	84.776

(Evolució de la població als municipis inclosos al PORN i al Parc Natural.

Font: Institut Valencià d'Estadística (IVE))

Les poblacions d'Alcoi i Ibi han anat incrementant la seua població lleugerament fins a l'any 2008-2009. A partir d'eixe moment, s'aprecia un deteniment de la tendència, amb lleugers decreixements de població als anys 2010 i 2011, que caldrà seguir en els anys següents per a determinar si realment és aquesta la tendència futura.

1.4 Normativa i figures de protecció

L'Espai Natural Protegit està afectat per una àmplia normativa de caràcter ambiental i d'altres àmbits, que complementen la seua normativa específica, i regulen els diferents usos i aspectes que existixen. No es creu convenient, ni objecte de la present memòria, realitzar un llistat exhaustiu de tota esta normativa, encara que sí que s'ha considerat interessant, mostrar per mitjà del següent quadre totes les figures de protecció que existixen en l'àmbit del Parc Natural i la seua àrea d'influència.

Figura de protecció	Data de declaració	Municipis	Superfície (ha)	Normativa
Parc Natural del Carrascal de la Font Roja.	13/04/1987	Alcoi, Ibi.	6.326	DECRET 49/1987, de 13 d'abril, del Consell de la Generalitat Valenciana, de declaració del Parc Natural del Carrascal de la Font Roja.
ZEPA de les Serres de la Font Roja i de Mariola (ÉS0000213).	09/05/00	Agres, Alcoi, Alfafara, Banyeres de Mariola, Bocairent, Cocentaina, Muro d'Alcoi, Ibi, Ontinyent.	22.952	Acord, de 9 de maig del 2000, del Consell. Modificat per l'Acord 5 de juny del 2009, del Consell, d'ampliació de la Xarxa de Zones d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA) de la Comunitat Valenciana (DOGV núm 6031 de data de 09.06.2009) i l'Acord de 27 de novembre del 2009, del Consell, de correcció d'errors en els annexos I i II de l'Acord de 5 de juny del 2009, del Consell, d'ampliació de la Xarxa de Zones d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA) de la Comunitat Valenciana (DOCV núm 6155 de data de 30.11.2009)
LIC de les Serres del Carrascal de la Font Roja i de Mariola.	10/07/01	Agres, Alcoi, Alfafara, Banyeres de Mariola, Bocairent, Cocentaina, Muro d'Alcoi, Ibi, Ontinyent.	19.867	Acord, de 10 de juliol del 2001, del Govern Valencià.
Reserva de Fauna de Torretes Font-Roja (Ibi)	22/02/05	Ibi.	35,6	ORDRE 18/2010, de 26 d'agost, de la Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Urbanisme i Vivenda, per la qual es declaren sis reserves de fauna en la Comunitat Valenciana. (DOCV núm 6.351 de data de 09.09.2010)
Microrreserva de flora del Menejador	28/05/1999	Alcoi	1,197	ORDRE de 4 de maig de 1999, de la Conselleria de Medi

					Ambient, per la qual es declaren 33 microrreserves vegetals a la província d'Alacant i 29 microrreserves vegetals a la província de València. [1999/X4785] (DOCV núm. 3505 de 28.05.1999)
Microrreserva de flora del Pilar de Ximo	30/01/2001	Alcoi	19,950		ORDRE de 6 de novembre del 2000, de la Conselleria de Medi Ambient, per la qual és declaren 18 microrreserves vegetals a la província d'Alacant. [2001/F670] (DOCV núm. 3928 de 30.01.2001)
Microrreserva de flora del Mas de Cotet	30/01/2001	Alcoi	19,987		ORDRE de 6 de novembre del 2000, de la Conselleria de Medi Ambient, per la qual és declaren 18 microrreserves vegetals a la província d'Alacant. [2001/F670] (DOCV núm. 3928 de 30.01.2001)
Microrreserva de flora de Torretes	10.06/2010	Ibi	20		ORDRE 11/2010, de 26 de maig, de la Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Urbanisme i Habitatge, per la qual és declaren 11 microrreserves de flora a la província d'Alacant. (DOCV núm. 6286 de 10.06.2010)
Paratge Natural Municipal del Racó de Sant Bonaventura - Canalons	15/02/2002	Alcoi	17.43		ACORD de 8 de febrer del 2002, del Govern Valencià, pel qual es declara paratge natural municipal a l'enclavament denominat Racó de Sant Bonaventura-Canalons, en el terme municipal d'Alcoi. (DOGV - Núm. 4.191 15.02.2002)
Via Verda d'Alcoi	13/02/2006	Alcoi	-		Ordenança reguladora de l'ús i del funcionament de la via verda d'Alcoi. (Butlletí Oficial de la província-Alacant, 13 de febrer del 2006. núm. 36)
Cova Juliana	12/05/06	Alcoi	---		DECRET 65/2006, de 12 de maig, del Consell, pel qual es desenvolupa el règim de protecció de les coves i s'aprova el Catàleg de Cuevas de la Comunitat Valenciana. (DOCV núm 5.261 de data 18.05.2006)
BIC Ermita de Sant		Alcoi	---		LLEI 4/1998, d'11 de juny, de

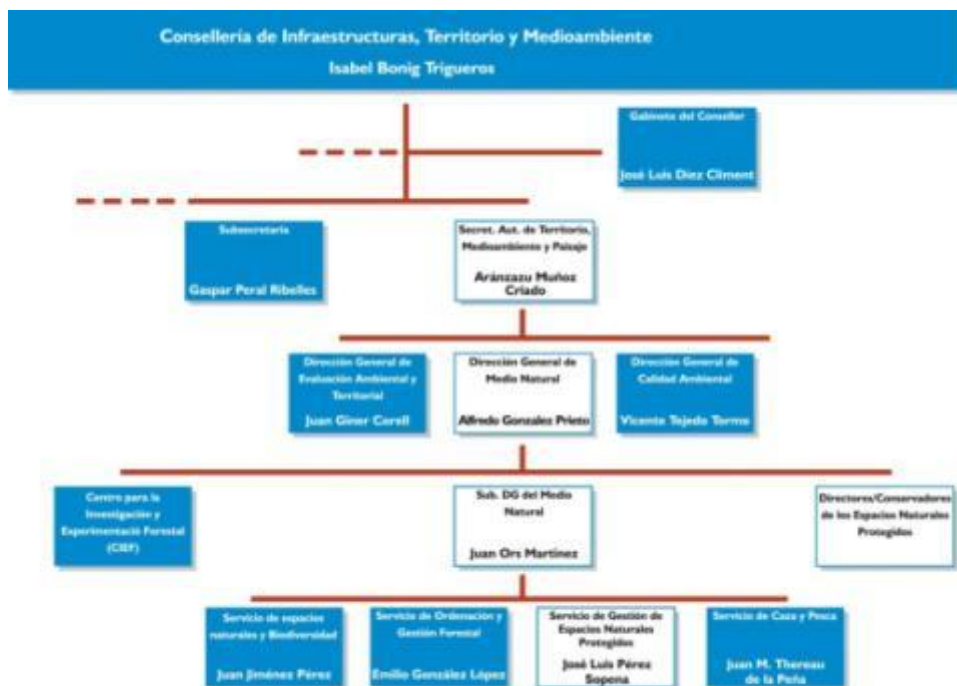
Antoni Abad				la Generalitat Valenciana, del Patrimoni Cultural Valencià. [1998/5159] (DOCV núm. 3267 de 18.06.1998)
BIC Torre de Barxell	22/3/1996	Alcoi	---	LLEI 4/1998, d'11 de juny, de la Generalitat Valenciana, del Patrimoni Cultural Valencià. [1998/5159] (DOCV núm. 3267 de 18.06.1998)
BIC Castell Vell	19/9/2003	Ibi	---	LLEI 4/1998, d'11 de juny, de la Generalitat Valenciana, del Patrimoni Cultural Valencià. [1998/5159] (DOCV núm. 3267 de 18.06.1998)
BIC Castillo Bermejo	19/9/2003	Ibi	---	LLEI 4/1998, d'11 de juny, de la Generalitat Valenciana, del Patrimoni Cultural Valencià. [1998/5159] (DOCV núm. 3267 de 18.06.1998)
BRL Santuari de la Verjurada dels Lliris	09/02/2007	Alcoi	---	Disposició Adicional Quinta de la Llei 5/2007, de 9 de febrer, de la Generalitat, de modificació de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià (DOCV Núm. 5.449 / 13/02/2007)
Arbres Monumentals	25.05.2006	Alcoi, Ibi.	---	LLEI 4/2006, de 19 de maig, de la Generalitat, de Patrimoni Arbori Monumental de la Comunitat Valenciana. [2006/6142] (DOCV núm. 5265 de 24.05.2006)

Figures de protecció al Parc Natural de la Font Roja. Font: Parc Natural de la Font Roja.

Operaris de la Brigada de Biodiversitat senyalitzant una reserva de fauna. Font: Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient

1.5 Organigrama dels Serveis Centrals de la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient (CITMA)

Decreto 75/2011, de 24 de juny del Consell (DOCV 4552, de 27/4/2011)
Decreto 112/2011, de 2 de setembre del Consell (DOCV 4602, de 06/09/2011)

1.6 Personal del Parc Natural

Segons l'article 12 del Pla d'Ús i Gestió del Parc Natural, el Director-Conservador és el responsable de la gestió de l'espai natural. D'esta manera, sota la coordinació del Director-Conservador, s'ha trobat adscrit al Parc al llarg de l'any 2011 el següent equip humà:

- Equip de Promoció, Investigació i Treballs Tècnics (equip PITT): conformat per quatre tècnics mitjans en educació ambiental i un guía medioambiental.
- Brigada de Conservació i Manteniment: conformat per un capatàs i tres peons qualificats.

Cal ressenyar a l'any 2011 el canvi en la Direcció del Parc Natural, ja que l'anterior Director Conservador Juan Luís Albors Pérez va estar en actiu fins el mes de maig de 2011, moment en el que va cessar com càrrec de lliure designació per part de la Conselleria. L'actual Director Conservador, Ignacio Palmer González, va ser nomenat a començament del mes de setembre i, des d'ençà, porta a terme les tasques de gestió i coordinació d'este espai natural.

A més, també hi ha d'altres professionals de la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi ambient vinculats en la seua labor professional al Parc Natural de la Font Roja, però no coordinats directament per la figura del Director-Conservador. Són els següents:

- Agents mediambientals coordinats per un cap de comarca.
- Treballadors forestals a l'àrea recreativa de Sant Antoni.
- Vigilants de l'observatori del Menejador: 2 persones, amb reforç estival de 2 persones més.
- Brigada de Biodiversitat: 1 capatàs i 3 peons qualificats.

1.7 Junta Rectora

1.7.1 Composició de la Junta Rectora

- President del Consell
- Secretari i Director-Conservador
- Director Gral. de Gestió del Medi Natural
- Representant Ajuntament d'Alcoi
- Representant Ajuntament d'Ibi
- Representant Conselleria de Governació (Centre de Coordinació d'Emergències d'Alacant)
- Representant Conselleria d'Agricultura

- Representant Conselleria de Cultura, Educació i Ciència
- Representant Conselleria d'Infraestructura i Transports
- Representant Diputació d'Alacant
- Representant Estació Científica Font Roja Natura Universitat d'Alacant
- Representant Societat de Caçadors Ibi
- Representant ecologistas
- Representant excursionistes
- Representant propietaris
- Representant propietaris
- Representant propietaris
- Representant agricultors
- Membre honorífic del Consell Rector
- Conservació Patrimoni Cultural

Reunió del Consell Rector del Parc Natural del 19 de desembre de 2011. Presentació de la proposta de ruta per a BTT. Font: Parc Natural de la Font Roja

Convidats permanents del Consell Rector

- Coordinador Estació científica Font Roja Natura- Universitat d'Alacant
- Tècnic medi ambient- Excm Ajuntament d'Alcoi
- Tècnic Medi Ambient- Excm Ajuntament d'Ibi

- Direcció Territorial Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient
- Gestora CEMACAM Font Roja
- Coordinador Estació Biològica Torretes- Font Roja. Universitat d'Alacant
- Representant dels propietaris

1.7.2 Reunions realitzades

Consell Rector	
07/04/2011	Presentació de la memòria de gestió 2010
19/12/2011	Presentació nova Direcció del Parc Natural. Prsentació proposta ruta BTT

El riu Polop al seu pas pel Paratge Natural Municipal Racó de Sant Bonaventura-Canalons. Font Parc Natural de la Font Roja

2. OBJECTIUS

GENERALITAT
VALENCIANA

parc natural
de la font roja

2 OBJECTIUS

El principal repte que presenta la gestió d'un espai natural com el Carrascal de la Font Roja és aconseguir compatibilitzar el creixent ús públic i desenvolupament socioeconòmic que allí es dona amb la conservació dels valors naturals i culturals del mateix. Per això, la normativa de l'Espai Natural Protegit marca unes directrius generals que orienten la gestió, encaminant-la a la realització de determinades accions per tal d'assolir aquest objectiu principal.

En aquest sentit, la gestió anual del Parc Natural del Carrascal de la Font Roja es planifica a partir d'una sèrie d'*objectius marc* derivats dels indicats a la pròpia normativa (PORN i PRUG). Aquests *objectius marc* es desglossen i es transformen en objectius generals i altres específics de caràcter anual distribuïts en programes, distintes àrees de treball i projectes a realitzar.

Objectius marc

Protegir i conservar els valors naturals, paisatgístics i culturals existents.

Assegurar que l'activitat socioeconòmica present siga sostenible.

Definir criteris per a **dur a terme** inventaris, seguiments i investigacions aplicades a la gestió d'ecosistemes i sistemes culturals existents.

Ordenar, regular i promoure les demandes d'activitats educatives i recreatives en el Parc Natural.

Promoure la informació, sensibilització, participació i cooperació de la població local en la conservació de l'espai.

Corregir i minimitzar els possibles impactes de l'activitat humana en el Parc.

Establir criteris de seguretat per a minimitzar riscos per al Parc i per als visitants.

Objectius marc del Parc Natural de la Font Roja. Font: Parc Natural de la Font Roja.

Els objectius generals i específics establits són revisats dues vegades a l'any. En el cas de 2011 cap a finals d'any es va realitzar una revisió d'aquests que va desembocar en una profunda reestructuració en l'organització del treball i la planificació de projectes. Tot açò ha fet madurar de forma considerable el sistema d'objectius i indicadors amb els quals el Parc es regeix cada any i de segur suposarà una millora en l'èxit dels projectes planificats per a l'any 2012.

3. PLA DE VIGILANCIA D'INCENDIS FORESTALS

GENERALITAT
VALENCIANA

parc natural
de la font roja

3 PLA DE VIGILÀNCIA I INCENDIS FORESTALS

3.1 Mitjans de vigilància mòbil

Es tracta d'unitats de Prevenció d'Incendis Forestals dependents de la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient. Hi ha diferent tipologia d'unitats en funció del mitjà emprat per a la vigilància i la composició de vigilants per unitat. Són les següents:

Unitat helitransportada

Es tracta d'una unitat composta per un helicòpter dotat dels últims mitjans de transmissió, un pilot i un operador de càmera. Actuen per tota la Comunitat Valenciana durant tot l'any.

Unitat motoritzada

Unitats formades per tres operaris.

Incendi al Parc Natural de la Serra de Mariola. Font: Parc Natural de la Font Roja

Unitat de prevenció polivalent

Unitats formades per dos operaris, i tres o quatre voluntaris. Estan dotades amb un vehicle tot terreny, així com tot el material necessari en comunicacions i vigilància. Les seues principals funcions són la informació d'usos del foc a usuaris, la vigilància directa del territori i la dissuasió d'actuacions perilloses. Es distribuïxen en dos equips, un en vehicle

tot terreny i un altre realitzant una ruta a peu. Hi ha una unitat de prevenció polivalent que està en actiu tot l'any i actua en el Parc Natural del Carrascal de la Font Roja.

Agents mediambientals

Els agents mediambientals en la seua diversitat de tasques realitzen una vigilància i control en el Parc Natural de l'ús del foc i dels incendis forestals.

Cal destacar el control del nivell d'ompliment dels depòsits d'aigua per a l'extinció d'incendis forestals (Menejador i Sant Antoni).

Grups de voluntariat

Hi ha diverses associacions de voluntaris subvencionats per la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient que en les èpoques de major risc realitzen tasques de vigilància contra incendis sobre el Parc Natural.

3.2 Mitjans de vigilància fixes

Els mitjans de vigilància fixos, que depenen de la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient, estan situats en zones de màxima visibilitat. Les seues principals tasques són la detecció d'incendis i servir d'enllaç de la xarxa de comunicacions. Són punts vitals entorn dels quals es desenvolupen les seues labors de prevenció en cadascuna de les zones. En el Parc Natural es troba ubicat en el cim del Menejador, encara que des d'altres pics també es vigila sobre el Parc.

4. PLA DE PREVENCIÓ D'INCENDIS FORESTALS

GENERALITAT
VALENCIANA

parc natural
de la font roja

4 PLA DE PREVENCIÓ D'INCENDIS FORESTALS

En les últimes dècades, fruit de la creixent consciència ambiental de la societat, el fenomen dels incendis forestals ha cobrat una gran rellevància social. La relació de la societat amb l'entorn forestal en l'àmbit mediterrani ha variat notablement, des d'una concepció de la muntanya com a font de recursos a una demanda quasi exclusiva d'usos recreatius.

Des d'este punt de vista, es perceben els incendis forestals com una de les amenaces més greus a les quals s'enfronten els ecosistemes mediterranis, ja que provoquen regressió i pèrdua de valor, entés en el seu sentit més ampli, del sistema forestal. Els incendis forestals poden tindre origen natural, arribant a jugar un paper important en els cicles ecològics, si bé, l'origen antròpic dels incendis incrementa la seua freqüència, i reduïx el període de recurrència, la qual cosa, unit a un augment del combustible derivat de l'abandó de l'explotació tradicional de la muntanya, implica major risc d'inici i perillositat dels incendis.

Per tant, es fa necessari combatre els incendis forestals tant des del punt de vista de la prevenció del seu inici i ràpida detecció, com des de la perspectiva de dotar al mig de les infraestructures necessàries per a evitar o minimitzar la seua propagació.

Els espais naturals protegits es creen per a atendre una demanda de protecció ambiental d'un territori, i per això si bé la prevenció d'incendis forestals exigeix un marc global d'actuació i planificació, la xarxa de Parcs requereix per les seues pròpies característiques d'un marc específic.

En aquest marc i conforme a la necessitat d'intervenció tant en prevenció de causes com de dotació de mitjans i infraestructures, es va redactar el Pla de Prevenció d'Incendis. El Pla suposa un document nou en relació al tractament de la prevenció d'incendis des d'una perspectiva global, arreplegant en un únic document les actuacions, legislació, projectes i infraestructures, tant existents com propostes, definint les seues característiques bàsiques, així com la seua prioritat d'actuació i estimació econòmica.

Si el Pla té marc territorial clar, s'ha definit també un entorn temporal, així entenent que les causes d'origen antròpic que originen els incendis forestals varien al llarg del temps, s'ha establert un període de vigència del pla de 10 anys, transcorreguts els quals s'ha de procedir a la seua revisió, analitzant l'acceptació i efectivitat de les mesures proposades, així com realitzant les noves propostes necessàries, d'acord amb els nous reptes.

Finalment és important assenyalar, que les propostes que ací s'arrepleguen no van destinades a un únic agent, oficina o administració, es planteja un escenari global en

què cadascú des de la seua responsabilitat pot participar i col·laborar en la consecució dels objectius buscats, la prevenció dels incendis forestals.

4.1 Tractaments de la vegetació

Data d'inici / finalització

Les actuacions descrites en aquest projecte s'han realitzat durant tot l'any 2011, evitant aquelles activitats molestes per a la fauna en èpoques i períodes de cria, i evitant treballs que comportaven perill en situacions de risc d'incendi forestal.

Resum

En un espai protegit amb les característiques de la Font Roja són necessàries una sèrie de tractaments de la vegetació per a la seua gestió. Els tractaments que es realitzen són diferents, en funció dels objectius específics que persegueix cadascun d'ells. No obstant i donada l'envergadura de les tasques que es realitzen, s'han agrupat en un sol projecte que aglutina els diferents tractaments sobre la vegetació. Alhora, la gestió dels residus vegetals generats en les diferents activitats que es realitzen, estan englobades en aquest projecte, així com el subministrament de llenyes a les distintes àrees recreatives, entès com una forma de gestionar els materials vegetals generats.

Objectius específics

- Gestionar la vegetació i les restes que es generen com a conseqüència del tractaments per protegir i conservar els ecosistemes més notables, les espècies i processos ecològics que els conformen.
- Oferir unes instal·lacions d'ús públic en bones condicions de manteniment.
- Control d'acumulacions de materials vegetals secs, danyats, o malalts per tal d'evitar malalties o plagues forestals.
- Protegir i conservar els ecosistemes més notables, les espècies i processos ecològics que els conformen.
- Oferir al visitant un bon condicionament d'àrees d'ús públic.
- Evitar per part de propietaris l'ús del foc per eliminar materials vegetals.
- Subministrament de llenya per a àrees recreatives i la caseta de vigilància.
- Disminuir el risc d'incendi a les zones d'ús públic.
- Disminuir el risc d'incendi eliminant part de la biomassa seca existent en la serra.
- Protegir i conservar arbres singulars o monumentals.
- Controlar possibles focus de plagues, malalties i acumulacions de materials forestals.
- Evitar l'ús del foc per eliminar les restes vegetals.
- Compatibilitzar l'ús de maquinària que s'utilitza als treballs desenvolupats sense afeccions negatives en els períodes de cria animals.

Actuacions realitzades en 2011

- Subministrament de llenyes setmanalment als paellers de l'àrea recreativa de Sant Antoni.
- Subministrament de llenya a la caseta de vigilància d'incendis del Menejador.
- Podes i eliminació de restes mitjançant estellat en el mont d'utilitat pública de Sant Antoni, per eliminar els danys provocats per la neu. Als llocs més inaccessibles, per la impossibilitat de triturar les restes generades es va procedir a la construcció de conilleres.
- Sanejat i aplicació de pasta cicatritzant a la carrasca centenària del km 4,5 de la CV-797, per tal d'evitar l'aparició de plagues o malalties.
- Tala de carrasca centenària seca en la Font del Rossinyol per motius de sanitat forestal i de seguretat dels visitants.
- Transport de restes vegetals agrícoles de bancals en finca Sant Benet Baix fins a punt net per evitar l'ús del foc junt a zones forestals perilloses.
- Estellat de restes de poda en la zona del Baró per evitar l'ús del foc.

Eliminacions de pins secs en Sant Antoni. Font Parc Natural de la Font Roja.

- Desbrossament de la font de l'Olivereta, podes i eliminació de restes mitjançant estellat.
- Desbrossaments de tota l'àrea d'ús públic del Santuari de la Font Roja incloent les àrees enjardinades. Eliminació de restes generades.
- Poda dels arbres en la zona dels Xalets del Santuari de la Font Roja.
- Desbrossament de l'àrea d'ús públic de Sant Antoni, des de la carretera d'accés i ermita fins l'àrea recreativa.

- Poda de branques de l'arbrat que envolta el mirador del Pla de la Mina.
- Tala de pins secs i amb la copa trencada en la zona de Sant Antoni.
- Tasques de manteniment del jardí del Centre de Visitants.

Resultats obtinguts

Els resultats obtinguts han sigut:

- Un manteniment adient de la vegetació de les àrees recreatives i zones enjardinades, que per una banda disminueix el risc de propagació d'un possible incendi, i per l'altra, proporciona zones en bon estat de manteniment per als visitants.
- S'ha evitat l'ús del foc per l'eliminació de les restes produïdes tant des del propi parc com per alguns propietaris privats en zones especialment perilloses.
- S'ha abastit els paellers de Sant Antoni i la caseta de vigilància de llenya durant 2011.
- S'ha eliminat possibles focus de plagues i malalties forestals.
- S'han actuat puntualment sobre un exemplar de carrasca catalogat per restaurar el danys que havia patit.
- S'han compatibilitzat els tractaments realitzats amb la cria de les diferents comunitats de fauna.

5. PLANIFICACIÓ I GESTIÓ PER A LA CONSERVACIÓ

GENERALITAT
VALENCIANA

parc natural
de la font roja

5 PLANIFICACIÓ I GESTIÓ PER A LA CONSERVACIÓ

5.1 Programa de conservació de Flora

El conjunt de vegetació que presenta el Carrascal de la Font Roja és resultat de la distribució natural de la flora i els efectes de l'ancestral activitat humana. En aquest sentit es modela un paisatge format per diversos ambients, uns més naturals, i altres clarament antropitzats. De tots ells destaquen determinades àrees boscoses com són les pinedes, carrascars, etc., d'altres com són les zones de matollars, culminals i de solana, altres com els prats, els cultius de cereals i fruiters de secà, les àrees amb vegetació rupícola o amb vegetació de ribera.

En aquest sentit, a l'Espai Natural Protegit s'han descrit, en una porció de superfície relativament reduïda (unes 6.000 ha, incloent el Parc Natural i l'àrea pre- Parc), uns 922 taxons diferents de flora vascular i més de 826 taxons de fongs. Així mateix, per afavorir la conservació de determinats hàbitats, s'han declarat 4 microrreserves de flora. Amb tot això podem afirmar que el Parc Natural del Carrascal de la Font Roja constitueix un enclavament florístic de primera magnitud.

Donada la importància de l'element natural que constitueix la vegetació del Parc Natural, resulta més que justificada l'existència d'un Programa de Conservació de Flora que vaja dirigit a la protecció i la preservació de la flora autòctona. És intenció del Parc Natural incidir en aquest tipus de treballs i augmentar en la mesura que siga possible el nombre de projectes d'aquest programa.

Objectius generals del programa

- Protegir i conservar les espècies endèmiques, rares o amenaçades presents en el Parc Natural.
- Protegir i conservar les poblacions d'espècies i varietats genètiques existents que tinguen caràcter emblemàtic per la seua singularitat, fragilitat, representativitat i estat de conservació.
- Corregir i minimitzar els impactes ocasionats per l'activitat humana fomentant la conservació d'espècies de gran interès.

5.1.1 Gestió, producció de planta i manteniment del viver forestal

Data d'inici / finalització

Les tasques desenvolupades en aquest projecte es van iniciar el 4 de gener fins el 30 de desembre, desenvolupant-se de forma regular durant tota l'annualitat.

Resum

El disposar d'un viver forestal del Parc Natural és una eina important on poder produir planta pròpia d'alta qualitat, apta per a treballs de conservació, i reproduir aquelles espècies més amenaçades a l'espai natural protegit, contribuint així a la conservació dels ecosistemes i poblacions d'espècies més notables.

A més, en els annexes del Catàleg Valencià d'Espècies Amenaçades de Flora de la Comunitat Valenciana, aprovat mitjançant al *DECRET 70/2009, de 22 de maig, del Consell*, apareixen diverses espècies amenaçades que es troben o es té constància de la seua presència recent al Parc, i que per tant cal realitzar accions per a la seua conservació i viabilitat, per la qual cosa, el viver torna a ser una eina molt important.

Per altra banda, des del Parc es realitzen diverses activitats d'educació i sensibilització mediambiental, i activitats formatives, per corregir conductes irrespectuoses i fomentar el respecte i la cura de l'entorn. Algunes d'aquestes activitats s'han vingut desenvolupant en el viver de la Font Roja.

Objectius específics

- Producció de planta forestal d'alta qualitat d'espècies vegetals pròpies amb la procedència del Parc Natural de la Font Roja per realitzar treballs de restauració i repoblació forestal.
- Subministrament de planta en activitats desenvolupades al Parc.
- Producció d'espècies i varietats característiques dels agrosistemes de cultiu de secà tradicional a les comarques Alcoiano-Diànyques.
- Fer una previsió de planta adient a la demanda i a les necessitats dels Parcs Naturals de Font Roja i Mariola.
- Producció de planta per als projectes de conservació del Parc Natural, d'espècies que apareguen en el Catàleg Valencià d'Espècies Amenaçades de Flora citades a la Font Roja.
- Fomentar la utilització d'espècies vegetals autòctones, tant forestals com varietats agrícoles tradicionals, produïdes en el viver per als treballs de jardineria i adequació de zones d'ús públic al Parc.
- Producció de planta per als treballs de la Brigada de Biodiversitat ubicada al Parc per a les diferents microrreserves de la província d'Alacant.
- Realitzar activitats formatives, didàctiques i de sensibilització amb les instal·lacions del viver.

- Difusió de les activitats realitzades al viver de planta forestal del Parc Natural de la Font Roja.
- Crear unes condicions per a la cessió de planta estàndard per als col·lectius que vulguen sol·licitar-la.

Activitats al viver del camp de treball del VOLCAM Font Roja. Font: Parc Natural de la Font Roja.

Actuacions realitzades en 2011

Principalment s'han desenvolupat els següents treballs:

- Producció de plançons de les espècies vegetals amb la procedència del Parc Natural de la Font Roja per a les distintes activitats que es desenvolupen al Parc Natural.
- Treballs de reproducció d'espècies prioritàries per part de la brigada de Biodiversitat per a les actuacions en diferents microrreserves de la província d'Alacant.
- Treballs de germinació i identificació de l'estudi del banc de llavors del Parc Natural.
- Formació d'alumnes en pràctiques.
- Celebració d'activitats dins del camp de treballs del VOLCAM – Font Roja.
- Diverses visites guiades de caire formatiu i de sensibilització ambiental a les instal·lacions del viver.
- Subministrament de plançons per a distintes actuacions de restauracions vegetals i repoblacions al Parc Natural de Font Roja i al de Mariola.
- Subministrament de diferents d'espècies i varietats característiques dels agrosistemes de cultiu de secà tradicional a les comarques Alcoiano-Diànques.
- Subministrament de planta per a zones enjardinades de zones d'ús públic.

- Subministrament de plançons a propietaris privats del Parc Natural de la Font Roja per a distintes actuacions.
- Establiment de noves condicions per a la cessió de planta front a les sol·licitud rebudes.
- Realització de la planificació de la gestió del viver per a 2012 conjunta per als Parcs de Font Roja i Mariola.
- Elaboració d'una nova base de dades, amb nous procediments i models de formularis per a la sol·licitud i lliurament de planta.

Resultats obtinguts

La existència del viver, fa possible la realització de moltes activitats i projectes que d'altra forma seria molt difícil portar endavant des del Parc Natural. En la temporada 2010-2011 el viver ha entregat 7594 plançons de 33 espècies, per a la realització de 15 activitats diferents, a banda de totes les actuacions esmentades al punt anterior, on no és necessària la utilització de planta, però sí que s'utilitza el viver com a eina fonamental.

5.1.2 Recuperació i conservació de *Taxus* i *Sorbus*

Data d'inici / finalització

El projecte s'inicia en el quart trimestre de 2011.

Resum

El teix és una espècie que apareix catalogada com a *vigilada* en l'annex III del Catàleg Valencià d'espècies amenaçades de flora, i com a espècie *en perill* per la UICN. Per altra banda el *Sorbus torminalis* també apareix catalogada com a *vigilada* en l'annex III del Catàleg Valencià d'espècies amenaçades de flora i com a vulnerable per la UICN.

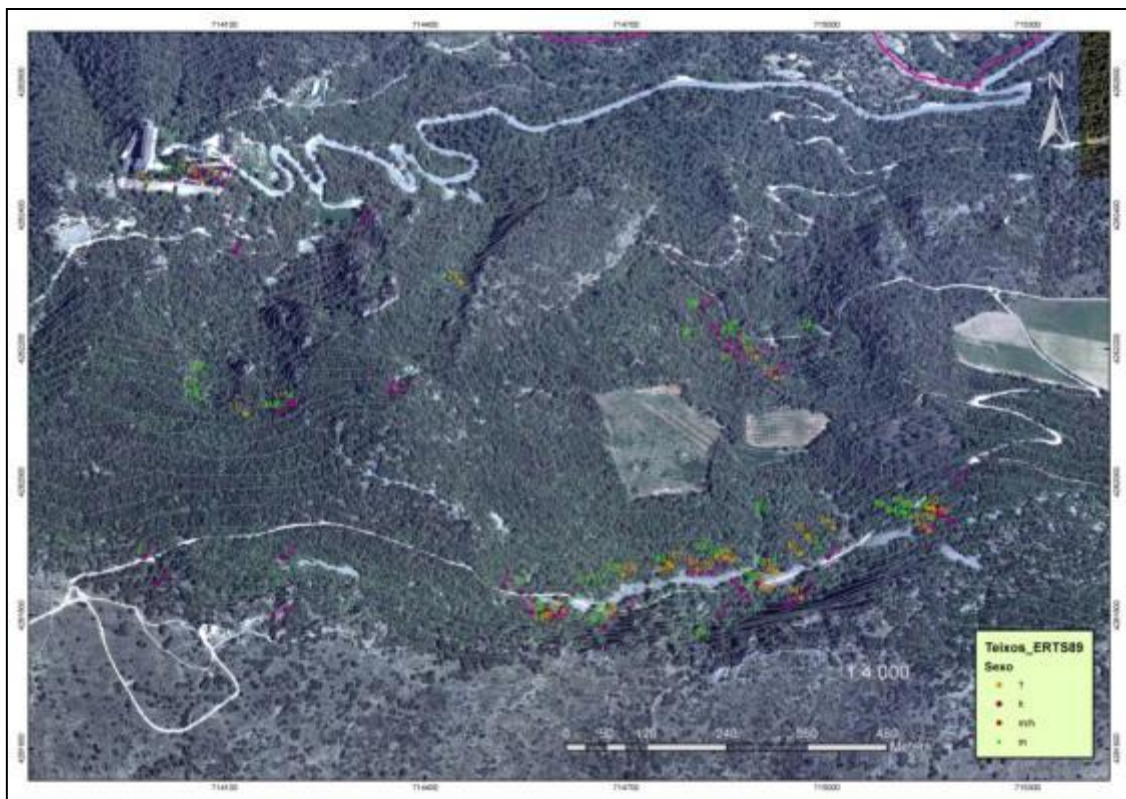
La Llei 42/2007, de 13 de desembre, del Patrimoni Natural i la Biodiversitat estableix la garantia de conservació d'espècies autòctones silvestres. Així, en l'article 52 indica que les comunitats autònomes adoptaran les mesures necessàries per a garantir la conservació de la biodiversitat (...), atenent preferentment la preservació dels seus hàbitats i establint règims específics de protecció per a aquelles espècies silvestres la situació de les quals així ho requerisca. Les esmentades espècies s'inclouran en el Llistat d'Espècies Silvestres en Règim de Protecció Especial i en el Catàleg Espanyol d'Espècies Amenaçades.

El projecte es desenvolupa conjuntament amb el Centre per a la Investigació i Experimentació Forestal de la Comunitat Valenciana.

Objectius específics

- Protegir, conservar i reforçar les poblacions de *Taxus baccata* i *Sorbus torminalis* en l'àmbit del Parc Natural de la Font Roja.
- Inventariar i caracteritzar les poblacions de *Sorbus torminalis*.

- Generar material reproductiu en viver d'ambdues espècies, per a posteriors actuacions com restauracions vegetals.
- Procedir a la conservació exsitu de l'espècie *Taxus baccata* per mitjà de la creació d'un banc clonal.
- Estudi de viabilitat de creació de noves poblacions en àrees d'hàbitat potencial.
- Si és possible ampliar l'àrea de distribució de *Sorbus torminalis* que ocupa en el Parc Natural, formant nous bosquets en terrenys de propietat pública.
- Realitzar reforços poblacionals d'ambdues espècies.
- Generar una plantació llavorera d'ambdues espècies amb suficient variabilitat genètica per a assegurar-se l'obtenció de llavors en èpoques d'escassetat.
- Realitzar un seguiment de l'evolució de les poblacions.
- Donar a conèixer i difondre ambdues espècies i la importància de la seua conservació.

Disposició dels exemplars de teix censats en 2003 al Parc Natural.
Font: Parc Natural de la Font Roja.

Actuacions realitzades en 2011

- Gestions i tràmits administratius necessaris per al desenvolupament del projecte.
- Planificació d'activitats a realitzar en el projecte.
- Digitalització, incorporació al SIG i generació de cartografia d'uns cens de teixos del parc realitzat pel CIEF en 2003.
- Recerca i recol·lecció de llavors de *Sorbus torminalis*.

Resultats obtinguts

El projecte no disposa en 2011 de resultats, ja que s'ha iniciat a les darreries de l'any.

5.1.3 Control d'espècies invasores

Data d'inici / finalització

Les actuacions d'aquest projecte es van desenvolupar entre juliol i octubre de 2011.

Resum

L'espècie *Ailanthus altissima* està considerada com una espècie exòtica invasora amb capacitat per desplaçar espècies autòctones, degradant els diferents ambients que es poden trobar al Parc. El Parc Natural de la Font Roja disposa d'un protocol d'actuació front l'espècie invasora, elaborat a partir dels estudis realitzats en la zona per la Universitat d'Alacant, que s'ha aplicat en diferents punts seguint prioritats front a la impossibilitat de tractar tots els punts detectats.

Objectius específics

- Eliminar, controlar i evitar dispersions poblacionals de les espècies exòtiques *Robinia pseudoacacia* i *Ailanthus altissima*, seguint el protocol marcat per la Universitat d'Alacant.
- Prioritzar les actuacions front la impossibilitat de realitzar tractaments en tots els nuclis detectats.
- Detecció de nous focus d'invasores.
- Georeferenciació i integració al SIG del Parc dels nuclis detectats i els tractaments realitzats.
- Regeneració de les zones afectades amb vegetació autòctona.

Actuacions realitzades en 2011

Tractament de diverses poblacions de *Ailanthus altissima*, consistent en una tallada manual de distintes masses de l'espècie i aplicació immediatament posterior amb pinzell de glifosato a altes concentracions. Per a l'elecció de les parcel·les tractades s'ha prioritzat en base diversos criteris com: parcel·les tractades en anys anteriors, zones de Reserva Integral o de Parc Natural, mapa de risc de dispersió de la Universitat d'Alacant i nuclis amb producció de llavors.

En 2011 s'han incorporat al parc noves dades sobre la existència de l'espècie per els agents mediambientals adscrits al Parc, a les ja existents facilitades per la Universitat d'Alacant. Totes aquestes dades han sigut incorporades al SIG del Parc. Queda pendent per a 2012 la incorporació al SIG de les parcel·les tractades en 2011 i dels resultats obtinguts.

Treballs de control de *Ailanthus altissima*. Font: Parc Natural de la Font Roja.

Resultats obtinguts

Els resultats obtinguts, derivats de les actuacions realitzades en 2011, encara no han sigut avaluats ja que fins que no arribe l'època vegetativa no es podrà veure el vigor i l'abundància dels nous rebrots. No obstant i com a conseqüència de l'experiència d'altres anys es pot avançar que l'espècie torna a rebrotar en la majoria dels casos però amb menys vigor i abundància, controlant de moment la seua abundància i dispersió, i es pensa que amb tractaments successius s'eliminaran nuclis de les poblacions actuals.

5.1.4 Prospecció de *Lymantria dispar*

Data d'inici / finalització

Les activitats d'aquest projecte s'han desenvolupat entre juliol i setembre de 2011.

Resum

Des de la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient es realitzen des de fa uns anys prospeccions de les poblacions del lepidòpter *Lymantria dispar*, que en fase d'eruga s'alimenta de les fulles de quercínies.

Les actuacions s'han dut a terme amb personal de la brigada de Conservació i Manteniment de Font Roja i personal de la Secció Forestal d'Alacant de la Conselleria.

Objectius específics

- Conservació de les masses de *Quercus sp.* prevenint nivells poblacionals alts de *Lymantria dispar*.
- Compteig de mascles per a predir l'evolució de l'eruga defoliadora per poder previndre pics de població que puguen convertir-se en espècie plaga.

Punt de captura amb caixa trampa amb feromones. Font: Parc Natural de la Font Roja.

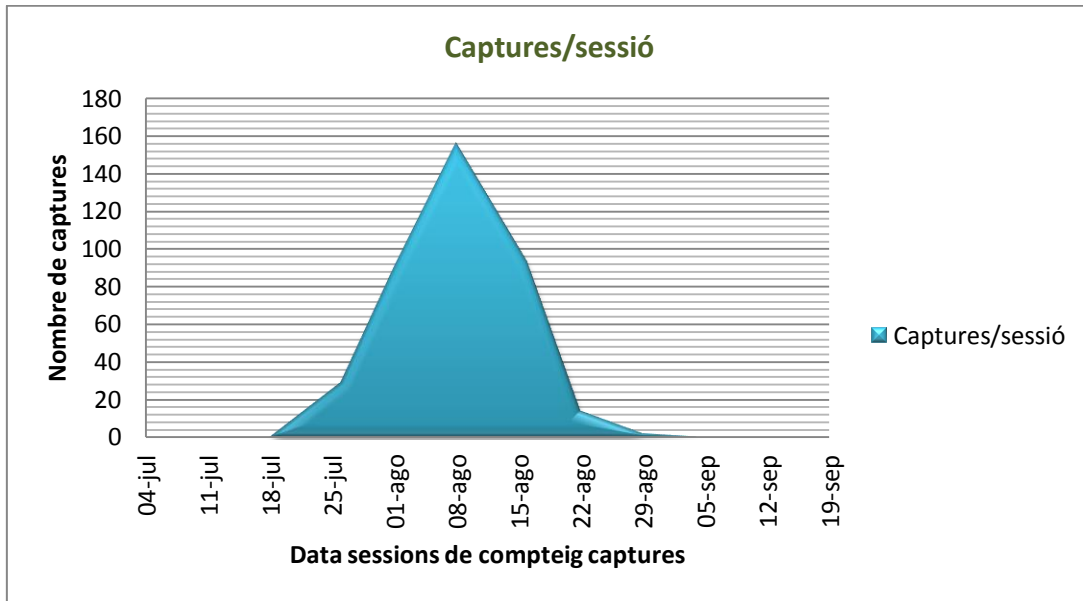
Actuacions realitzades en 2011

Les actuacions han consistit en la col·locació de 15 caixes trampa amb feromones sexuals atractives per a mascles distribuïdes estratègicament per diferents punts del parc amb formacions boscoses de *Quercus rotundifolia*. Les zones on s'han col·locat han sigut: Camí de Guerra al Baró (6), camí del Santuari a pista del Baró (5) i camí Safranera a Pardinetes (4). Es van realitzar 12 sessions de captures entre els mesos de juliol i setembre.

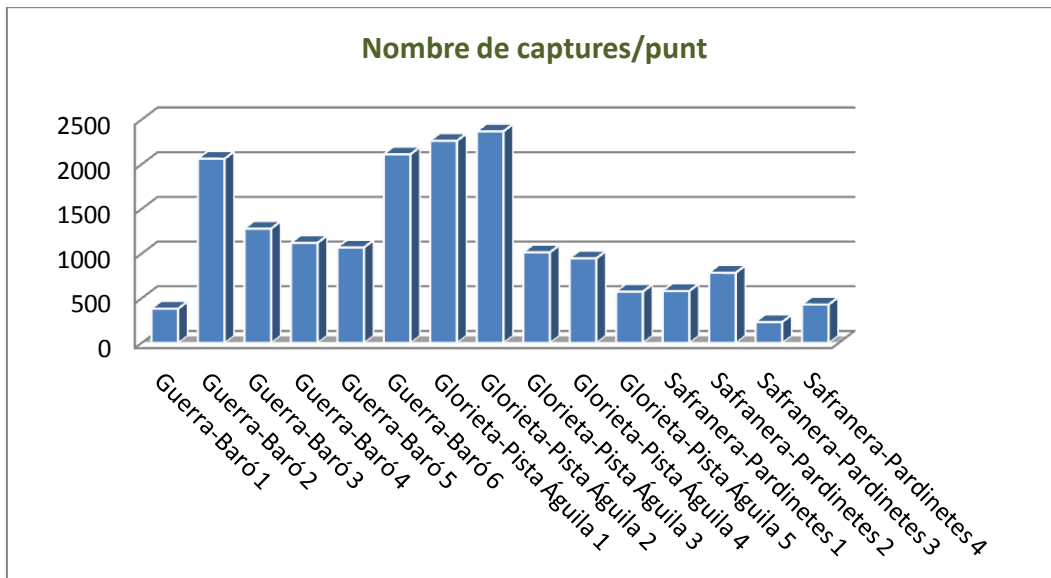
Resultats obtinguts

Com es pot veure en les gràfiques següents els mascles adults es concentren al mes d'agost, amb poblacions més gran quanta més densitat de carrascar. Cal també

esmentar que les poblacions en 2011 han sigut de l'ordre de 10 vegades inferiors a les detectades en 2010.

Evolució de les captures de mascles de *Lymantria dispar* en funció del dia de captura.
Font: Parc Natural de la Font Roja.

Evolució de les captures de mascles de *Lymantria dispar* en funció del punt de captura.
Font: Parc Natural de la Font Roja..

5.1.5 Anàlisi de resultats i conclusions generals del Programa

Aquest programa de Conservació de Flora està representat amb aquestos quatre projectes dels quals podem fer la següent valoració:

Programa	Conservació de Flora					
Projecte	Grau compliment objectius	Grau implicació en millora conservació	Grau implicació en millora ús públic	Grau d'execució	Grau de relació amb altres projectes	Índex de valoració
Gestió, producció i manteniment del viver Forestal	2	2	0	2	1	7
Recuperació i conservació de <i>Taxus i Sorbus</i>	1	2	0	1	1	5
Control d'espècies vegetals invasores	2	2	0	1	1	6
Prospecció de <i>Lymantria dispar</i>	2	2	0	2	0	6

Es tracta d'un programa que té com a màxim exponent les activitats que es desenvolupen al Viver Forestal de la Font Roja, on es realitzen les tasques necessàries per a la producció de planta autòctona. La implicació d'aquest projecte amb la conservació i el nivell d'execució demostren una línia de treball molt valuosa encetada alguns anys enrere. De la resta de projectes cal destacar la "recuperació i conservació de *Taxus i Sorbus*" que, tot i que es troba en una fase inicial, pot suposar un interessant treball per analitzar i garantir la conservació d'aquestes espècies tan singulars a la Font Roja. Sobre el "Control d'espècies vegetals invasores" i la "prospecció de *Lymantria dispar*" cal continuar en el seu seguiment per controlar les seues poblacions.

5.2 Programa de conservació de Fauna

El Parc Natural del Carrascal de la Font Roja representa un entorn amb gran diversitat d'ambients que, en general, presenten un bon estat de conservació. És en aquestos ambients on es dona una representació variada de la fauna associada als ecosistemes que representen aquests indrets.

En aquest sentit, al Parc Natural es fomenten les mesures oportunes dirigides a la conservació i la millora de les poblacions d'espècies animals d'interès existents a l'àmbit de gestió. Des del Parc Natural de la Font Roja es coordinen i gestionen els projectes relacionats amb aquest programa els quals, en la seua major part, vénen dirigits per les diferents Universitats que investiguen al Parc Natural.

Objectius generals del programa

- Protegir i conservar les poblacions d'espècies de fauna existents al parc, amb caràcter emblemàtic per la seua singularitat, representativitat, fragilitat i estat de conservació.
- Corregir i minimitzar els impactes derivats de l'activitat humana, que puguen ser causa de la minva de la diversitat faunística.
- Fomentar l'activitat investigadora dels diferents grups faunístics per tal de millorar el seu coneixement i distribució al Parc Natural.

5.2.1 Reintroducció l'ofegabous *Pleurodeles waltl*

Data d'inici / finalització

El projecte comença en el quart trimestre de 2011.

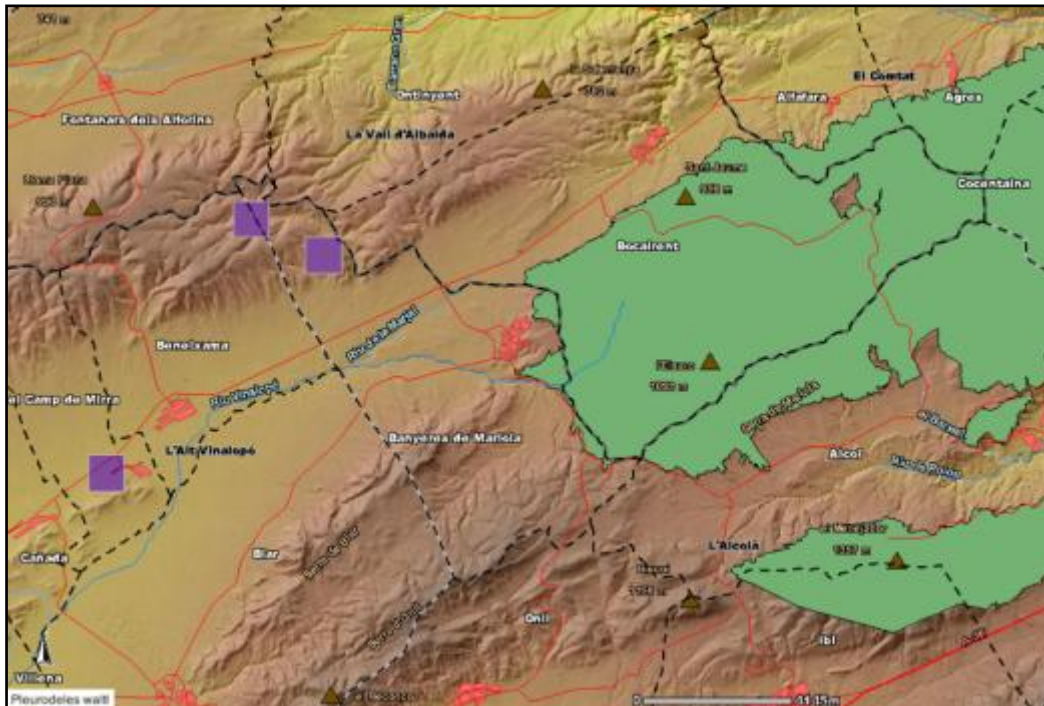
Resum

L'ofegabous (*Pleurodeles waltl*) és una espècie inclosa en el Catàleg Valencià d'Espècies Amenaçades de Fauna (Decret 32/2004, de 27 de febrer), en la categoria de "Vulnerable". De la mateixa manera, figura en la categoria de "Interès Especial", en el Catàleg Nacional d'Espècies Amenaçades (Reial Decret 439/1990). Actualment les poblacions d'aquesta espècie es troben en retrocés, sent aquesta zona limítrof pel que fa a la dispersió de l'espècie. A la Font Roja, en funció de la informació del Banc de Dades de la Biodiversitat, no apareix en l'actualitat representada, encara que sí en localitats pròximes. Per altra banda, hi ha constància de diversos punts d'aigua al Parc Natural del Carrascal de la Font Roja i al Parc Natural de Mariola, que reuneixen les condicions necessàries per a la reintroducció de l'ofegabous.

Objectius específics

- Reintroducció de l'ofegabous (*Pleurodeles waltl*) en diversos punts als Parcs Naturals de Font Roja i Mariola ampliant la zona de dispersió de l'espècie, afavorint la conservació de l'espècie.
- Ampliar l'àrea de distribució on actualment es troba l'espècie, afavorint la seua conservació a la Comunitat Valenciana, i més concretament en la província d'Alacant on es troba poc representada.
- Protegir i conservar les poblacions d'espècies existents que tinguen caràcter emblemàtic per la seua singularitat, fragilitat, representativitat i estat de conservació.

- Corregir i minimitzar els impactes ocasionats per l'activitat humana fomentant la conservació d'espècies de gran interès.

Distribució de l'ofegabous al voltant dels Parcs Natural de Font Roja i Mariola. Font: visor cartogràfic del BDB.

Actuacions realitzades en 2011

- Planificació del projecte conjuntament amb el Parc Natural de la Serra de Mariola.
- Coordinació i gestions amb el Servei de Biodiversitat de la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient per la realització del projecte i la cessió d'exemplars de *Pleurodeles waltl* per a introduir.
- Selecció de punts d'aigua per reintroduir l'espècie.

Resultats obtinguts

El projecte, començat a finals del 2011, de moment no té resultats palpables. La primera reintroducció d'exemplars es té previst realitzar-la en 2012, per la qual cosa es pensa que en 2012 es podran tenir els primers resultats satisfactoris.

5.2.2 Captació, adequació i millora de punts d'aigua

Data d'inici / finalització

Les tasques desenvolupades en aquest projecte van començar el 19 de gener i van finalitzar el 13 de desembre. Durant els mesos d'estiu els treballs es centren en l'ompliment dels dipòsits, deixant la resta de l'any per altres tasques de manteniment.

Resum

Al Parc hi ha una xarxa d'abeuradors a disposició de la fauna, principalment per als períodes estivals, quan l'aigua és un factor limitant en la vida dels animals al clima mediterrani de la zona. Per aquesta raó es realitza un seguiment i manteniment dels diferents abeuradors situats estratègicament.

Abeurador en la finca del Baró. Font: Parc Natural de la Font Roja.

Objectius específics

- Disposar d'una xarxa estratègica d'abeuradors per a que les diferents comunitats faunístiques puguin superar favorablement l'època estival, i fomentar l'existència d'altres.
- Manteniment de la xarxa d'abeuradors existents, amb la realització de diverses tasques com: emplenat de dipòsits, neteja i reparacions.
- Disposar de punts de cria per algunes espècies d'amfibi existents al parc.
- Realització d'inventari cartogràfic de la xarxa d'abeuradors i de les espècies de fauna relacionades. Introducció de dades al SIG del parc.

- Adaptar les actuacions de neteja i reparacions al cicle biològic de les espècies de fauna detectades.

Actuacions realitzades en 2011

- Neteja de diversos abeuradors a principis d'any.
- Adaptació d'abeuradors per evitar danys ocasionats per rosegadors.
- Reparació d'abeuradors.
- Revisió periòdica i ompliment d'abeuradors de maig a octubre.
- Condicionament de la bassa de Pardinetes.
- Col·locació de malles protectores als mesos d'estiu per evitar evaporacions excessives.
- Georreferenciació i d'inventari de punts d'aigua i espècies de fauna i flora detectades.
- Digitalització de l'inventari realitzat.

Resultats obtinguts

Com altres anys, els resultats obtinguts han sigut la disposició d'una xarxa efectiva d'abeuradors on les diferents comunitats de fauna, i com s'ha vist en l'inventari, en algun cas de flora, han disposat d'un recurs molt escàs en èpoques estivals al Parc Natural, limitant per a moltes de les comunitats biològiques existents al Parc.

Per altra banda s'ha realitzat, dins del projecte de l'inventari de punts d'aigua, una caracterització i digitalització de la xarxa d'abeuradors, que entre altres coses permetrà una millor gestió de les actuacions de manteniment a realitzar en funció de les espècies detectades, i la introducció estratègica, si cal, de nous abeuradors, en llocs encara distants o per al foment i expansió d'espècies lligades a l'aigua.

5.2.3 Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa

Aquest programa de Conservació de Fauna està materialitzat amb els projectes dels quals podem fer la següent valoració:

Programa	Conservació de Fauna					
Projecte	Grau compliment objectius	Grau implicació en millora conservació	Grau implicació en millora ús públic	Grau d'execució	Grau de relació amb altres projectes	Índex de valoració
Reintroducció l'ofegabous <i>Pleurodeles</i>	0	2	0	1	1	4

<i>waltl</i>						
Captació, adequació i millora de punts d'aigua	1	2	0	2	1	6

Sobre el projecte de “Reintroducció de l’ofegabous (*Pleurodeles waltl*) cal comentar que es tracta d’un treball recentment iniciat, per la qual cosa la seua valoració no es massa elevada però tenint en compte que es tracta d’una espècie amenaçada, es considera que la seua execució futura pot donar resultats molt positius en benefici de la conservació del Parc Natural. Sobre la “Captació, adequació i millora de punts d’aigua” es considera un projecte amb una dilatada trajectòria al parc i suposa un benefici destacat en la consecució dels objectius d’aquest programa.

No obstant, des de l’Equip Tècnic del parc, es considera necessària la implicació de més projectes o actuacions encaminades a enriquir aquest programa com a peça clau d’un dels objectius generals del Parc Natural de la Font Roja

Larves d’amfibis en un dels punt d’aigua de l’inventari. Font: Parc Natural de la Font Roja

5.3 Programa de conservació d’Habitats

Un *hàbitat* és l’ambient que comparteixen diferents poblacions biològiques i que presenta les condicions adequades per a que les diferents espècies que resideixen en ell puguen perviure en el temps. Aquestos espais és presenten de forma natural o vinculats a l’acció transformadora de l’ésser humà i es defineixen gràcies a la interacció dinàmica i continua dels diferents condicionants físics i biològics.

Com ja s'ha comentat a la descripció general d'aquest document, al Parc Natural del Carrascal de la Font Roja és poden diferenciar els següents hàbitats: carrascar d'ombria, bosc de caducifolis, matollar de solana, vegetació rupícola, vegetació de runars, pinedes i conreus. La seua conservació depèn, en gran mesura, de la preservació del patrimoni natural de la Font Roja, i aquesta és una de les principals raons per la qual el Parc Natural aposta pel desenvolupament d'aquest programa de conservació.

Antics bancals del Mas de Tetuan on es van a recuperar espècies d'interés etnoagrari.
Font: Parc Natural de la Font Roja

Objectius generals del programa

- Protegir i conservar els ecosistemes més notables, les espècies i els processos ecològics que els conformen.
- Corregir i minimitzar els impactes creats per l'activitat humana i fomentar la regeneració i la restauració d'àrees d'interès.
- Realitzar un seguiment i control de les diferents actuacions que es desenvolupen als diversos hàbitats definits dins de l'àmbit del Parc Natural.

5.3.1 Repoblació forestal al Parc Natural

Data d'inici /finalització

L'activitat es va dur a terme el diumenge 27 de novembre de 2012. Encara que l'inici dels preparatius i gestions i contactes amb associacions i voluntariat, van començar a la primera setmana d'octubre.

Resum

La parcel·la, on va realitzar la repoblació, ja va ser amb anterioritat objectiu de reforestació. Fa 5 ó 6 anys la zona va ser repoblada amb el mateix objectiu i pràcticament amb les mateixes espècies que s'utilitzaran ara i en el pas dels anys podem observar com molts dels plançons que en aquell moment es van col·locar han tingut èxit i a més han crescut més de l'esperat. Tot açò indica que realitzant una repoblació de forma correcta i en el lloc idoni pot donar resultats espectaculars. Per tant l'objectiu d'aquesta activitat de repoblació és reforçar aquell treball que es va fer fa 5 anys i també aprofitar, per retirar elements com reixetes de plàstic i varetes de l'anterior repoblació que ja han perdut la seua funció, per tal de netejar la zona de residus, etc.

Objectius específics

- Afavorir l'evolució de la massa forestal present a la parcel·la de repoblació cap a un bosc climàtic autòcton, on les espècies principals siguen la carrasca i caducifolis com el fleix o l'auró.

Activitats realitzades en 2011

Esta activitat tenia plantejada una repoblació de frondoses baix una coberta de pi blanc (*Pinus halepensis*). Es va fer una previsió de plantar 800 plançons de diverses espècies distribuïdes de la següent manera: carrasca (*Quercus rotundifolia*), fleix de flor (*Fraxinus ornus*), auró (*Acer granatense*), marfull (*Viburnum tinus*), corner (*Amelanchier ovalis*), lligabosc (*Lonicera implexa*, *Lonicera etrusca*) i roser bord (*Rosa sp.*)

Per a esta repoblació, de caràcter popular, es va comptar amb la col·laboració de diversos grups de voluntaris (Centre Excursionista d'Alcoi, Centre Excursionista Amics de les Muntanyes d'Ibi, ACIF - Associació contra incendis forestals, Colla Ecologista La Carrasca - Ecologistes en acció, Club Amigos 27 Mhz - 30 Charly Alpha, Asociación Caminos de Herradura, Creu Roja Alcoi, Projecte Actua - Voluntariat de la Font Roja), els quals van participar, bé de forma directa en la plantació o bé com a encarregats de tutoritzar i coordinar grups de voluntaris particulars.

Objectius específics

- Recuperació d'espècies frutals en vies de desaparició i d'interès etnoagrari
- Augmentar i afavorir la presència d'espècies vegetals amb baies i fruits per a la fauna
- Manteniment de punts d'aigua per a la reproducció d'amfibis

Actuacions realitzades en 2011

La brigada de Conservació i Manteniment del Parc Natural realitza al mes de febrer l'entrecavat de cada peu d'arbre plantat i s'abona. Es realitzen nous empelts de les tres varietats de perera (*Pyrus communis*) als pocs rebrots de les antigues pereres i que a l'any anterior no van agarrar.

Resultats obtinguts

Es detecta la reproducció a les basses de la Font de Celedón d'una altra espècie d'amfibi, el gripau comú (*Bufo bufo*) que s'afegeix a les tres espècies que es tenien ja censades com a reproductores al lloc (*Alytes obstetricans*, *Bufo bufo*, *Bufo calamita* i *Pelodytes punctatus*).

Al mateix que esta fent-se des del començament del projecte, es fa el manteniment anual de la galeria de captació d'aigua que abasteix a las antigues basses de reg, de vital importància per a la reproducció dels amfibis.

5.3.3 Actuacions de la Brigada de Biodiversitat

**Informació facilitada pel tècnic coordinador de les Brigades de Biodiversitat en la província d'Alacant*

Al Parc Natural del Carrascal de la Font Roja té la seua seu la Brigada Nord d'Alacant de Servei de Biodiversitat. Està dirigida per un tècnic i formada per tres operaris especialitzats i un capatàs, que treballen a l'àmbit de les comarques de l'Alcoià, el Comtat, l'Alt Vinalopó, Vinalopó Mitjà i la part interior de la Marina Alta. Actualment el finançament de la brigada està adscrit al projecte "Obres de conservació i manteniment de la Biodiversitat 2011-13", cofinançat per fons FEDER i la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient.

Les actuacions que realitza aquesta brigada són programades mensualment pels tècnics de flora, de fauna, de microrreserves i els capatassos de les diferents brigades i els encarregats d'obra de la zona. D'aquesta manera es programen els treballs previstos coordinats amb les propostes realitzades pels tècnics i els informes rebuts del Servei Central i Territorials provinents d'Agents Mediambientals, tècnics de Parcs Naturals o tècnics d'altres àrees.

Tipologia d'activitats realitzades

- Senyalització de microrreserves, reposició i substitució de piquetes
- Cens d'espècies d'interès a les microrreserves o d'espècies rares, endèmiques o amenaçades, principalment les del Catàleg Valencià d'espècies de flora amenaçada.
- Adequació de sendes eco-educatives i col·locació de cartells informatius.
- Desbrossament i poda selectiva
- Manteniment de sendes d'accés a microrreserves i el seu entorn
- Recol·lecció de llavors d'espècies rares, endèmiques o amenaçades (REA) especificades en els Plans de Gestió
- Reforç poblacional de plantes REA en microrreserves
- Regs de manteniment durant l'estiu
- Translocació d'exemplars de flora REA
- Eliminació d'espècies al·lòctones o invasores de fauna i flora
- Restauració i manteniment de punts d'aigua naturals o artificials per a la fauna silvestre
- Treballs de manteniment en reserves de fauna
- Revisió del traçat elèctric avaluant la seua perillositat per a les aus
- Cens, localització i prospecció de noves cites de fauna d'interès
- Producció de plantes d'interès al vivers de Santa Faç i de Font Roja
- Col·laboració amb la Brigada de Conservació i Manteniment del Parc Natural de la Font Roja
- Col·laboració amb altres equips d'investigadors en microrreserves
- Col·laboració amb altres entitats i formació de grups de voluntariat ambiental

Microrreserves de flora declarades al Parc Natural de la Font Roja

Microrreserva de flora del Menejador	28/05/1999	Alcoi	1,197	ORDRE de 4 de maig de 1999, de la Conselleria de Medi Ambient, per la qual es declaren 33 microrreserves vegetals a la província d'Alacant i 29 microrreserves vegetals a la província de València. [1999/X4785] (DOCV núm. 3505 de 28.05.1999)
Microrreserva de flora del Pilar de Ximo	30/01/2001	Alcoi	19,950	ORDRE de 6 de novembre del 2000, de la Conselleria de Medi Ambient, per la qual és declaren 18 microrreserves vegetals a la província d'Alacant. [2001/F670] (DOCV núm. 3928 de 30.01.2001)

Microrreserva de flora del Mas de Cotet	30/01/2001	Alcoi	19,987	ORDRE de 6 de novembre del 2000, de la Conselleria de Medi Ambient, per la qual és declaren 18 microrreserves vegetals a la província d'Alacant. [2001/F670] (DOCV núm. 3928 de 30.01.2001)
Microrreserva de flora de Torretes	10.06/2010	Ibi	20	ORDRE 11/2010, de 26 de maig, de la Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Urbanisme i Habitatge, per la qual és declaren 11 microrreserves de flora a la província d'Alacant. (DOCV núm. 6286 de 10.06.2010)

Treballs realitzats per la Brigada de Biodiversitat en el Parc Natural de la Font Roja

- Microrreserva de El Menejador: Revisió de l'estat de la microrreserva, revisió i envernissat del panell informatiu, restauració de cartells indicatius amb el nom d'algunes plantes.

Tasques de senyalització. Font: Servei de Biodiversitat

- Microrreserva del Pilar de Ximo: Revisió i manteniment del panell informatiu.

- Microrreserva del mas de Cotet: Revisió general de la zona, manteniment del panell informatiu.
- Microrreserva de la Finca Torretes: Col·locació de piquetes perimetrals que defineixen l'àrea. Col·locació del cartell de reserva de fauna.
- Barranc dels Molins: treball d'eliminació de *Cylindropuntia rosea*, es retira un volum total de 0,65m³.
- Treballs en viver forestal de Font Roja i magatzem: es realitzen treballs d'adequació d'una parcel·la del viver per a la producció i manteniment de planta. Es realitzen sembres, repicat, escardat d'herbes i tasques de reg.
- Altres: neteja de maquinària i magatzem, restauració i pirogravat de cartells de fusta, muntatge de trapes per a tortugues d'aigua.

5.3.4 Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa

Programa	Conservació d'hàbitats					
Projecte	Grau compliment objectius	Grau implicació en millora conservació	Grau implicació en millora ús públic	Grau d'execució	Grau de relació amb altres projectes	Índex de valoració
Re població Forestal al Parc Natural	2	2	1	2	1	8
Recuperació entorn agrícola font de Celedón	2	2	0	1	1	6
Actuacions de la Brigada de Servei de Biodiversitat	2	2	0	2	1	7

El projecte "Re població forestal" obté una puntuació ben alta donat que es tracta d'una activitat que combina tant una actuació de conservació com la vessant d'implicació amb el públic usuari de l'espai natural. Amb aquest sentit s'aconsegueix restaurar una zona forestal i fer partícip de l'actuació al visitant amb el grau de sensibilització ambiental que hi suposa.

Sobre el projecte "Recuperació de l'entorn agrícola de Celedón", es traca d'un projecte a més llarg termini que amb el temps podrem vore els seus resultats.

Les actuacions de la Brigada de Biodiversitat, encara que no depenen directament del Parc Natural suposen un impuls molt valuós en les tasques de conservació del parc natural.

Moments previs a l'inici de la repoblació forestal. Font: Parc Natural de la Font Roja

5.4 Programa de conservació patrimoni cultural i etnogràfic

Al llarg dels diferents períodes d'ocupació humana del territori, són nombroses les activitats econòmiques i socials que han deixat la seua petjada sobre el nostre paisatge en forma de zones de cultiu, masos, ermites, pous de neu, carboneres o treballs forestals. Un gran part de les activitats tradicionals contribueixen a la consolidació d'un Patrimoni Cultural relacionat amb el llegat històric, que cal tindre en compte per a l'anàlisi del territori, i més concretament, per a l'estudi i coneixement dels usos tradicionals i cultura del Carrascal de la Font Roja.

Objectius generals del programa:

- Corregir i minimitzar els impactes que l'activitat humana podria causar sobre els elements patrimonials del Parc Natural.
- Donar a conèixer les activitats que en el passat van regular els sistemes d'explotació forestal.

- Recuperar el patrimoni cultural immaterial basat en el testimoni directe de persones que van exercir el seu ofici en el passat en l'entorn natural.
- Recuperar i fomentar la conservació d'elements patrimonials menors (fonts, basses, treballs amb pedra, camins, etc.)

Alcabó de la Font de Celedón. Font: VAERSA.

5.4.1 Testimonis del Carrascal de la Font Roja

Data d'inici / finalització

Projecte encetat en 2010 amb continuïtat durant els anys posteriors

Resum

Amb aquest projecte es pretén fer una revisió de les activitats vinculades al camp, a l'àmbit forestal, als usos de la terra, els oficis o manifestacions culturals que en el passat van tindre una repercussió sobre l'entorn del Carrascal de la Font Roja i el seu àmbit d'influència.

Objectius específics

- Destacat el valor etnogràfic i cultural dels testimonis d'aquelles persones que en algun moment han realitzat activitats al Carrascal de la Font Roja.
- Recuperar el testimoni directe i oral d'aquestes persones.

- Crear un fons documental com a recull d'informació exclusiva i personal obtinguda mitjançant l'entrevista o encontre directe amb la persona.
- Aconseguir un fons documental (de format divers amb fotografies, vídeos, entrevistes, etc.) que amplie la informació cultural del Parc Natural.
- En el seu moment, fer pública la informació recaptada per fomentar la sensibilització de l'entorn natural i cultural.

Mas de Tetuan. S'han fet contactes amb persones majors que van viure i treballar a la seua joventut al Mas. Font: Parc Natural de la Font Roja

Actuacions realitzades en 2011

Aquest treball el desenvolupa l'Equip Tècnic del Parc Natural que durant el 2011 ha pogut contactar amb algunes persones que poden aportar el seu testimoni. El seu coneixement ha sigut de manera casual al dirigir-se al personal del Centre de Visitants, i al parlar d'algun aspecte del parc han comentat la seua vinculació amb el territori (propietari de finca, hostaler, masero o pastor). En aquest sentit està previst establir alguna entrevista formal amb ells i gravar en vídeo i àudio els seus testimonis.

Resultats obtinguts

Es continua treballant en la recollida de dades de persones interessades en col·laborar en aquest projecte.

5.4.2 Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa

Programa	Conservació del patrimoni cultural i etnogràfic					
Projecte	Graus de valoració: 0 gens, 1 parcial, 2 (quasi) total					de 0 a 10
	Grau compliment objectius	Grau implicació en millora conservació del patrimoni cultural	Grau implicació en millora ús públic	Grau d'execució	Grau de relació amb altres projectes	Índex de valoració
Testimonis del Carrascal	1	2	0	1	0	5

Aquest programa es troba en una fase de consolidació, es necessari incidir més en els aspectes relacionats en aquesta àrea. El projecte "Testimonis del Carrascal" està per desenvolupar a llarg termini. És intenció del Parc Natural recaptar més informació i aprofundir en els aspectes d'aquest programa en anys successius.

5.5 Programa adquisició i millora del coneixement

El recull de dades, la realització de censos, catàlegs i seguiments al Parc resulta una tasca imprescindible per a la gestió de l'espai protegit. Aquestes activitats revelen una informació clau per tal de conèixer millor els ecosistemes existents i les espècies que alberguen, la distribució i el seu estatus. Els inventaris de recursos etnogràfics, arqueològics, etc. també resulten molt necessaris i interessants per tal de gestionar i protegir el patrimoni cultural i històric del Parc Natural.

Nombrosos projectes d'investigació que es porten a terme a l'espai protegit, necessiten d'aquests reculls i seguiments que formen moltes vegades bons punts de partida per a abordar els diferents estudis.

Objectius generals del programa

Dotar de mecanismes i definir criteris per a l'inventari, el seguiment i/o la investigació aplicada a la gestió sobre els sistemes biofísics i culturals existents en els espais naturals i en altres zones d'interès del PORN, i/o per al seguiment de l'ordenació i la gestió dels espais naturals i del propi PORN.

5.5.1 Inventaris, catàlegs i censos

5.5.1.1 Anellament científic d'aus forestals

Data d'inici / Finalització

Este projecte es va encetar a començament de l'any 2002 i té una continuïtat anual ja que és un projecte d'estudi de les poblacions d'aus a llarg plaç.

Resum

Per huitè any consecutiu, es continua amb l'Estació d'Esforç Constant (EEC) d'anellament científic d'aus al Parc Natural, amb l'objectiu de conèixer diferents paràmetres com ara abundància, dispersió i supervivència, les poblacions de les diferents espècies d'aus que habiten en l'espai natural. Es realitza una sessió setmanal d'anellament en la Font de Celedón.

L'esmentada estació es troba inclosa dins de la xarxa d'estacions d'anellaments del programa PASER (Pla d'Anellament de Seguiment d'Espècies Reproductores) promogut per SEO/Birdlife (Societat Espanyola d'Ornitologia) L'objectiu fonamental del programa PASER és obtenir, mitjançant dades d'anellament, informació sobre les tendències poblacionals de les aus nidificants en el nostre país.

El projecte es du a terme per l'Equip Tècnic i la Brigada de Conservació i Manteniment del Parc Natural.

Objectius específics

- Coneixement de la situació de les diferents poblacions de les espècies forestals que habiten la serra del Carrascal.
- Supervivència de les aus marcades a llarg termini.
- Dispersió de les aus marcades dins de la pròpia serra i en les serres pròximes.
- Fluctuació i fenologia de les diferents espècies d'aus al llarg del temps.
- Coneixement de la biometria de diferents espècies característiques de carrascars madurs i boscos mixtos: *Erithacus rubecula*, *Fringilla coelebs*, *Periparus ater*, *Parus major*, *Cyanistes caeruleus*, *Loxia curvirostra*, *Phylloscopus ibericus*, *Sylvia atricapilla*.

Actuacions realitzades en 2011

L'Estació d'Esforç Constant contempla el muntatge setmanal de l'Estació, on s'instal·len diverses bateries de xarxes japoneses, sempre en el mateix nombre i en la mateixa ubicació i durant el mateix nombre d'hores, des de l'eixida del sol fins a quatre hores després.

Mosquiter xiulador (*Phylloscopus sibilatrix*). Primer anellament i primera cita d'esta espècie al Parc Natural. Font: Parc Natural de la Font Roja

Tant l'Estació d'Esforç de la Font de Celedón com les activitats estivals d'anellament en la Font de Tetuan comporten un manteniment de la vegetació en la zona on s'instal·len les xarxes. Per a això es requereix la intervenció de la Brigada de Conservació i Manteniment, la qual realitza desbrossaments selectius i podes localitzades.

Així mateix ocasionalment, es requereix la neteja de les galeries de captació d'aigües subterrànies que abastixen a les dues fonts on es realitzen les activitats d'anellament.

Resultats obtinguts

Totes les dades arreplegades en cada sessió de l'EEC són incorporades al Banc de Dades de la Biodiversitat de la Comunitat Valenciana.

Els resultats de l'Estació d'anellament d'Esforç Constant Font Roja l'any 2011 són els que es mostren en la Taula 1, amb un total de 519 captures de 30 espècies diferents. D'este nombre total de captures, 454 són primers anellaments i 65 són recuperacions d'aus ja anellades anteriorment en la pròpia Estació.

Espècie	Captures totals	Primers anellaments	Controls
<i>Erithacus rubecula</i>	163	142	21
<i>Fringilla coelebs</i>	56	56	0
<i>Periparus ater</i>	54	42	12
<i>Sylvia atricapilla</i>	51	45	6
<i>Parus major</i>	34	29	5
<i>Aegithalos caudatus</i>	20	13	7
<i>Serinus serinus</i>	20	20	0
<i>Lophophanes cristatus</i>	19	14	5
<i>Sylvia melanocephala</i>	15	13	2
<i>Turdus merula</i>	11	9	2
<i>Hippolais polyglotta</i>	10	10	0
<i>Certhia brachydactyla</i>	9	7	2
<i>Turdus philomelos</i>	8	8	0
<i>Carduelis carduelis</i>	6	6	0
<i>Emberiza cirrus</i>	5	3	2
<i>Garrulus glandarius</i>	4	4	0
<i>Cyanistes caeruleus</i>	4	3	1
<i>Sylvia cantillans</i>	4	4	0
<i>Carduelis chloris</i>	3	3	0
<i>Ficedula hypoleuca</i>	3	3	0
<i>Luscinia megarhynchos</i>	3	3	0
<i>Phylloscopus bonelli</i>	3	3	0

<i>Regulus ignicapillus</i>	3	3	0
<i>Troglodytes troglodytes</i>	3	3	0
<i>Loxia curvirostra</i>	2	2	0
<i>Prunella modularis</i>	2	2	0
<i>Muscicapa striata</i>	1	1	0
<i>Phylloscopus ibericus</i>	1	1	0
<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	1	1	0
<i>Phylloscopus trochilus</i>	1	1	0

Taula resumida dels anellaments realitzats a l'Estació d'Esforç Constant Font de Celedón al llarg de l'any 2011.

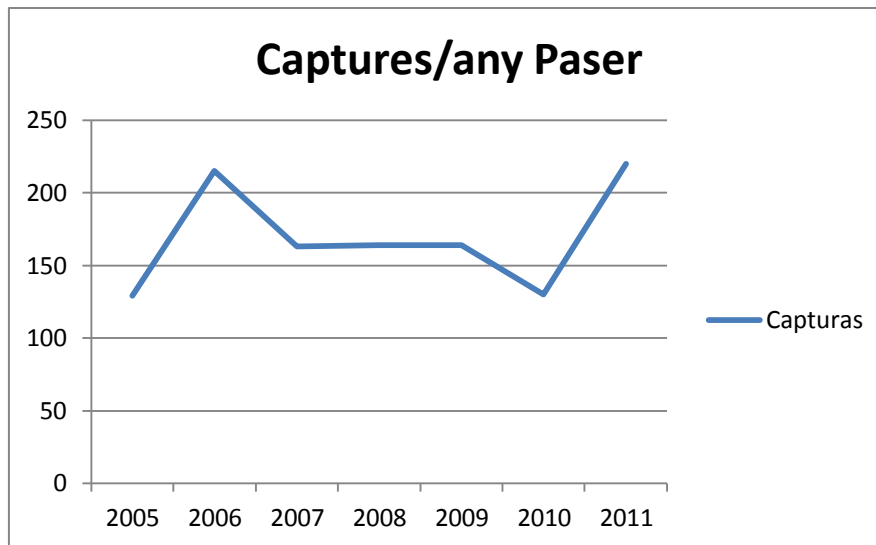
Estació Paser 4111 Font Roja – Paser/SEO-Birdlife

Per setè any consecutiu, continua en funcionament l'Estació d'Esforç Constant (EEC) d'anellament científic al Parc Natural, al temps que està inclosa dins la xarxa d'estacions d'anellament del programa PASER (Plan de Anillamiento de Seguimiento de Especies Reproductoras) promogut per SEO/Birdlife (Sociedad Española de Ornitología). L'objectiu fonamental del programa PASER és obtenir, mitjançant dades d'anellament, informació sobre les tendències poblacionals de les aus nidificants a l'Estat Espanyol.

Els resultats de la temporada reproductora de l'any 2011 es mostren a la taula següent, on es recullen les 10 espècies amb més captures produïdes durant el transcurs de les sessions incloses dins del programa Paser. En este any 2011 s'han realitzat 220 captures corresponents a 24 espècies d'aus, de les quals 197 captures són primers anellaments i 23 captures són recuperacions d'aus ja anellades en anys anteriors.

Espècie	Total aus/espècie	1er Anellament	Control/recuperació
<i>Fringilla coelebs</i>	41	41	0
<i>Erithacus rubecula</i>	30	26	4
<i>Periparus ater</i>	19	16	3
<i>Serinus serinus</i>	18	18	0
<i>Aegithalos caudatus</i>	14	9	5
<i>Lophophanes cristatus</i>	14	12	2
<i>Parus major</i>	13	13	0
<i>Hippolais polyglotta</i>	10	10	0
<i>Turdus merula</i>	9	8	1
<i>Sylvia melanocephala</i>	8	6	2

Resultats de la temporada reproductora de l'Estació Paser 4111- Carrascal de la Font Roja amb les 10 espècies més anellades. Font: Parc Natural de la Font Roja.

Evolució de les captures/any a l'Estació Paser Font Roja. Font: Parc Natural Font Roja

5.5.1.2 Banc de Dades de la Biodiversitat de la Comunitat Valenciana

Data d'inici / finalització

Des de l'any 2009 el Parc Natural de la Font Roja estableix la seua col·laboració amb el Banc de Dades de la Biodiversitat (BDBC) de la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient.

Resum

Es tracta de generar una informació el més completa possible de les espècies de flora i fauna, respecte a la seua ubicació dins del territori. Este treball genera una informació molt valuosa per a posteriors estudis científics d'investigadors i naturalistes, que pot relacionar-se amb models de distribució al territori, o per a la presa de decisions a la gestió del Parc Natural. El projecte compta amb la participació de l'Equip Tècnic, la Brigada de Conservació i Manteniment del Parc Natural i els Agents Mediambientals.

Objectius específics

- Conèixer amb la màxima amplitud la quantitat d'espècies de flora i fauna que es distribueixen al Parc Natural i el seu àmbit d'influència.
- Detectar l'abundància de cada una de les espècies de fauna (vertebrada i invertebrada) i flora (vascular i no vascular) que es poden trobar a l'espai natural i el seu àmbit d'influència.

Exemplar de *Buthus occitanus*, fotografiat a la primavera de 2012 a la solana del Parc Natural.
Font: Arxiu Parc Natural del Carrascal de la Font Roja

Actuacions realitzades en 2011

La participació en la recollida de dades de flora i fauna del Parc Natural del Carrascal de la Font Roja per a la seua inclusió al BDBCv és una de les activitats diàries que es duen a terme. S'incorporen dades de flora seguint el cicle biològic anual de les diferents espècies, intentant abarcar el major territori possible amb l'objectiu d'augmentar el coneixement de la distribució de les diferents espècies de flora dins de l'Espai Natural.

Amb les espècies de fauna es segueix la mateixa metodologia per als grups de mamífers, rèptils, amfibis i invertebrats. Només al grup de les aus hi ha certs condicionants per a l'hora d'incloure'ls al BDBCv com és la temporada de nidificació d'algunes espècies.

Es desenvolupa un especial interès a la recollida de dades d'invertebrats, grup faunístic que mostra una manca d'informació relativa a espècies que habiten en el Carrascal i la seua zona d'influència i la seua distribució dins dels diferents ecosistemes.

Resultats obtinguts

Al llarg de l'any 2011 s'han incorporat 1.873 cites de flora i fauna al Banc de Dades de la Biodiversitat de la Comunitat Valenciana.

Parc Natural del Carrascal de la Font Roja (Alcoi - Ibi) (Cites Equip Tècnic del Parc Natural)			
	<i>Fauna</i>	<i>Flora</i>	<i>Fongs i líquens</i>
Espècies	177	153	4
Cites	974	871	27

Resultats cites. Font: Parc Natural de la Font Roja.

5.5.1.3 Fotoidentificació d'invertebrats

Resum

Amb tota probabilitat, el grup dels invertebrats, és el grup faunístic del que menys informació es té al Parc Natural del Carrascal de la Font Roja així com a la seua àrea d'influència. Des del mes de gener de 2009 l'Equip Tècnic del Parc Natural, en col·laboració amb entomòlegs del Museu Valencià d'Història Natural, inicia este projecte que consisteix en la identificació de diferents espècies d'invertebrats mitjançant fotografies.

Objectius específics

- Conèixer les diferents espècies d'invertebrats que habiten a la serra del Carrascal i la seua àrea d'influència.
- Ampliar el llistat del nombre d'espècies presents al Parc Natural.
- Crear un arxiu fotogràfic de les diferents espècies d'invertebrats en el propi Parc Natural.

Actuacions realitzades en 2011

Es prenen fotografies d'invertebrats dels quals es desconex l'espècie i s'envien al Museu Valencià d'Història Natural on són identificades, algunes d'elles a nivell d'espècie, mentre que algunes només es possible la seua identificació fins al gènere o, com a màxim, a família.

Altres fotografies són enviades a la pàgina web www.biodiversidadvirtual.com, on algunes de les fotografies són identificades. Esta identificació és corroborada mitjançant diferents bancs fotogràfics d'entomofauna. Passat este procés s'inclouen al Banc de Dades de la Biodiversitat (BDB), anotant en observacions com a "Fotografiat" per a una possible segona opinió. Per regla general, són cites validades per el validador d'invertebrats del BDB.

La retroalimentació contínua d'informació i coneixement de les espècies d'invertebrats augmenta paulatinament la facilitat d'identificació amb el consegüent augment d'informació. Paral·lelament es va creant un arxiu fotogràfic sobre invertebrats del propi Parc Natural. Totes les dades arreplegades són incorporades al Banc de Dades de la Biodiversitat de la Comunitat Valenciana.

Resultats obtinguts

El més destacable és la cita de 3 noves espècies (*Timarcha fallax*, *Noctua janthe*, *Polymixis xanthomista*) dins del Parc Natural, no citades prèviament, al temps que també són registres nous per a la província d'Alacant.

Exemplar de *Noctua janthe*. Espècie citada per primera vegada al Parc Natural. Font: Arxiu Parc Natural del Carrascal de la Font Roja

5.5.1.4 Inventari de punts d'aigua- amfibis

Data d'inici / finalització

Els treballs es desenvolupen en 2011 principalment durant l'època estival.

Resum

La existència d'aigua és un recurs indispensable per a les diferents poblacions animals de la zona. Diferents grups faunístics, estan vinculats a la existència de punts o masses d'aigua de forma diferent. Alguns sols necessiten punts per beure i altres tenen una vinculació més forta, necessitant de l'aigua com a medi de vida en totes o alguna de les seues fases.

La realització d'un inventari i la caracterització dels punts i masses d'aigua existents al parc natural suposa una eina fonamental de cara a la gestió de les diferents comunitats animals, i fins i tot per algunes espècies vegetals.

Font de Foideres. Font: fons documental del Parc Natural de la Font Roja.

Objectius específics

- Inventariar i caracteritzar els punts d'aigua al Parc Natural i a la seua d'influència, en base a unes característiques predeterminades, a partir de les quals es puga determinar la idoneïtat del lloc per a diferents espècies que es vulguen reintroduir, conservar o augmentar les seues poblacions o dispersió.
- Determinar i inventariar les espècies vinculades amb l'aigua que es troben a l'espai natural protegit.
- Determinar punts d'aigua que caldria recuperar, modificar o adequar.

- Determinar zones on seria convenient introduir abeuradors.
- Detecció de pràctiques inadequades de cara a la conservació d'espècies animals i vegetals.
- Digitalitzar i georeferenciar l'inventari realitzat, per afegir-lo al SIG del Parc Natural.

Actuacions realitzades en 2011

- Elaboració de fitxes per a caracteritzar els punts d'aigua.
- Inventariat i caracterització dels punts d'aigua existents en el Parc Natural de la Font Roja (no inclou l'àrea d'influència d'impactes). Es va comptar amb la col·laboració dels agents mediambientals adscrits al parc.
- Digitalització de les dades obteses i incorporació al SIG del Parc.

Resultats obtinguts

Fruit de les tasques desenvolupades en 2011, es compta amb un inventari i caracterització dels punts i masses d'aigua existents en el Parc Natural del Carrascal de la Font Roja, i d'algunes de les comunitats aquàtiques vinculades amb cada punt. Cal dir que en molts d'aquest punts, es considera que no s'han detectat totes les espècies com a conseqüència de la fenologia de l'espècie i l'època de la caracterització. En 2012 es té previst que es completen els punts caracteritzats i que s'amplien amb nous punts de la zona pre-parc.

Mapa amb els punts inventariats en 2011. Font: Parc Natural de la Font Roja.

5.5.1.5 Herbari fotogràfic

Data d'inici / Finalització

Projecte encetat en 2008 que és vigent cada any

Resum

La flora és un dels elements naturals més característics del total d'aspectes que formen el Carrascal de la Font Roja. Des de l'any 2008, els membres de l'Equip Tècnic del Parc Natural estan fotografiant de manera sistemàtica les diferents espècies de flora, considerant que està generant-se una eina de treball que permet tindre constància de les diferents espècies presents al Parc Natural. Tot i que el projecte de realització d'un herbari fotogràfic està duent-lo a terme l'Equip Tècnic del Parc Natural, sempre es té l'assessorament d'algun tècnic botànic de la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient vinculat a projectes de flora.

Objectius específics

- Millorar el coneixement de la distribució de les diferents espècies de flora dins de l'Espai Natural Protegit.
- Ampliar el fons fotogràfic de flora del Parc Natural. Millora contínua de la qualitat de les fotografies que s'arxiven a l'herbari.
- Dedicar un especial interès al coneixement de les espècies endèmiques, rares, amenatzades o singulars.

Activitats realitzades a l'any 2011

Al llarg de l'any s'han fet diverses eixides de camp, exclusives per a fotografiar flora o bé aprofitant eixides per a resoldre o dur endavant altres projectes del Parc. A mesura que va detectant-se la presència de diferents espècies, es fotografien abarquant, dins de les possibilitats, els aspectes més característics de la planta (port, flor, fruits, hàbitat, etc.). Es té una especial cura en fer les fotografies al llarg de la primavera per captar la presència de les flors i a la tardor per fer-ho amb els fruits.

Resultats obtinguts

Prenent com a referència la publicació de l'any 2011 de L. Serra, *Flora del Parc Natural de la Font Roja*, al Parc Natural de la Font Roja i la seua àrea d'influència s'han reconegut un total de 922 espècies de flora (taxones). Si a l'any 2011, l'Herbari Fotogràfic del Parc disposava de 190 espècies de flora fotografiades de forma detallada, al llarg de l'any 2012 s'han incorporat 31 noves espècies pel que l'Herbari ja té 221 espècies. També cal destacar que s'han afegit noves fotografies de 30 espècies que ja teniem a l'Herbari.

Geum sylvaticum, nova espècie fotografiada a l'any 2011 i afegida a l'Herbari Fotogràfic del Parc Natural.

5.5.2 Seguiment

5.5.2.1 Dades meteorològiques

Data d'inici /finalització

Es tracta d'un projecte de caràcter continu de recollida de sèries completes de dades de diverses estacions meteorològiques, iniciat en 2008.

Resum

La variada orografia que representa el Carrascal de la Font Roja i les serres del seu entorn, intercalada entre les valls i planures obertes, condiona el tipus i la intensitat de la pluja, les temperatures, els vents dominants i el grau d'insolació. Totes aquestes variables contribueixen al desenvolupament de la massa forestal, que ha de ser tinguda en compte per a la gestió dels recursos naturals presents al Parc Natural de la Font Roja.

Els registres climatològics són necessaris per reforçar els estudis científics sobre l'anàlisi i evolució d'espècies de flora i fauna. Així mateix, el registre de sèries contínues pot servir per a detectar possibles indicis de canvi climàtic, a més a més, tenint en compte que el Carrascal de la Font Roja es troba al límit sud de la distribució d'algunes espècies considerades endèmiques o amenaçades.

El projecte de recollida de dades meteorològiques està coordinat per l'Equip Tècnic del Parc Natural, i compta amb l'estreta col·laboració del Departament d'Anàlisi Geogràfic Regional de la Universitat d'Alacant, i el Sistema Integrat de Gestió d'Incendis Forestals de la Direcció Territorial de la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient. Ambdues entitats responsables de les dues estacions meteorològiques que es descriuen seguidament.

Estació meteorològica de la Universitat d'Alacant. Font: Parc Natural de la Font Roja

Objectius específics

- Millorar el coneixement climatològic del Carrascal de la Font Roja i el seu àmbit d'influència.
- Disposar de sèries de registres climàtics del Carrascal de la Font Roja i el seu àmbit d'influència.
- Fomentar la divulgació i difusió dels registres per millorar l'estudi i comprensió del territori.

Actuacions realitzades en 2011

El Parc Natural de la Font Roja compta amb una estació meteorològica pròpia però està pendent d'ajustar alguns paràmetres per aconseguir registres climatològics continus. Per la qual cosa, en l'actualitat fem seguiment de les següents dues estacions a l'àmbit del Parc Natural:

Estació meteorològica	Entitat	Ubicació
Caseta forestal del Menejador	Direcció Territorial. Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient dins el Sistema Integrat de Gestió d'Incendis Forestals.	cim del Menejador
Font Roja	Universitat d'Alacant. Departament de Geografia	àrea del Santuari de la Font Roja

Estacions meteorològiques consultades. Font: Parc Natural de la Font Roja.

Resultats obtinguts

Les dades obtingudes són temperatura, humitat relativa, velocitat del vent, direcció del vent i precipitacions. Fins la data actual, tenim recopilació dels següents registres climatològics:

- Caseta forestal del Menejador: període des de 2003 a 2011
- Àrea del Santuari de la Font Roja: període des de 2007 a 2011

El resum mensual i anual de les dades està disponible per a qualsevol estudi o investigació degudament justificada, fent una petició formal al l'Oficina del Parc Natural de la Font Roja.

5.5.2.2 Seguiment mortalitat de vertebrats a la CV-797

Data d'inici/ finalització

Des de l'any 2000 es venen arrellegant cites d'aquests atropellaments de manera sistemàtica en la CV-797 d'accés al Parc Natural de la Font Roja. Vigent

Resum

El trànsit de vehicles per les carreteres i els atropellaments ocasionats incideixen directament sobre certes espècies de fauna, constituint en casos concrets un dels factors que limiten la dispersió de les poblacions.

Este projecte parteix de l'iniciativa de l'Equip Tècnic del Parc amb la col·laboració de la Brigada de Conservació i Manteniment del Parc Natural. Al temps també els recullen dades i cites que aporten altres observadors puntuals com ara el personal del

CEMACAM-Font Roja, de l'Estació Científica Font Roja Natura de la universitat d'Alacant o els Agents Mediambientals.

Objectius

- Realitzar un seguiment a llarg plaç sobre l'impacte de la carretera d'accés al Parc Natural sobre els diferents grups faunístics que viuen a la serra.
- Determinar l'estacionalitat dels atropellaments.
- Descriure les principals espècies i grups faunístics afectats.
- Detectar els punts negres d'atropellaments de fauna a la carretera.

Actuacions realitzades en 2011

- Seguiment diari dels animals trobats atropellats a la carretera d'accés al Parc Natural.
- Determinació de l'espècie i del sexe quan era possible
- Georeferenciació del punt on es localitza l'atropellament.
- Es continuen aportant dades a la base creada on es recopila l'informació i que permet accedir a les dades de forma ràpida per a la seua revisió, consulta o anàlisi.
- Incorporació de les cites al Banc de Dades de la Biodiversitat de la Comunitat Valenciana.

Serp d'escala (*Rinechis scalaris*) atropellat a la carretera d'accés al Parc Natural. Foto: Fons documental Parc Natural de la Font Roja

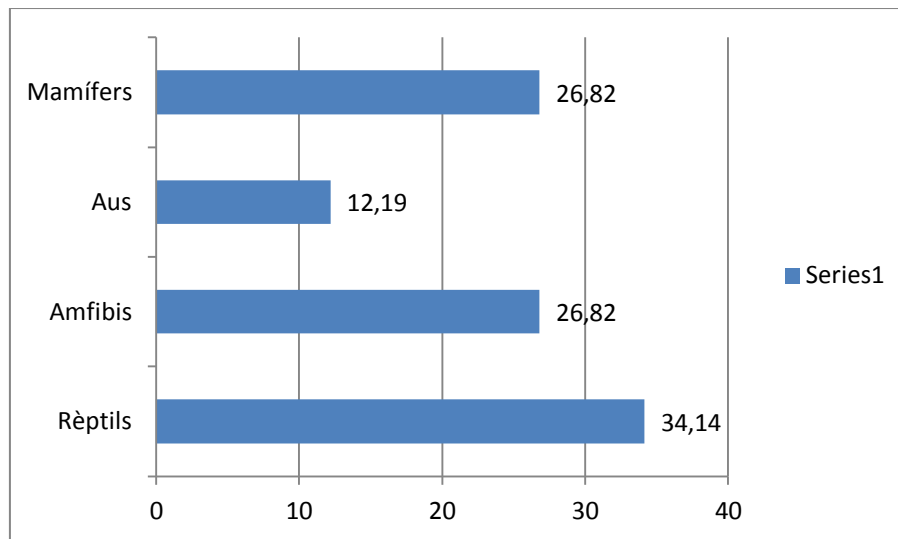
Resultats obtinguts

Al llarg de l'any 2011 s'han comptabilitzat 41 animals atropellats a la carretera d'accès al Parc Natural de 16 espècies diferents. Cal destacar que, de segur, este no és el nombre real dels atropellaments produïts a la carretera, ja que alguns dels animals que hagen sigut atropellats, no seran detectats degut a que poden haver sigut eliminats de la carretera per altres animals oportunistes com raboses o blanques. A la següent taula es presenten els resultats finals de l'any 2011, especificant el número d'exemplars trobats per espècie.

Espècie	Exemplars atropellats
<i>Alytes obstetricans</i>	3
<i>Apodemus sylvaticus</i>	2
<i>Asio otus</i>	1
<i>Bufo bufo</i>	8
<i>Coluber hippocrepis</i>	5
<i>Crocidura russula</i>	1
<i>Erithacus rubecula</i>	1
<i>Lullula arborea</i>	1
<i>Malpolon monspessulanus</i>	3
<i>Ocytolagus cuniculus</i>	3
<i>Passer domesticus</i>	1
<i>Psammodromus algirus</i>	4
<i>Rinechis scalaris</i>	1
<i>Sciurus vulgaris</i>	5
<i>Sylvia melanocephala</i>	1
<i>Vipera latastei</i>	1
Total	41

Animals atropellats a la carretera d'accès al Parc Natural.

Preneu com a referència els grups faunístics, la distribució i percentatges és la següent: mamífers: 11 ex. (26,82%), aus: 5 ex. (12,19%), rèptils 14 ex. (34,14%) i amfibis: 11 ex. (26,82%)

Gràfica amb el percentatge per grups faunístics de les dades d'atropellament 2011.
Font: Parc Natural Font Roja.

5.5.3 Sistema d'Informació Geogràfica del Parc Natural de la Font Roja

Data d'inici/finalització

Els treballs es realitzen durant tot l'any.

Resum

Es tracta d'un projecte global iniciat en 2010 i té caràcter continu. El manteniment i desenvolupament d'un Sistema d'Informació Geogràfica (SIG) suposa una ferramenta important que relaciona els factors tant naturals com antròpics i ajuda una gestió eficient del Parc Natural. Tota la informació referida s'integra i interrelaciona per mitjà d'un programa informàtic de software lliure (gvSIG), per tant, quanta més informació es dispose en el SIG de forma ordenada i detallada, més útil serà la ferramenta per a la gestió de l'espai natural protegit.

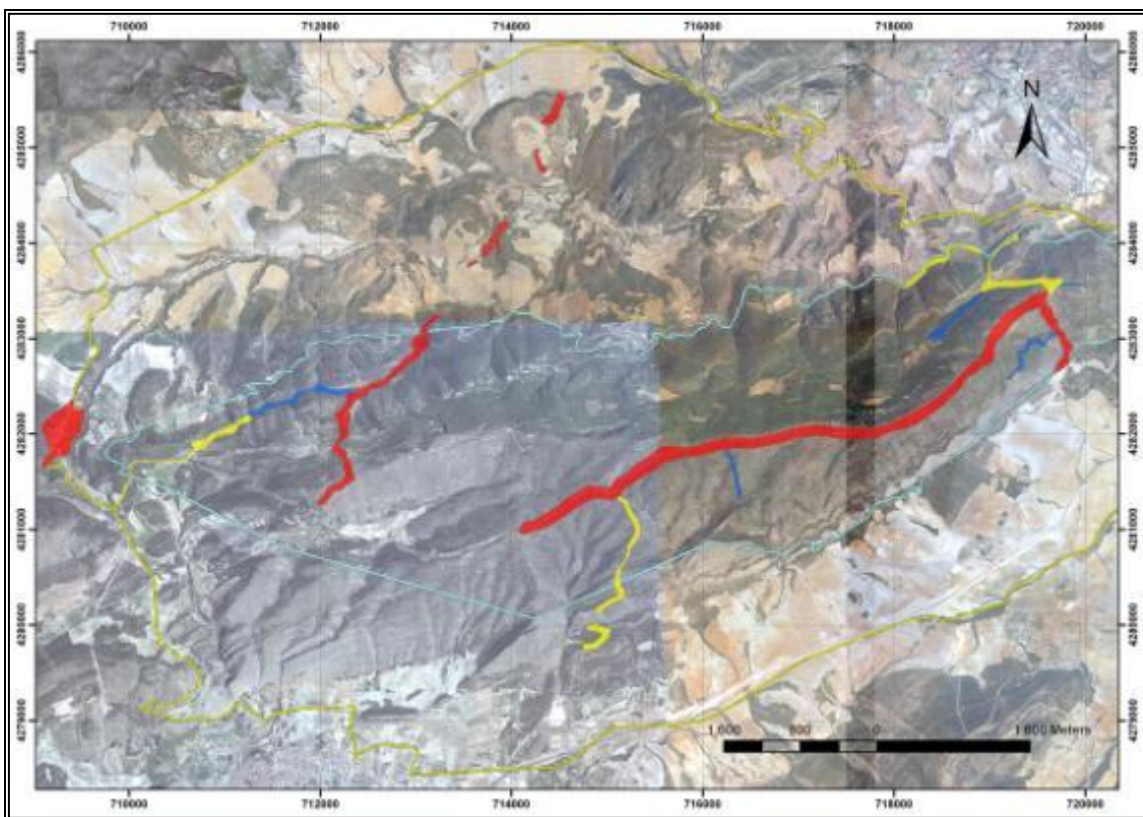
Objectius específics

- Mantenir i augmentar la base de dades existent en base SIG que ajude a una gestió més eficient del Parc Natural.
- Elaboració de mapes i altra cartografia.
- Conservació i seguiment d'espècies de flora i fauna amenaçades.
- Seguiment de projectes de flora i fauna, de repoblació, restauració vegetal, etc.
- Conservació d'Hàbitats Prioritaris i/o sensibles.
- Gestió d'espècies al·lòctones i invasores.
- Coneixement de la distribució espai-temporal de les distintes espècies en l'àmbit del Parc.
- Estimació de poblacions.
- Realització de medicions.
- Compatibilització d'activitats i actuacions.
- Gestió de treballs i actuacions realitzats en el Parc.

- Gestió en la prevenció d'incendis forestals.
- Gestió i control de l'evolució de repoblacions i tractaments silvícoles realitzats.

Actuacions realitzades en 2011

En 2011 s'ha continuat amb la tasca de recopilació d'informació encetada en 2010, amb la incorporació al SIG de nova informació a la ja existent. Tanmateix, en 2011 la informació recopilada ha servit per a l'edició de nova cartografia que s'ha emprat en els diferents projectes del Parc. Una tasca important que s'ha realitzat en 2012 es l'inici de la migració de les dades del sistema ED50 al ETRS89, per a la qual cosa ha sigut necessària l'assistència a dues sessions formatives.

Superfícies d'àrees tallafocs executades del PPIF. Font: Parc Natural de la Font Roja.

Resultats obtinguts

En 2011 s'han obtingut els següents resultats:

- Elaboració de material cartogràfic amb la informació del SIG per al desenvolupament dels diferents projectes.
- Incorporació al SIG dels trams executats de la xarxa de tallafocs del PPIF. Els treballs de camp han sigut realitzats amb la inestimable col·laboració dels agents mediambientals adscrits al parc.
- Incorporació al SIG de l'inventari de punts d'aigua del Parc Natural.
- Actualització de superfícies repoblades.

- Migració de part de la informació del SIG del sistema de referència ED50 al ETRS89. S'aprofita per reordenar la informació que hi ha recopilada.
- Instal·lació de les noves versions del programa gvSIG. Correcció de bugs.

5.5.4 Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa

Aquest programa esta ben representant amb la realització dels següents 8 projectes:

Programa	Adquisició i millora del coneixement					Índex de valoració (Suma de 0 a 10)
Projecte	Graus de valoració: 0 gens, 1 parcial, 2 (quasi) total					
	Grau compliment objectius	Grau implicació en millora conservació	Grau implicació en millora ús públic	Grau d'execució	Grau de relació amb altres projectes	
Anellament científic d'aus forestals	2	2	0	2	1	7
Banc de Dades de la Biodiversitat (BDB)	2	2	0	2	1	7
Fotoidentificació d'invertebrats	2	2	0	2	1	7
Inventari de punts d'aigua-amfibis	2	2	1	1	1	7
Herbari fotogràfic	2	2	1	2	1	8
Dades meteorològiques	2	2	0	1	2	7
Seguiment mortalitat de vertebrats a la CV-797	2	2	1	2	1	8
SIG Font Roja	1	2	2	1	2	8

Tal com demostra la taula de valoració, la majoria de projectes relacionats amb aquest programa tenen un nivell destacat d'execució. La valoració demostra que es tracta d'un conjunt de projectes als quals el Parc Natural dedica un gran esforç i dedicació, per la qual cosa és important mantindre aquests projectes que destaquen pel compliment dels objectius generals de conservació del Parc Natural de la Font Roja.

5.6 Programa Investigació del Medi Natural

L'activitat científica és una peça clau per tal d'aconseguir els objectius definits en el PORN i el PRUG i per a assegurar la correcta gestió per a la conservació i ús sostenible de la diversitat biològica. La investigació científica és entesa com un recurs imprescindible per tal d'aprofundir en el coneixement dels valors de l'espai natural, la seua problemàtica i es considera absolutament necessària per a facilitar possibles solucions i facilitar la gestió del mateix.

Les línies d'investigació amb prioritat hauran de ser les encaminades cap a la conservació de les espècies protegides, rares i amenaçades o d'elevat interès científic, i dels ecosistemes i hàbitats d'interès recollits al Reial Decret 1997/1995, la investigació ecològica aplicada dirigida cap a l'experimentació de tècniques de restauració de la coberta vegetal autòctona, la investigació bàsica destinada al coneixement de la biodiversitat i de la funció dels organismes i dels sistemes naturals, la investigació dirigida cap a la gestió dels espais naturals protegits i de l'efecte de l'ús públic sobre els organismes i sistemes naturals, i la investigació etnogràfica i arqueològica.

Fins la següent revisió de l'actual normativa, el Catàleg de Prioritats d'Investigació del Parc Natural queda fixat en:

1. Investigació bàsica i aplicada sobre la dinàmica ecològica i evolució futura del carrascol de la Font Roja.
2. Avaluació ecològica del programa de pol·linització de la vegetació silvestre del Parc.
3. Connexió biològica del Parc amb altres espais naturals veïns no protegits.
4. Investigació i seguiment de l'àguila de panxa blanca (*Aquila fasciata*) al Parc i a les zones perifèriques.
5. Investigació forestal aplicada a la restauració i successió ecològica de les formacions vegetals del Parc.
6. Projectes experimentals de regulació de l'accés de visitants al Parc.
7. Estudis aplicats referents a l'educació ambiental, la formació i l'ordenació de l'ús públic en l'àmbit del Parc.
8. Estudis dels impactes ambientals de les romeries massives al Parc i propostes per a la seua correcció.
9. Estudis referents a l'arquitectura i el poblament tradicional en l'àmbit del Parc.

Objectiu general programa

- Promoure i regular la investigació científica en tots els seus aspectes, amb l'objecte de conèixer i difondre el medi natural característic de l'àmbit del Parc, els processos que ho determinen, avaluar el seu estat i fixar els criteris d'intervenció per a la seua conservació.

5.6.1 Línies d'investigació

El Parc Natural de la Font Roja controla i gestiona els diferents tràmits per a desenvolupar l'activitat científica juntament amb cada departament del Servei Central o Territorial de la CIMAT el qual autoritza la conveniència de cada estudi.

Entitat	Localitat	Projecte o estudi realitzat	Període
Universitat de València- Institut Cavanilles	Burjassot	Recol·lecció material entomològic	Any 2011
GALA - Grupo de Anillamiento Limonero Alicantino	La Vila Joiosa	Anellament científic d'aus a la font dels Paellers i font dels Xops	Abril- setembre 2011
Estació Científica Font Roja. Universitat d'Alacant	San Vicent del Raspeig	Estudi de la fauna en el LIC de la Serra de Mariola-Carrascal de la Font Roja mitjançant tècniques de trampeig fotogràfic.	Març - abril 2011
COEPA	Alacant	Realitzar reportatge de fotos i vídeo - Projecte Europeu <i>Shift</i>	Març 2011
IGIC - Institut d'Investigació per a la Gestió Integrada de Zones Costeres - Universitat Politècnica de València	Gandia	Seguiment d'aus en caixes niu, de dades de nidificació i anellament científic d'aus. Aquest estudi forma part del projecte " <i>Efectos del calentamiento global sobre la fecundidad y la supervivencia de paseriformes mediterráneos</i> "	Abril - desembre 2011
Universitat Politècnica de València	Gandia	Realització de parcel·les d'inventaris fitosociològics	Maig 2011
Associació al Servei de la Pol·linització Forestal	Alcoi	Revisions periòdiques de les estacions pol·linitzadores repartides pel Parc Natural	Any 2011
Membres de SOMIVAL- Societat Micològica Valenciana	València	Prospecció micològica al Parc Natural del Carrascal de la Font Roja	Setembre 2011 fins agost 2012
Fundació CEAM	Paterna	Projecte relacionat amb la restauració ecològica de ecosistemes degradats estudiant diverses variables relacionades amb la resistència a condicions d'estrès hídric de diverses espècies vegetals: <i>Fraxinus ornus</i> , <i>Acer granatense</i> , <i>Quercus faginea</i> i <i>Arbutus unedo</i>	Setembre - octubre 2011
CIDE - CSIC Centre d'Investigacions sobre	Montcada	Recol·lecció d'individus i llavors de <i>Cistus albidus</i> per	Juliol - agost 2011

Desertificació		a un estudi de germinació d'algunes espècies mediterrànies	
IAM - UPV Institut Agroforestal Mediterrani	València	Recollida mostres <i>Phytophthora</i> sp., detectar les espècies presents i altres espècies de fongs també patògens que poden estar afectant les quercínies del Parc, provocant el seu decaïment o la seua seca.	Any 2011
ISURUS, Associació Paleontològica Alcoiana	Alcoi	Prospecció paleontològica al Parc Natural del Carrascal de la Font Roja	Any 2011
Universidad de Castilla La Mancha. Escuela Técnica Superior de Ingenieros Agrónomos	Albacete	Inventari del carrascar ubicat al Parc Natural del Carrascal de la Font Roja Estimació de dipòsits de carboni i de l'efecte embornal. Propostes de línees de gestió	Desembre 2011
Universidad de Alcalá - Museu Valencià d'Història Natural	Alcalá de Henares València	Estudi del medi subterrani superficial al llevant espanyol. Estudi de l'hàbitat de fauna relict i d'especial rellevància per a la conservació d'espècies estenoiques epiedàfiques. Aquest mateix estudi s'està realitzant en altres àrees muntanyoses d'Alacant.	Trimestral 2011

5.6.2 Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa

Els estudis científics i investigacions desenvolupades al Parc Natural de la Font Roja durant l'any 2011 es poden agrupar en diferents àrees:

	Investigació del medi natural					
	Invertebrats	Fauna vertebrada	Flora	Fongs	Hàbitats	Paleontologia
Núm. Estudis científics	3	3	2	2	2	1

El Parc Natural de la Font Roja és un referent per a un gran nombre d'investigadors que materialitzen els seus treballs en aspectes del medi natural. La Universitat d'Alacant, la Universitat de València són les principals entitats que col·laboren en la investigació, però cal destacar l'interès generat per altres com la Universitat Politècnica de València o la Univesidad de Alcalà de Henares. Les investigacions dutes a

terme al medi natural poden generar noves aportacions científiques que des del Parc Natural cal fomentar.

Existeix una manca de treballs científics relacionats amb el patrimoni cultural, tal volta per aquesta raó el programa de conservació del patrimoni cultural també demostre algunes deficiències.

Exemplar de *Timarcha fallax*. Primera cita d'este coleòpter per al Parc Natural i per a les comarques d'Alacant. Font: Parc Natural de la Font Roja

6. PLANIFICACIÓ I GESTIÓ PER A L'INTEGRACIÓ SOCIOECONÒMICA

GENERALITAT
VALENCIANA

parc natural
de la font roja

6 PLANIFICACIÓ I GESTIÓ PER A L'INTEGRACIÓ SOCIOECONÒMICA.

6.1 Programa de Comunicació i Divulgació.

El coneixement dels valors naturals i patrimonials que representa el Parc Natural de la Font Roja per part dels visitants i usuaris ha de contribuir a una millor gestió de l'espai natural. En aquest sentit, s'entén que les persones que visiten el Parc Natural han de ser conscients que es troben en un espai singular, carregat d'elements naturals d'incalculable valor natural que cal conservar.

És una tasca important del Parc Natural la de valorar la diversitat d'usos de l'espai natural i aconseguir la major difusió per al visitant de mesures relacionades amb la preservació de l'entorn.

Objectius generals del programa

- Donar a conèixer al visitant els valors naturals i culturals més rellevants del Parc natural de la Font Roja
- Divulgar diferents aspectes de la fauna, la flora i el patrimoni cultural més significatiu.
- Donar a conèixer el conjunt de normes que regulen l'ús públic, sobretot en aquelles zones de major afluència de visitants (àrees recreatives, itineraris, etc)
- Promoure el coneixement del Parc Natural mitjançant diverses publicacions (revista anual, mapes, fullets divulgatius, etc) i actualització de la pàgina web.
- Comunicar el coneixement del parc al visitant mitjançant l'atenció personalitzada directa, així com en cursos, conferències, campanyes informatives o jornades divulgatives.
- Revisió del contingut i col·laboració amb altres entitats que publiquen informació sobre el Parc Natural de la Font Roja

6.1.1 Comunicacions en Congressos.

E. Rico-Guzmán, J. L. Cantó, B. Terrones & A. Bonet. *Impacto del tráfico rodado en el P. N. del Carrascal de la Font Roja. ¿Cómo influyen las características de la carretera en los atropellos de vertebrados?.* Galemys, 23 (nº especial): 113-123, 2011.

6.1.2 Publicacions

6.1.2.1 Guia de flora (vers. castellà)

Data d'inici /finalització

Durant els mes de maig a juny de 2011

Resum

Una de les tasques desenvolupades per l'Equip Tècnic és l'elaboració de material divulgatiu per a difondre el coneixement del Parc Natural. Els darrers anys el Parc Natural de la Font Roja publica la "Guia de flora del Carrascal de la Font Roja, espècies més freqüents. Vol 1" (2010), en versió en valencià. En aquest cas es tracta de elaborar la versió en castellà d'aquesta publicació. L'Equip Tècnic del Parc Natural realitza i coordina la consecució d'esta publicació, si bé compta amb l'assessorament lingüístic del *Gabinet de Normalització Lingüística* de l'Ajuntament d'Alcoi, i la revisió d'aspectes botànics de personal tècnic de la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient.

Objectius específics

- Disposar de totes les publicacions generades al parc en les dues llengües cooficials de la Comunitat valencian (valencià i castellà).
- Continuar amb la idea general plantejada en la primera publicació, guía de butxaca de fácil consulta, evitant d'excessius tecnicismes en les descripcions i en la qual predomina en carácter divulgatiu.
- Publicació de guia de flora amb 25 espècies vegetals representatives del Parc
- Proporcionar informació bàsica de l'espècie en qüestió així com imatges que faciliten la seua identificació en camp.

Actuacions realitzades en 2011

- Traducció de la guía de flora al castellà i revisió ortogràfica.
- Seguiment del disseny i maquetació en Gràfics Alcoy

Resultats obtinguts

Finalment este projecte no ha pogut editar-se per falta de recursos econòmics

6.1.2.2 Mapa - Guia Font Roja Ed.3

Data d'inici /finalització

Des de principis de l'any 2011 s'inicien els treballs de revisió de la darrera edició del Mapa del Parc Natural. Els treballs de recerca, disseny i edició es materialitzen amb la publicació del mapa en el mes de març

Resum

Des del Parc natural de la Font Roja es considera convenient la necessitat d'afrontar la demanda dels visitants (excursionistes, investigadors, població local, etc) de disposar d'informació cartogràfica sobre la Font Roja. Per este motiu, l'Equip Tècnic realitza una revisió i millora de la cartografia existent i trau a la llum la tercera edició del Mapa – guia del Parc Natural de la Font Roja, escala 1:15.000. Cal dir també que aquest document s'elabora i presenta com a material de les VII Jornades divulgatives amb el lema "Orientat i descobreix els paisatges de la Font Roja". D'aquesta activitat hi ha més informació en la present memòria dins el *programa referit a interpretació del patrimoni*.

Objectius específics

- Millorar la informació cartogràfica del Parc Natural i la seua àrea d'influència disponible per al públic en general.
- Disposar d'una cartografia detallada per als diferents grups de treball i investigadors que intervenen al Parc Natural.
- Oferir informació detallada sobre els distints itineraris existents.
- Amb la recerca prèvia d'informació, indicar la toponímia normalitzada del territori.
- Divulgar les pautes i normes de comportament.
- Localitzar tots els elements d'ús públic (àrees recreatives, itineraris, etc).
- Apropar a la població local del Parc natural el coneixement del Parc Natural.

Actuacions realitzades en 2011

- Recerca i revisió d'informació i capes cartogràfiques per a l'elaboració del mapa del Parc Natural del Carrascal de la Font Roja a escala 1:15.000. Es realitzen eixides de camp per contrastar les dades cartogràfiques amb la realitat i actualitzar la informació (traçat de camins, senders, topònims, etc.).
- També es dissenya un format que quadre amb el plegat i estètica del document. Es revisen els textos i es seleccionen fotografies per a completar la cara posterior del mapa a mode de guia del Parc Natural.
- Coordinació en el format i maquetació amb l'empresa editorial.
- Coordinació amb la resta d'entitats que col·laboren en l'edició del mapa com són l'Ajuntament d'Alcoi – departament de Medi Ambient i el CEMACAM Font Roja

Resultats obtinguts

Es tracta de la tercera edició d'aquest mapa amb 4000 exemplars. El mapa es dona de manera gratuïta al visitant que sol·licita informació sobre els itineraris o altres aspectes de més detall al Parc Natural. També està disponible a la pàgina web del Parc en un format descarregable i accessible per a l'usuari.

6.1.3 Dotació i revisió dels continguts de la Pàgina web.

Data d'inici /finalització

Els treballs de manteniment i d'actualització de continguts de la web es desenvolupen durant tota l'annualitat.

Pàgina de presentació de la web Font Roja.
Font: Conselleria de Medi Ambient, Aigua Urbanisme i Habitatge.

Resum

La Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient disposa d'una web corporativa on s'ofereix informació diversa i on està allotjada la web del Parc Natural. Part del manteniment i actualització de la mateixa es realitza des del servei d'informàtica de la pròpia Conselleria, però una altra part important d'actualització, manteniment i modificació dels diversos continguts allotjats la realitza l'equip Tècnic del Parc Natural.

Objectius específics

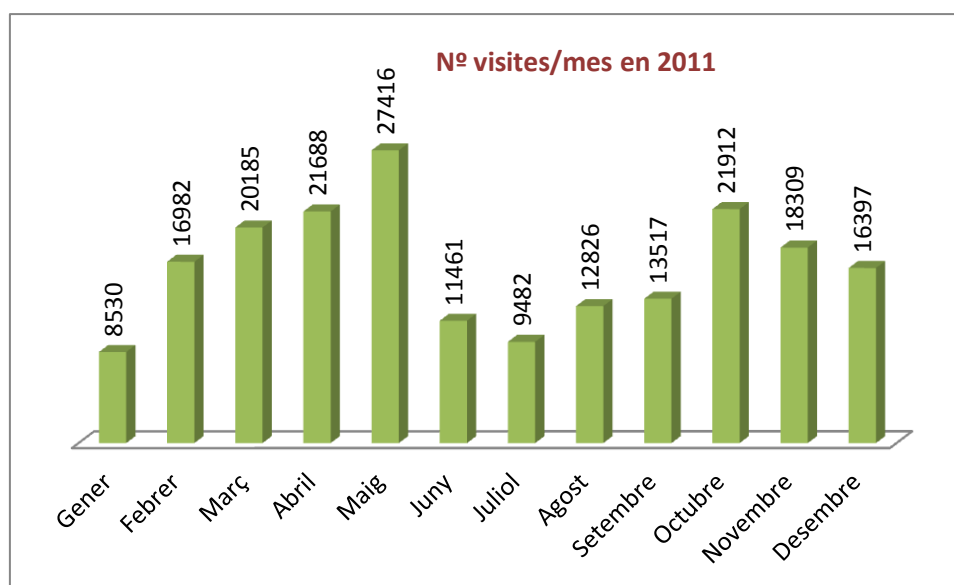
- Oferir un servei de qualitat al visitant al parc i a l'usuari de la pàgina a través de la web del parc natural.
- Oferir la possibilitat d'informar-se i programar les visites al Parc Natural amb antelació.
- Oferir informació de primera mà i contrastada als interessats, sobre els diferents aspectes ambientals del Parc.
- Oferir informació de les activitats que es realitzen.
- Apropar als diferents agents socials totes les publicacions realitzades des del Parc Natural en format digital.
- Informar sobre la normativa i pautes de conducta en l'espai natural, de forma que els visitants adopten unes pautes de conducta adients.
- Informar sobre la gestió realitzada en el Parc Natural.

Actuacions realitzades en 2011

Al llarg de 2011 s'han publicat nous continguts i s'han modificat alguns existents. A principis de 2011 es va continuar amb l'adaptació al canvi de l'estructura i aparença de la web dels Parc Naturals, que va comportar la publicació de nous continguts i fotografies per als nous menús i pàgines. Aquest canvi ha millorat en gran manera la facilitat en la navegació per la web, i l'ha fet més atractiva i moderna per als usuaris. Per altra banda, a través de la web també arriben al parc nombroses consultes, i comentaris que són contestats a través de la mateixa.

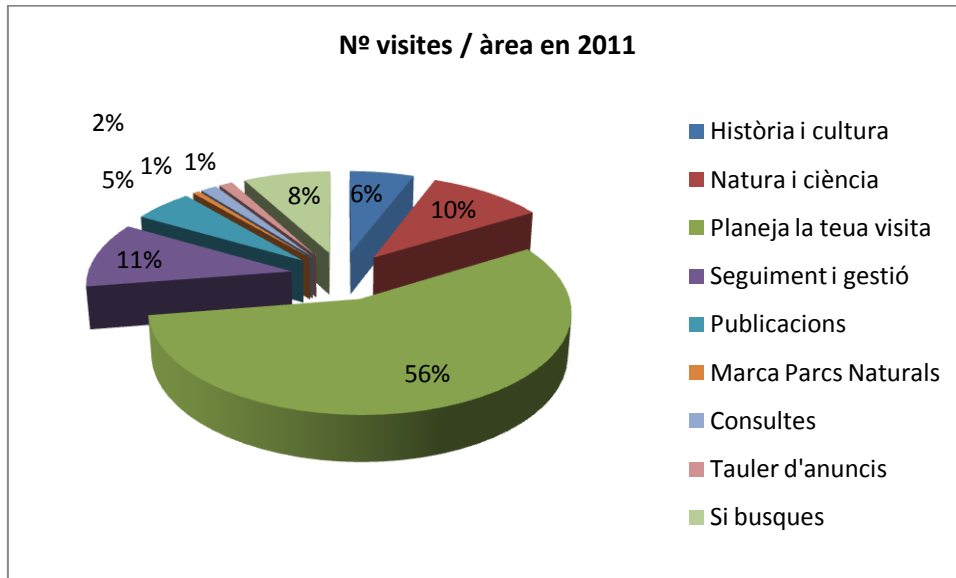
Resultats obtinguts

La web ha rebut durant 2011 un total de 198.705 vistes distribuïdes mensualment com es mostra en el gràfic adjunt:

Nombre de vistes mensual durant 2011 en la web del Parc Natural Font Roja. Font: Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient.

En el gràfic es pot observar que les visites a la web es concentren als períodes de primavera i tardor, coincidint amb al màxim període de visitants al Parc. De la mateixa manera, en el gràfic següent s'observa que l'àrea més consultada és "Planeja la teua visita" amb un 56% de les visites (93.474 visites).

NÚM. de vistes/àrea durant 2011 en la web del Parc Natural Font Roja. Font: Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient.

Escolars en el transcurs d'una visita guiada al Parc Natural de la Font Roja.
Font: Parc Natural de la Font Roja

6.1.4 Mitjans de comunicació

6.1.4.1 Notes de premsa

Mitjançant el Gabinet de premsa de Conselleria s'han publicat notícies sobre:

- Repoblació popular al Carrascal
- Campanya de recol·lecció de bolets
- La Generalitat i l'ONCE col·laboren en la difusió dels parcs naturals de la Comunitat

6.1.4.2 Aparicions en altres mitjans de comunicació

L'Equip Tècnic del Parc ha col·laborat amb diferents mitjans de comunicació, bàsicament mitjançant comunicació telefònica amb mitjans com Radio Alcoi, Cadena COPE Alcoi, periòdic Información, periòdic Ciudad de Alcoy, Canal 9, Telecinco, que contacten amb el Centre per a obtenir informació en casos de nevada, sobre l'estat de la carretera, quantitat de neu acumulada, etc.

6.1.5 Altres

6.1.5.1 Fons documental

Data d'inici / finalització

Projecte anual

Resum

El Centre de Visitants del Parc Natural disposa d'un fons documental amb les publicacions que són remeses per altres entitats o publicacions propis, bé en format escrit o digital. La recepció de nombroses publicacions d'altres entitats i l'elaboració de publicacions pròpies duu associada una classificació de la documentació per a que resulte senzilla la seua recerca i consulta.

Estes publicacions es cataloguen segons el sistema de classificació de documentació facilitat pel CEA de Sagunt i s'incorporen a la base de dades del fons documental. Esta base de dades va ser dissenyada per a facilitar totes les tasques que implica el disposar d'un fons documental.

Objectius específics

- Recopilar informació relacionada amb el Parc Natural de la Font Roja
- Recopilar informació relacionada amb la xarxa de Parc Naturales de la Comunitat Valenciana.
- Recopilar informació relacionada amb diversos aspectes mediambientals
- Classificar els diferents tipus de publicacions

- Facilitar la recerca d'informació o consultes bibliogràfiques als visitants, investigadors, alumnes en pràctiques i al propi personal del Parc.
- Ofrerir un servei de consulta i préstec al visitant o investigadors
- Incorporació continuada de publicacions per una constant ampliació dels fons documental.

Actuacions realitzades en 2011

La base de dades del fons documental consta de 5 grans apartats. Depenent del tipus de publicació es clasifiquen com: llibres, fullets i articles científics. Es va fer un apartat especial per a la documentació cedida pel CEMACAM Font Roja donat el gran volum de publicacions que generen i altre apartat per a regular el préstec de documents.

Les tasques vinculades al Fons Documental són:

- Classificació de la publicació segons el sistema vigent.
- Incorporació a la base de dades.
- Etiquetat de les publicacions i de la seua col·locació a la biblioteca. La biblioteca del Fondo Documental es troba ubicada a la sala de reunions del Centre de Visitants)
- Préstec de documents.

Resultats obtinguts

Seguidament es llista la relació de publicacions incorporades al fons documental del Centre de Visitants al llarg de l'any 2011:

Llibres

- *Flora del Parc Natural de la Font Roja*. Serra Laliga, L. & Soler, J.X. Alcoi, 2011
- *Actualización en métodos y técnicas para el estudio de los suelos afectados por incendios forestales*. Ed. Universitat de València. València, 2010.
- *Recuperando el paisaje, una nueva perspectiva del voluntariado medioambiental*. Ed. Fundació Llar de Mariola. Alcoi, 2011.
- *Recuperando nuestro paisaje, una nueva perspectiva del voluntariado medioambiental*. Ed. Fundació Llar de Mariola. d
- *Ecología del paisaje*. Fernando González Bernáldez. Ed. fundación Univ. Fernando González Bernáldez. Madrid, 2011.
- *Invitación a la ecología humana*. Fernando González Bernáldez. Ed. fundación Univ. Fernando González Bernáldez. Madrid, 2011.
- Actes VII congreso - *La investigación ante la sociedad del conocimiento. Sostenibilidad y medioambiente*. Edita: EPSA - UPV
- *Informe de les prospeccions micològiques dels Parcs Naturals de la Serra de Mariola i del Carrascol de la Font Roja*. F. García Alonso / A. Conca. Període 2007 - 2011.

Revistes

- *Revista Quercus*.- números 299/310 corresponents als mesos de gener a desembre
- *Revista Recerques del Museu d'Alcoi*. Núm. 17/18. Ed. Ajuntament d'Alcoi, 2009

- *Bolecín núm. 80 -81. Boletín de difusión de la Educación Ambiental de Castilla y León.*
- *Revista Isurus, Nº4. 2011. Edita: Asociación Paleontológica Alcoyana Isurus*

CEMACAM Font Roja

- *GR7: Senderismo y Patrimonio.*

6.1.5.2 Dossier de premsa

Diàriament es fa una consulta a la premsa, bàsicament en edició digital. Es fa un recull de les notícies relatives al Parc Natural i s'arxiven en la carpeta corresponent al seu expedient.

6.1.6 Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa

Entre les diferents tasques que es desenvolupen al Parc Natural, a continuació es valoren les següents activitats relacionades amb el programa de Comunicació i Divulgació:

Programa	Comunicació i divulgació					Índex de valoració (Suma de 0 a 10)
Activitat	Graus de valoració: 0 gens, 1 parcial, 2 (quasi) total					
	Grau compliment objectius	Grau implicació en millora conservació	Grau implicació en millora ús públic	Grau d'execució	Grau de relació amb altres projectes	
Comunicació en congressos	2	1	0	2	1	6
Mapa Font Roja	2	1	2	2	2	9
Guia de flora	1	1	2	0	1	5
Dotació i revisió pàgina Web	2	1	2	2	1	8
Mitjans de comunicació	2	0	1	2	1	6
Fons documental	2	0	1	2	1	6
Dossier de premsa	2	0	2	2	1	7

Es tracta d'activitats que demostren una clara repercussió en la imatge del Parc Natural i, de manera indirecta, sobre la informació que pot arribar-los als visitants (afectant a l'ús públic). Destaquen els projectes relacionats amb les publicacions i aparicions en mitjans de comunicació i premsa com a punts forts del programa. Les tasques de revisió i dotació de continguts de la pàgina web també destaquen per la seua implicació en el visitant que cada vegada més consulta aquest mitjà.

6.2 Programa d'Educació Ambiental

La preservació de la biodiversitat, la conservació del medi natural i l'ús sostenible dels recursos són els principis que inspiren la política de conservació dels espais naturals. D'aquesta manera sorgeix la necessitat de fomentar el coneixement de l'entorn natural i de la seua conservació per mitjà d'un ús social dels espais naturals des del punt de vista de l'estudi, l'ensenyament i el gaudi ordenat de la natura.

Per tant la gestió d'espais naturals protegits ha de tractar, per mitjà de la divulgació i l'educació ambiental, de proporcionar al visitant un adequat coneixement sobre l'espai natural i de fomentar en ell una actitud favorable cap a la conservació.

Amb l'Educació Ambiental es pretén donar una aproximació als principals aspectes ambientals i culturals, de manera que es fomenti no sols el coneixement sinó també la sensibilització cap als problemes ambientals i l'adopció d'actituds respectuoses i compromeses amb el medi.

L'Educació Ambiental desenvolupada al Parc es dirigeix principalment a la població escolar, i esdevé com un complement del programa formatiu del centre escolar.

Objectius generals del programa

- Promoure, canalitzar i ordenar les demandes d'activitats lúdiques i educatives, mediambientals i culturals, assegurant experiències vivencials als visitants, que no posen en perill la conservació dels valors del Parc Natural.
- Fomentar actituds que afavorisquen la conservació de la biodiversitat i dels recursos naturals i culturals del Parc.

6.2.1 Servei permanent de visites guiades

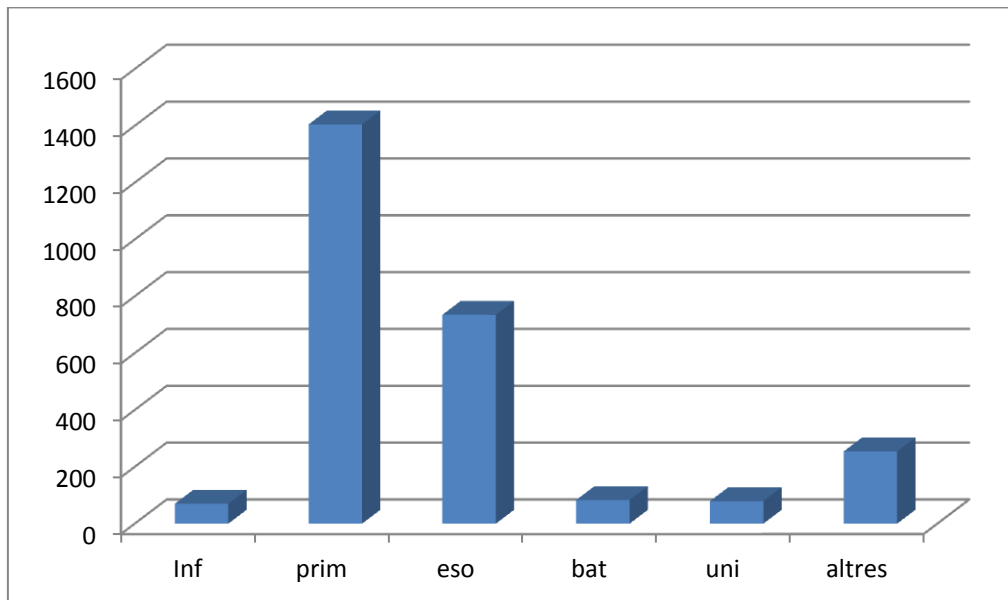
Des del curs 2010-11 l'Equip Tècnic del Parc Natural de la Font Roja duu a terme un nou servei d'atenció a les visites guiades. Aquest servei inclou tots aquells grups concertats inclosos dins l'àmbit de l'educació (reglada i no reglada) als quals es dedica una atenció directa com puga ser: visita guiada pel parc, visita del personal del parc al Centre Escolar, visita al Centre de Visitants i breu introducció del parc o visita al viver forestal.

Objectius específics

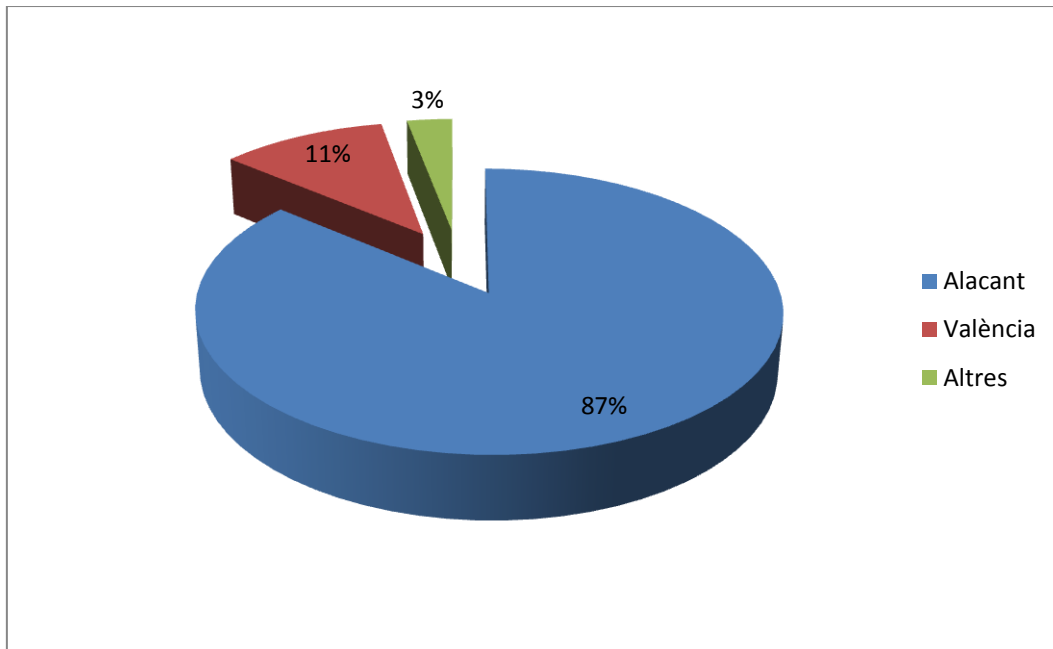
- Comunicar i transmetre els valors de l'espai natural.
- Transmetre la importància de la preservació del conjunt dels espais naturals a nivell autonòmic, nacional, etc.
- Conscienciar de la fragilitat dels nostres ecosistemes i de la necessitat d'adoptar mesures per a conservar-los.
- Fomentar els comportaments respectuosos i compromesos amb la conservació del patrimoni natural.
- Promoure la participació activa

Resultats obtinguts

Amb aquest sentit s'han atés a un total de 57 grups que representen un total **2626 alumnes** de diferents nivells educatius i diferent procedència.

Nivell d'Estudis. El gràfic demostra que el tipus d'escolar que més visita el parc és nivell educatiu de primària

Lloc de procedència (per províncies). Domina el grup d'escolars provinents de la província d'Alacant

6.2.2 Educació ambiental dirigida a la població local

Data d'inici/ finalització

Segon trimestre del curs escolar 2010-11

Resum

Seguint el model de treball plantejat els darrers anys, l'Equip Tècnic realitza col·laboracions específiques amb centres escolars en l'entorn pròxim del Parc Natural. Aquest tipus d'activitat es duu a terme en aquells centres escolars que ho sol·liciten, amb un màxim de dos grups a l'any per cada municipi (Alcoi i Ibi). En aquest cas es fa una xerrada en el Col·legi Sant Roc (Alcoi) per a 105 alumnes de segon cicle de primària. Es realitzen dues sessions teòriques sobre temes de fauna, flora, paisatge i activitats tradicionals.

Objectius específics

- Facilitar el coneixement del Parc Natural a la població local per tal de crear un vincle d'estima i proximitat.
- Donar a conèixer els aspectes de la fauna, la flora, el paisatge i les activitats tradicionals com a elements més representatius del Parc Natural
- Adaptar els continguts al nivell de primària i provocar en els alumnes un estímul pel coneixement i la curiositat de l'entorn natural.

Actuacions realitzades en 2011

Es realitza una reunió conjunta amb el professorat i l'equip tècnic del parc per tal de planificar l'activitat. Durant el segon trimestre del curs escolar 2010-11 es realitzen les dues sessions teòriques sobre la fauna, la flora, el paisatge i les activitats tradicionals, dirigit a un total de 75 alumnes de segon cicle de primària. Posteriorment el grup visita el Parc Natural amb les explicacions *in situ* dels continguts que han après en les sessions teòriques.

Resultats obtinguts

Els resultats mostren una satisfacció absoluta per part del professorat, l'alumnat i l'equip tècnic. Cal destacar que aquesta activitat suposa una dedicació i una interrelació ferma entre alumne-parc que sol derivar en una major sensibilització i motivació. No obstant, per motius de dedicació a altres tasques el personal del parc no pot fer sempre aquest tipus d'activitat, i la major part dels grups escolars s'atenen amb el servei permanent de visites guiades que s'explica més concretament en l'apartat anterior.

6.2.3 Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa

Programa	Educació Ambiental					Índex de valoració
Projecte	Graus de valoració: 0 gens, 1 parcial, 2 (quasi) total					Índex de valoració (Suma de 0 a 10)
	Grau compliment objectius	Grau implicació en millora conservació	Grau implicació en millora ús públic	Grau d'execució	Grau de relació amb altres projectes	
Servei permanent de visites guiades	2	1	2	2	1	8
Educació ambiental dirigida a la població local	2	1	2	2	1	8

El Parc Natural de la Font Roja duu a terme un llarga trajectòria en activitats d'educació ambiental. El coneixement dels elements naturals i culturals que formen part de l'entorn es complementen amb la sensibilització cap als problemes mediambientals, per tal de generar actituds respectuoses. El treballs de dedicació en aquestos aspectes al llarg dels anys suposa una valoració elevada del programa.

6.3 Programa d'interpretació del patrimoni

Els principals objectius de la tècnica interpretativa pretenen donar a conèixer els principals valors naturals i culturals, mitjançant la sorpresa, la curiositat o el sentiment de pertinença. Aquesta dinàmica provoca en el visitant l'admiració per la natura, l'actitud cívica i respectuosa que, en la majoria dels casos deriva en una reducció dels impactes negatius sobre el medi natural.

Amb aquesta intenció de sensibilització cap al visitant es celebren des de 2004 les Jornades Divulgatives del Parc Natural de la Font Roja, realitzant-se diverses jornades temàtiques anuals sobre aspectes destacats del parc. El conjunt de les activitats van adreçades a públic en general i estan dirigides pel personal del Parc Natural amb la coordinació i col·laboració del CEMACAM Font Roja, el Departament de Medi Ambient de l'Ajuntament d'Alcoi i l'Estació Científica Font Roja de la Universitat d'Alacant. En l'any 2011 els temes tractats han sigut el coneixement de la cartografia i l'orientació, la fauna invertebrada i les adaptacions de la flora mediterrània. També es va celebrar el dia Mundial del Medi Ambient amb la visita a la Font Roja d'un "trenet turístic" i un recorregut amb animació per les immediacions del Santuari de la Font Roja.

Objectius generals del programa

- Promoure, canalitzar i ordenar la demanda d'activitats lúdiques i educatives a nivell ambiental i cultural, assegurant experiències vivencials per als visitants, sense que suposen un perill per a la conservació dels valors del Parc Natural.
- Desenvolupar en el visitant l'apreciació, la consciència i la comprensió del lloc que visita.
- Aconseguir que la visita siga una experiència enriquidora i agradable.

6.3.1 Jornada Divulgativa "Orientat i descobreix els paisatges de la Font Roja"

Data d'inici / finalització

La preparació de l'activitat es realitza durant els mesos de febrer i març. L'últim dissabte del mes de març es celebra la jornada divulgativa.

Resum

Amb el títol "Orientat i descobreix els paisatges del Carrascal de la Font Roja" es pretén que el visitant identifique els elements que integren el paisatge del nostre entorn i les seues interrelacions. A més a més, l'activitat es complementa amb l'ús de cartografia i aparells relacionats amb tècniques d'orientació (brúixola, GPS, signes de la natura, etc). D'aquesta manera el paisatge i la cartografia conjuguen una interpretació

del paisatge que pot ajudar al públic excursionista a entendre i gaudir en major mesura del Parc Natural de la Font Roja.

Objectius específics

- Donar a conèixer el Parc Natural dins la xarxa d'Espais Naturals protegits de la Comunitat Valenciana.
- Conèixer els principals valors naturals i paisatgístics del Parc Natural.
- Donar a conèixer els principals elements d'un mapa i la seua aplicació al territori.
- Mostrar els diferents aparells i tècniques d'orientació.
- Divulgar la xarxa de senders homologats i senyalitzats al Parc Natural de la Font Roja i la seua àrea d'influència.

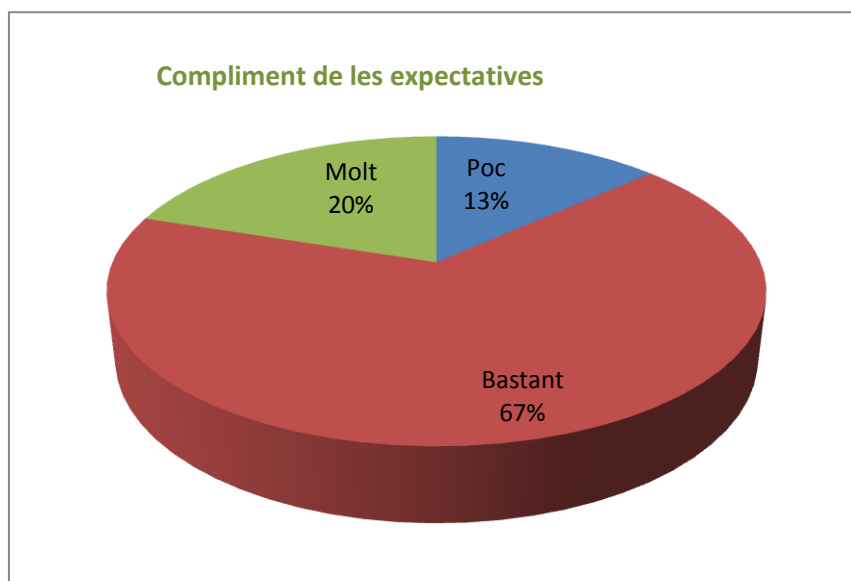
Actuacions realitzades en 2011

La preparació de la jornada divulgativa va comptar amb la participació de l'equip tècnic del Parc Natural treballant en diversos aspectes com són: reedició del mapa-guia del Parc natural de la Font Roja (revisió cartogràfica, textos, disseny i maquetació, en l'apartat de publicacions queda reflectit amb detall aquest punt), preparació de la sessió teòrica prèvia a la vista, preparació de l'eixida de camp, acompanyament i les pertinents explicacions al grup el dia de la visita.

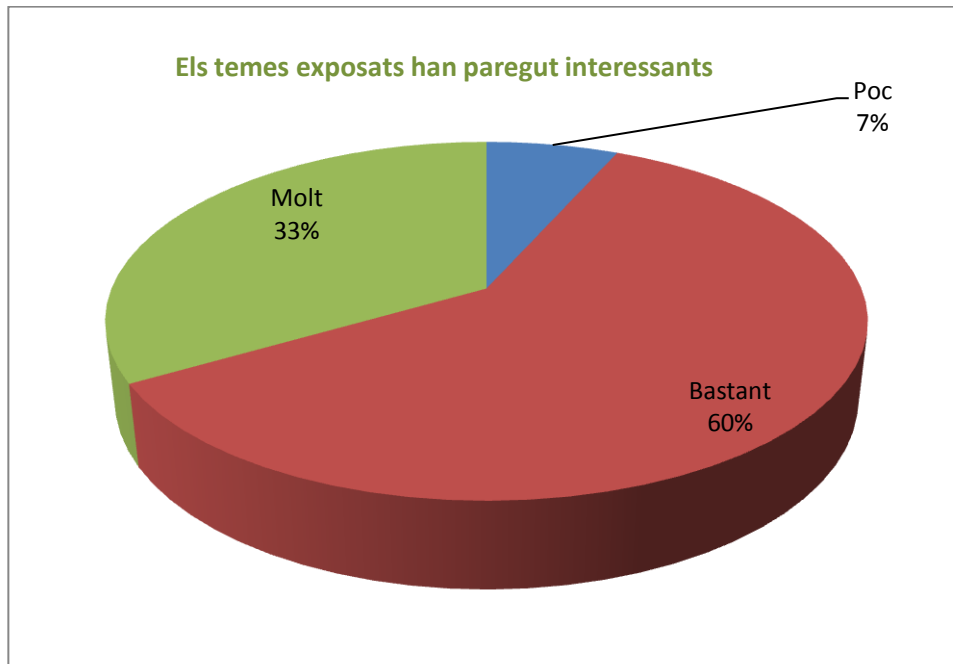
Resultats obtinguts

Els assistents a la Jornada Divulgativa, al finalitzar l'activitat, van realitzar una enquesta de satisfacció per avaluar el resultat.

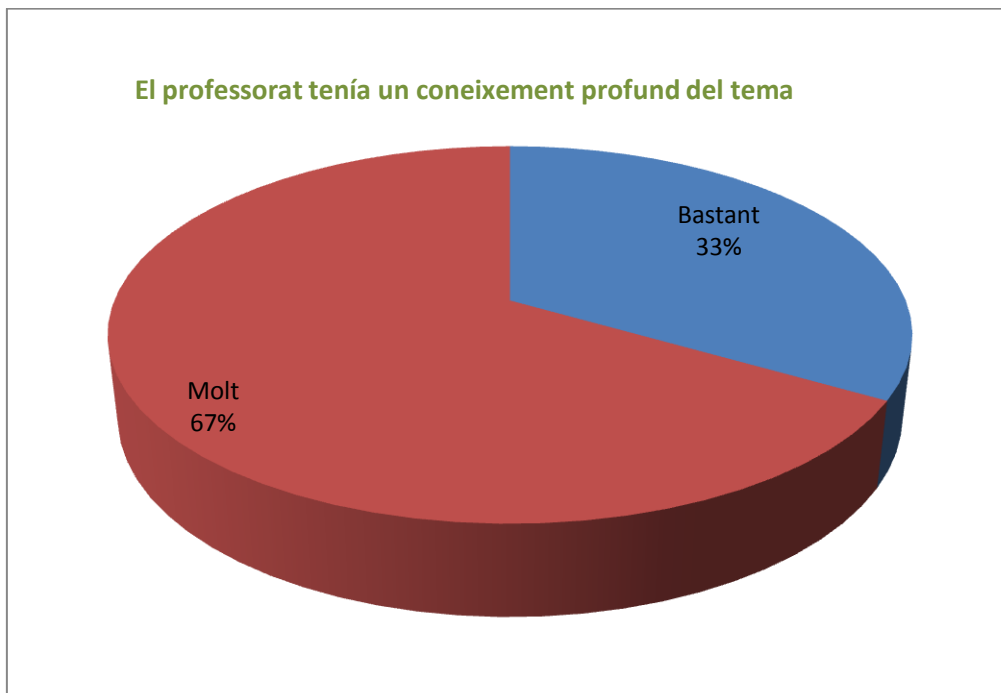
De les enquestes s'extrauen els següents resultats:

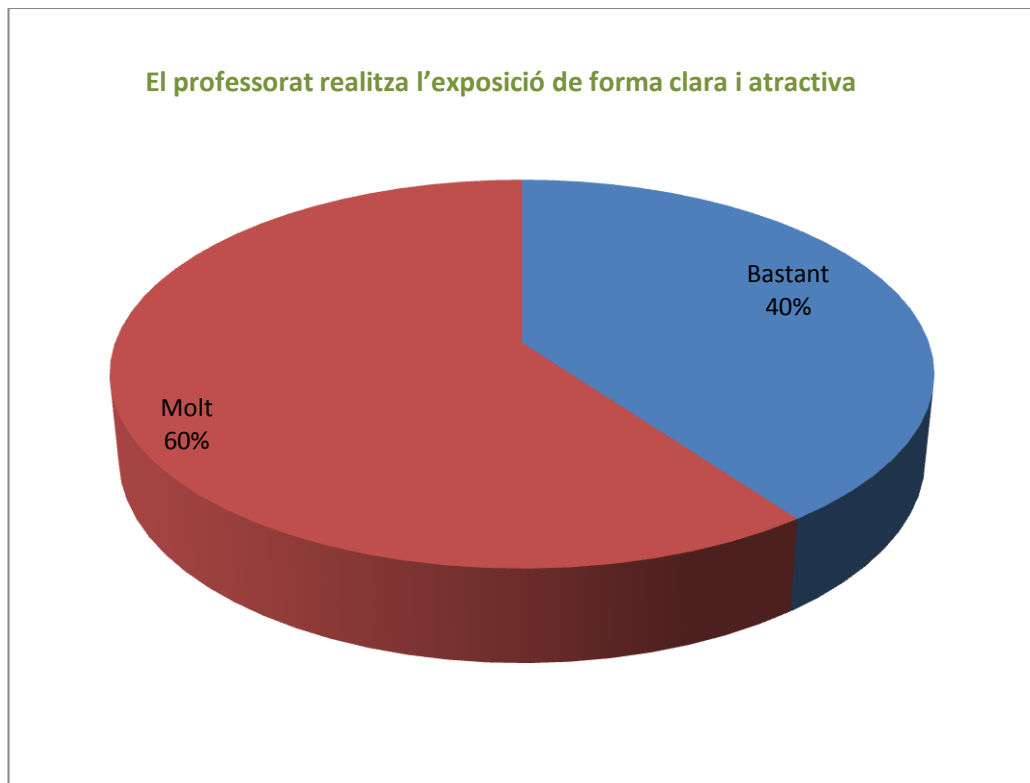
Compliment de les expectatives. Font: Parc Natural de la Font Roja.

Els temes exposats han paregut interessants. Font: Parc Natural de la Font Roja.

El professorat tenia un coneixement profund del tema. Font: Parc Natural de la Font Roja.

El professorat realitza l'exposició de forma clara i atractiva. Font: Parc Natural de la Font Roja.

6.3.2 Jornada Divulgativa “Descobreix la fauna invertebrada del Parc Natural”

Data d'inici / finalització

La Jornada Divulgativa es va celebrar Maig de 2011

Resum

Des de l'any 2005 el Parc Natural de la Font Roja ha estat realitzant una sèrie de jornades divulgatives per a donar a conèixer els valors naturals i culturals de l'entorn protegit. En este sentit es celebren tres jornades amb tres temàtiques bàsiques com són: fauna, flora i activitats tradicionals. El Carrascal de la Font Roja, per les seues característiques climàtiques, orogràfiques i la singularitat del seu hàbitat, acull una sèrie d'espècies animals que augmenten el valor natural de la serra. Són innumerables, i encara desconegudes en la seua totalitat, les espècies d'invertebrats que habiten a la serra, algunes de les quals es caracteritzen per una distribució exclusiva o rara dins el territori valencià com poden ser papallones de les espècies *Euplagia quadripunctaria* o *Idaea ochrata* i escarabats com *Clytra espanoli*. Per altra banda hi ha una sèrie d'espècies més comunes, papallones, escarabats, abelles i altres insectes són de vital importància per a la reproducció d'algunes espècies de flora. Són els insectes pol·linitzadors.

Objectius específics

- Donar a conèixer el Parc Natural dins de la Xarxa d'Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana.
- Conèixer i difondre la diversitat d'espècies d'invertebrats al Parc Natural.
- Identificar al camp determinades espècies d'insectes (papallones, escarabats), les més comunes al Parc.

Conèixer la Importància d'estos insectes com a pol·linitzadors.

Actuacions realitzades en 2011

- Eixides de camp
- Preparació i disseny de l'itinerari a realitzar el dia de la jornada divulgativa
- Recopilació bibliogràfica
- Preparació de la xerrada introductoria
- Realització d'un itinerari guiat: Font Roja – mas de Tetuan – Font Roja.

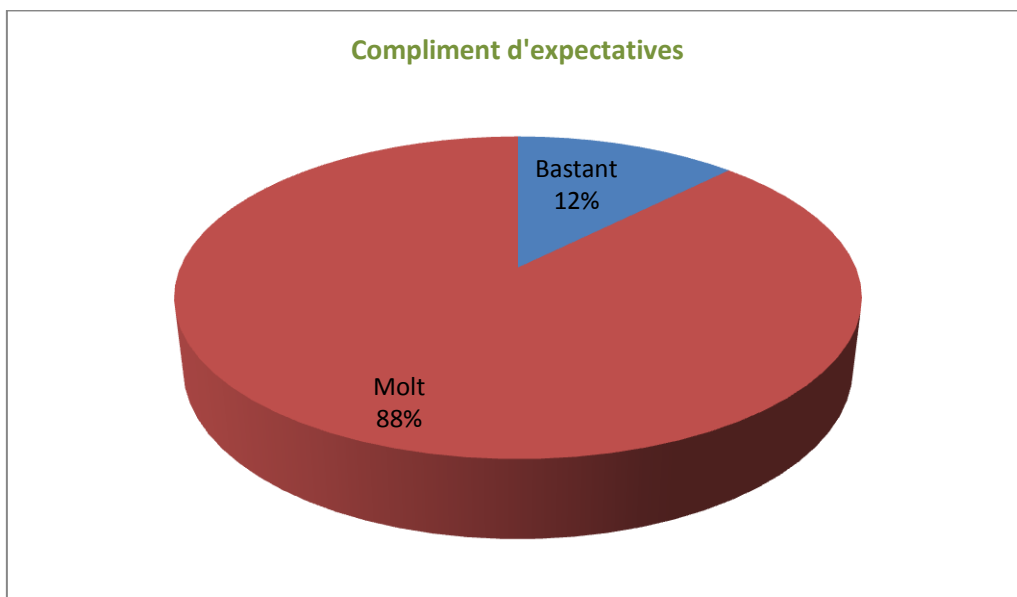
Portada del díptic divulgatiu VIII Jornades divulgatives "Descobreix la fauna invertebrada del Parc Natural de la Font Roja". Font: Parc Natural Font Roja

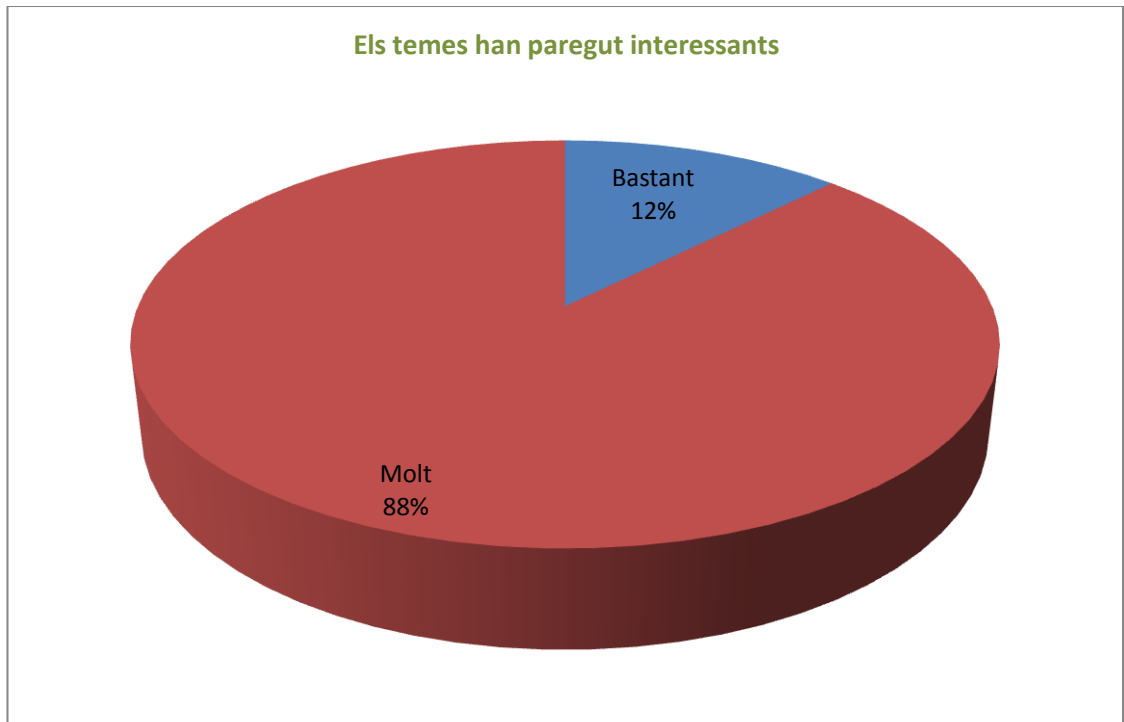
Colias croceus damunt una flor. Font: Parc Natural font Roja.

Resultats obtinguts

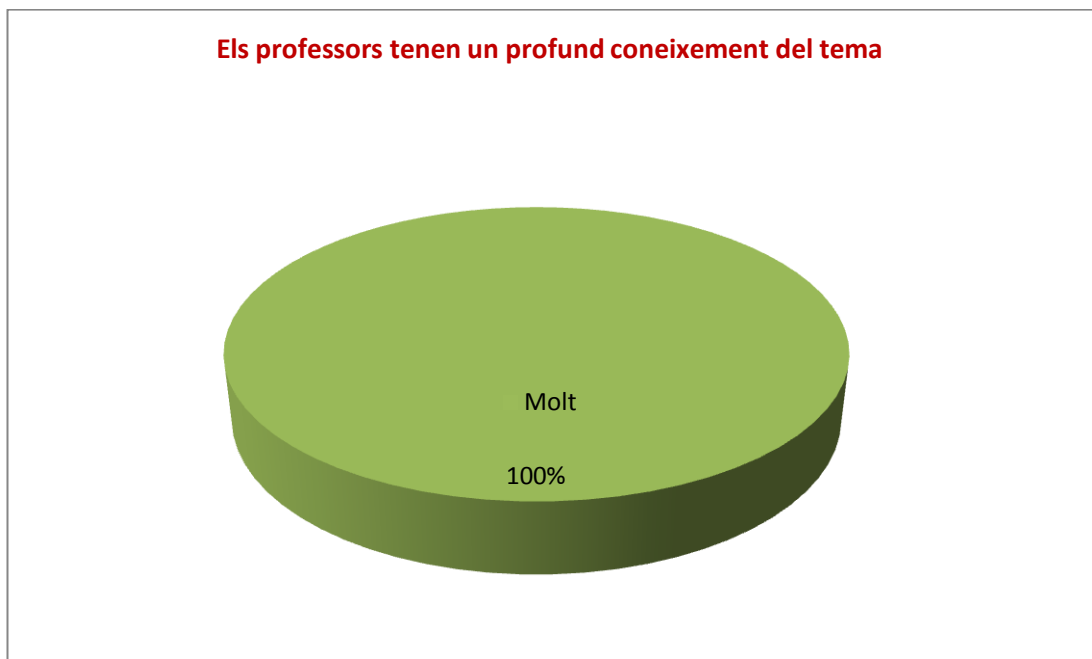
A la finalització de l'activitat es passa una enquesta de valoració a tots els assistents. De l'anàlisi d'estes enquestes s'extrau que els resultats han sigut molt positius i de plena satisfacció. A continuació s'exposen alguns dels resultats més rellevants:

Compliment de les expectatives. Font: Parc Natural de la Font Roja.

Els temes exposats han paregut interessants Font: Parc Natural de la Font Roja.

El professors tenen un profund coneixement del tema. Font: Parc Natural de la Font Roja.

El professorat realitza l'exposició de forma clara i atractiva. Font: Parc Natural de la Font Roja.

6.3.3 Jornada Divulgativa “Descobreix les adaptacions de la flora mediterrània”

Data d'inici / finalització

La jornada divulgativa es va realitzar el 25 de juny de 2011.

Resum

Amb la intenció de donar a conèixer els valors ambientals del parc, i col·laboració amb les entitats que formen part de l'edifici Font Roja Natura (CEMACAM Font Roja - Alcoi, Ajuntament d'Alcoi i Conselleria de Medi Ambient, Territori i Vivenda), des de fa 7 anys s'organitzen unes jornades divulgatives de flora. En 2011 les jornades divulgatives de flora han versat sobre les adaptacions morfològiques i fisiològiques de la flora existent en la Font Roja.

Objectius específics

- Promoure mecanismes d'informació, sensibilització i participació de la població local destinats a conèixer els valors naturals i culturals del Parc Natural.
- Donar a conèixer els principals valors naturals i paisatgístics del parc.
- Sensibilitzar sobre la fragilitat i la necessitat de conservació dels ENP per protegir i conservar els ecosistemes més notables, les espècies i processos ecològics que els conformen.
- Fer participativa la visita al parc i fer sentir la seua implicació en ell.
- Identificar les principals espècies botàniques presents en el parc Natural.

- Obrir una "finestra curiosa" als assistents respecte de les característiques botàniques de la flora mediterrània del parc que resulten poc evidents.
- Conèixer la flora del parc des d'un altre punt de vista menys habitual utilitzant instrumental de laboratori.
- Oferir als visitants activitats relacionades amb la conservació i el respecte al medi ambient.

Actuacions realitzades en 2011

Les actuacions realitzades han consistit en l'organització i celebració de la jornada divulgativa, per a la qual cosa s'han realitzat eixides de camp per a reconèixer taxons florístics, fer un reportatge fotogràfic, recol·lecció de material vegetal, etc.

En la Jornada Divulgativa es va realitzar una breu sessió teòrica, un itinerari guiat pel parc per a reconèixer espècies i adaptacions, i finalment una sessió de laboratori on s'estudien mostres vegetals en lupes i microscopis. L'estació Científica Font Roja Natura UA va cedir puntualment el seu laboratori per a la realització d'aquesta última part de l'esmentada jornada.

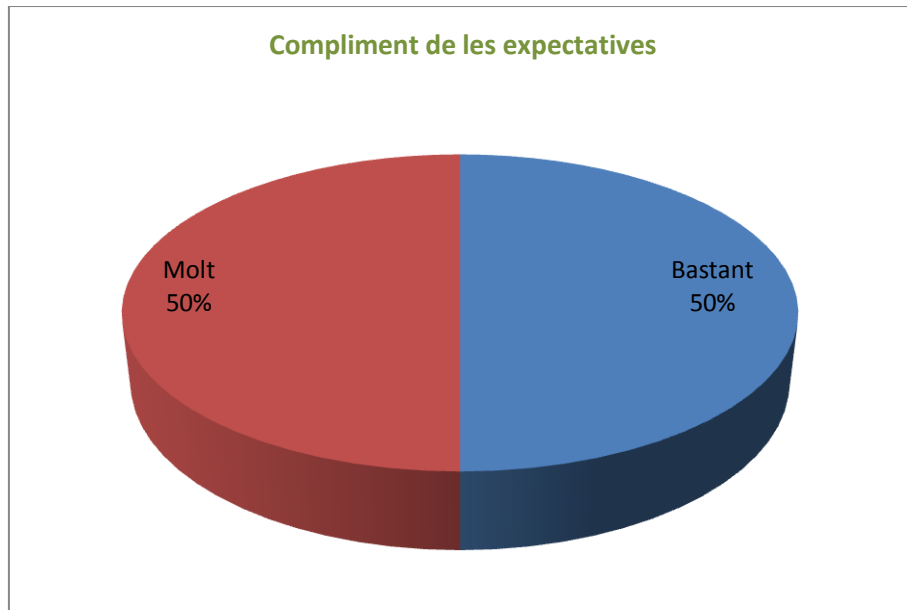

Fullet divulgatiu de la Jornada Divulgativa "Descobreix les adaptacions de la flora mediterrània".

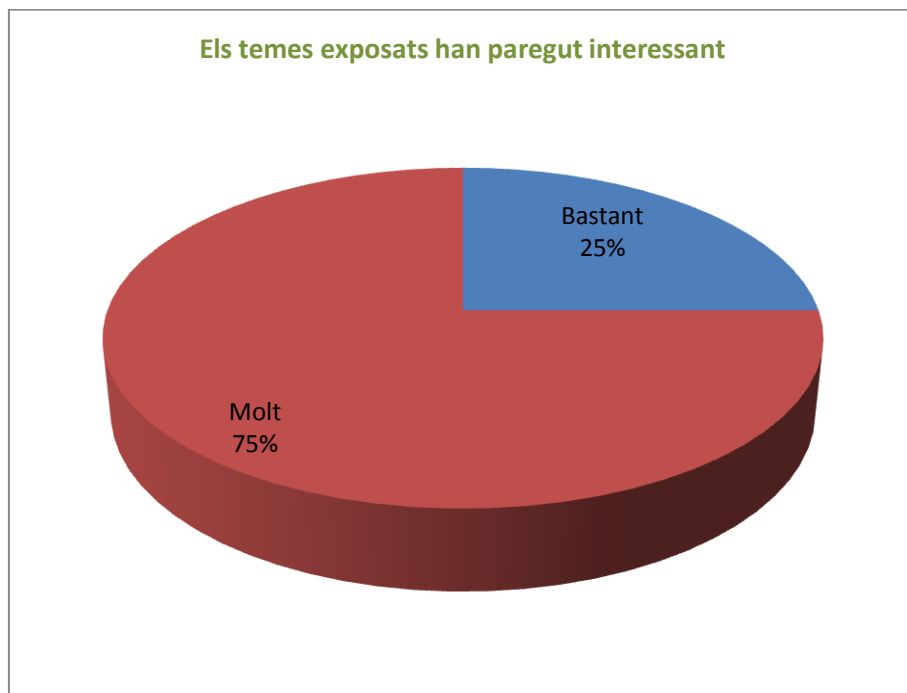
Font: Parc Natural de la Font Roja.

Resultats obtinguts

De les enquestes d'opinió realitzades pels assistents respecte de la Jornada Divulgativa s'extrauen resultats molt positius, a continuació s'exposen alguns d'ells:

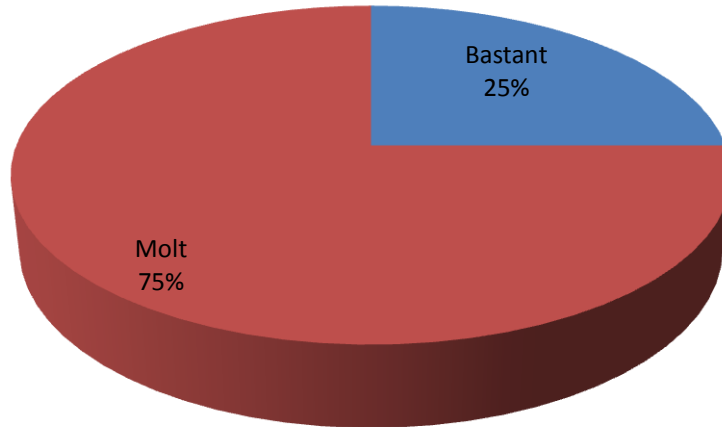

Grau de satisfacció del visitant respecte l'activitat. Font: CEMACAM Font Roja-Alcoi.

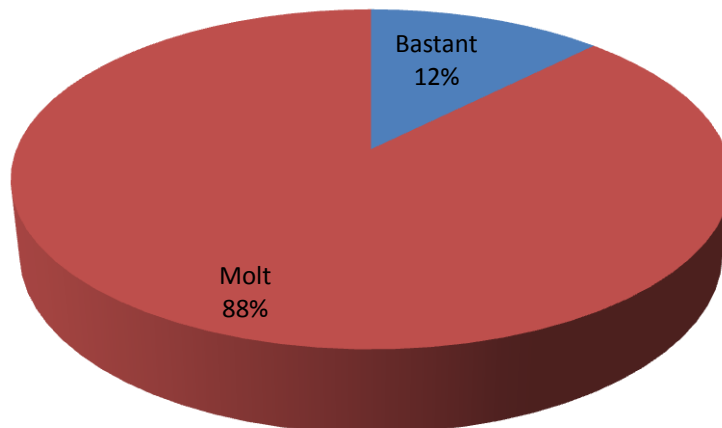
Valoracions del temes exposats. Font: CEMACAM Font Roja-Alcoi.

Els professors tenien un coneixement profund del tema

El professorat tenia un coneixement profund del tema. Font: Parc Natural de la Font Roja.

El professors han exposat de forma clara i atractiva

El professors han exposat de forma clara i atractiva. Font: Parc Natural de la Font Roja.

6.3.4 El trenet del bosc - Dia Mundial del Medi Ambient

Data d'inici /finalització

Els treballs de preparació de la jornada s'inicien en el mes de maig i l'activitat es culmina el mateix 5 de juny de 2011 (Dia Mundial del Medi Ambient)

Resum

Per iniciativa del CEMACAM Font Roja es planteja una activitat per celebrar el dia 5 de juny considerat com el Dia Mundial del Medi Ambient. Es planifica una pujada a la Font Roja amb un "trenet turístic", per la carretera CV-797, que al seu pas es troba amb diferents personatges teatralitzats com són Cavanilles, un iaio coneixedor de la serra i un naturalista. En el paratge de la Font Roja també es fa una visita per la zona d'ús públic. Es tracta d'una activitat de caire divulgatiu adreçada a públic familiar amb la qual es pretén donar a conèixer el Parc Natural de la Font Roja des d'un punt de vista lúdic i educatiu. L'Equip Tècnic del parc col·labora en la planificació i realització d'aquesta iniciativa. També col·labora l'Ajuntament d'Alcoi i la Universitat d'Alacant.

Objectius específics

- Donar a conèixer els valors principals del Parc Natural de la Font Roja per al públic familiar
- Apropar al visitant al Parc Natural amb la recreació de personatges que, de manera teatralitzada, representen algun aspecte destacat.
- Per als més menuts, redescobrir els elements que integren el paratge de la Font Roja a partir d'un fil conductor basat en compta-contes

Actuacions realitzades en 2011

Coordinació amb els diferents equips de treball de l'activitat: actors, guies en el trenet turístic, guies en l'àrea recreativa del Santuari. Juntament amb el personal del CEMACAM s'elabora un guió de continguts a tractar en l'activitat a la vegada que s'enllacen amb les diferents intervencions dels actors que representen els personatges teatralitzats, com són: Cavanilles, sobre ell s'argumenten els temes botànics i la importància de la conservació; el iaio, ens parla sobre l'ús de les plantes, la cultura del camp i el respecte a la natura; i amb el naturalista, els continguts versen sobre la fauna del parc i la importància de la investigació. Una vegada en la Font Roja l'activitat es completa amb una visita guiada per l'àrea i un recorregut (per als més menuts) inspirat en un ambient màgic de donyets i bruixes.

L'activitat és gratuïta i inclou el trajecte amb el "trenet turístic" (pujar i baixar), l'esmorzar i el dinar.

Resultats obtinguts

L'activitat resulta fortament satisfactòria amb la assistència de 60 participants de públic familiar.

El Trenet del Bosc en una de les seues parades per a conèixer el Parc Natural. Font: Parc Natural de la Font Roja.

6.3.5 Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa

Programa	Interpretació del Patrimoni					Índex de valoració (Suma de 0 a 10)
Projecte	Graus de valoració: 0 gens, 1 parcial, 2 (quasi) total					
	Grau compliment objectius	Grau implicació en millora conservació	Grau implicació en millora ús públic	Grau d'execució	Grau de relació amb altres projectes	
Jornada Divulgativa <i>Orienta't i descobreix els paisatges de la Font Roja</i>	2	1	2	2	1	8
Jornada Divulgativa <i>Descobreix la fauna</i>	2	1	2	2	1	8
Jornada Divulgativa <i>Descobreix les adaptacions de la flora mediterrània</i>	2	1	2	2	1	8
El trenet del bosc	2	1	2	2	1	8

Aquest programa d'Interpretació del Patrimoni comparteix alguns objectius amb el d'Educació Ambiental de tal manera que el grau de compliment dels dos és altament satisfactori. Tots ells tenen un alt grau d'implicació amb els assistents i per tant a l'ús públic. Cal destacar que la implicació de la resta d'entitats (CEMACAM Font Roja, Universitat d'Alacant i Ajuntament d'Alcoi), juntament amb el personal del Parc Natural, fan possible l'èxit de les mateixes.

6.4 Programa de Voluntariat

Per mitjà del Programa de Voluntariat, el Parc Natural del Carrascal de la Font Roja pretén impulsar accions que suposen una major sensibilització de la població per l'entorn natural. En aquest sentit es vol fomentar en la societat en general, i en la valenciana en particular, aquells comportaments i actituds respectuoses amb el medi.

Si es parteix de la idea que es respecta més allò que hem realitzat amb els nostres propis mitjans, les tasques de voluntariat impliquen directament al participant en les activitats encomanades, creant en ell un compromís i vinculació amb el Parc Natural indissoluble.

El programa de voluntariat va dirigit a associacions o col·lectius sense ànim de lucre, o grups de persones convocades a partir d'un projecte de voluntariat. Les tasques i activitats a realitzar comprenen un ampli ventall, destacant les següents: treballs forestals de manteniment de marges i camins, manteniment de senyals, treballs de jardineria i viverística, participació en projectes de seguiment i conservació d'espècies, control d'àrees recreatives, etc.

També és important assenyalar la inestimable col·laboració voluntària realitzada des de fa molts anys per diversos grups de voluntaris, que han prestat i presten els seus serveis d'atenció i vigilància a la Font Roja: Associació d'Agricultors Voluntaris, ACIF, SERVI, Creu Roja i Associació Ràdio - Club 27MHz.

Objectius generals del programa

- Preveure mecanismes d'informació, sensibilització, participació i cooperació de la població local, el públic i els agents socials, destinats a promoure la conservació i l'ús sostenible de la Font Roja.
- Fomentar actituds que afavorisquen la conservació de la biodiversitat i dels recursos naturals i culturals del Parc.
- Donar a conèixer el Parc Natural com a integrant de la Xarxa d'Espais Naturals
- de la Comunitat Valenciana.

6.4.1 Projecte ACTUA

Data d'inici /finalització

Es realitzen diferents activitats programades durant tot l'any 2011

Resum

El "Projecte ACTUA" es planteja com un proposta anual de participació voluntària en tasques del Parc Natural, dirigida a grups o col·lectius organitzats. Des de finals de l'any 2010 el personal del parc estableix contacte amb el grup Juvenil de la Parròquia del Sagrat Cor de Jesús (Alcoi) integrat per catorze joves disposats a col·laborar amb les diferents tasques de l'espai natural.

Objectius específics

- Sensibilitzar sobre els conflictes ambientals del Parc Natural a la població local
- Transmetre al grup de voluntaris la normativa bàsica del Parc Natural, en especial pel que fa a l'ús públic.
- Potenciar el treball en equip i valorar, la iniciativa i la creativitat del grup de voluntaris.
- Apropar els valors naturals i culturals dels Espais Naturals Protegits a la societat mitjançant l'acció voluntària.

Actuacions realitzades en 2011

Es signa un acord de voluntariat entre el grup Juvenil de la Parròquia del Sagrat Cor de Jesús (Alcoi) i el Parc Natural de la Font Roja. Els voluntaris també aproven un compromís de treball i responsabilitat mútua amb el parc. S'estableix contacte amb tots els membres del grup en les diferents reunions de programació d'activitats. Les principals tasques de coordinació amb el grups les duu a terme l'Equip Tècnic, amb assessorament del capatàs de la Brigada de Conservació i Manteniment en determinades actuacions de millora.

Les activitats realitzades pel grup de voluntaris són:

- neteja intensiva dels marges de la carretera CV-797 d'accés a la Font Roja
- neteja intensiva de les faldes de l'edifici Font Roja Natura, sobretot als peus del balcó del barranc de l'Infern.
- manteniment de diversos trams de la senda del barranc de l'Infern.
- tasques de manteniment del jardí botànic de l'edifici Font Roja Natura.
- col·laboració en la repoblació forestal popular en Sant Antoni.
- repoblació forestal en el barranc de l'Infern.

Resultats obtinguts

Es consolida un grup de persones disposades a col·laborar amb el Parc Natural de la Font Roja, encara que de vegades resulta difícil coordinar la seua disposició amb l'horari laboral del personal del parc.

6.4.2 VOLCAM 2011

Data d'inici / finalització

El Volcam Font Roja-Mariola es va desenvolupar en dos torns de cinc dies cadascún. De l'1 al 5 d'agost, el primer torn i del 8 al 12 d'agost, el segon torn.

Resum

Des de l'apertura de l'edifici Font Roja Natura i la signatura del conveni de col·laboració entre la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient, Caja Mediterráneo, Excm. Ajuntament d'Alcoi i la Universitat d'Alacant, la realització d'un camp de voluntariat a l'estiu ha sigut una activitat clàssica dins de la programació anual del conjunt d'estes entitats.

El camp de voluntariat que es desenvolupa als parcs naturals de Font Roja i Serra de Mariola està adreçat a joves entre 18 a 30 any amb un perfil de voluntaris d'associacions mediambientals, estudiants universitaris i persones interessades en la protecció i conservació del medi ambient.

Objectius específics

- Conèixer els parcs naturals de Font Roja i Serra de Mariola i l'entorn que els envolta.
- Participar de forma activa en el desenvolupament d'activitats de conservació i manteniment tant de flora i fauna com els diferents hàbitats d'estos espais naturals.
- Gaudir dels espais on es duen a terme les diferents activitats i treballs.

Tasques d'eliminació de nuclis de la espècie invasora *Ailanthus altissima*. Foto: CEMACAM-Font Roja

Actuacions realitzades en 2011

Desenvolupament d'un programa de voluntariat ambiental als Parcs Naturals de Font Roja i Serra de Mariola.

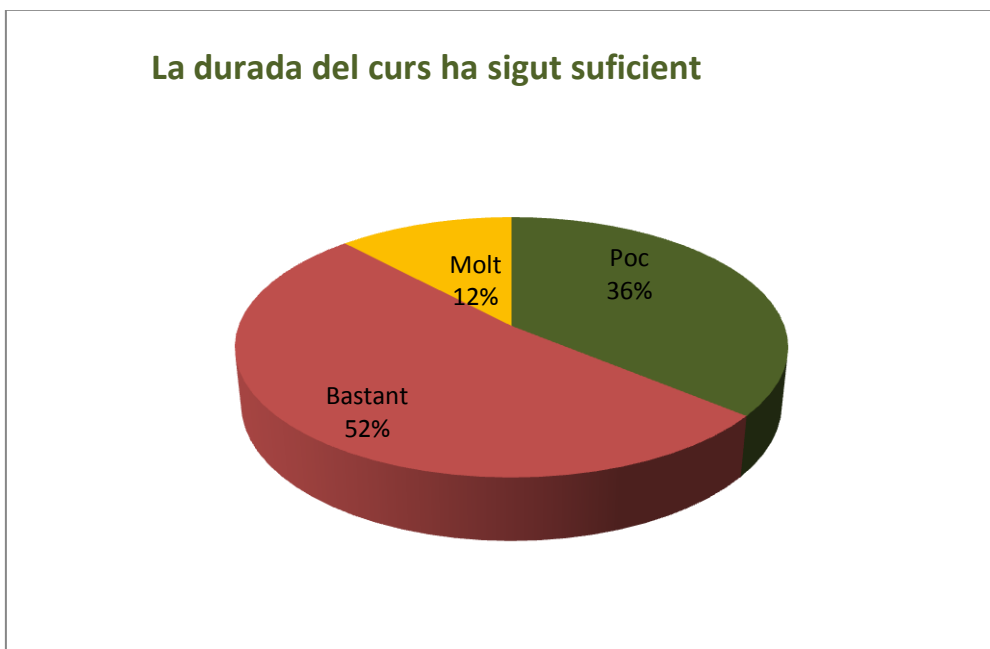
Els voluntaris col·laboraran en diversos projectes d'ús públic, gestió i investigació de ambdós parcs naturals, realitzant les següents activitats:

- Recuperació d'elements patrimonials del paisatge agroforestal.
- Adequació de sendes i camins.
- Manteniment d'àrees recreatives.
- Anellament científic d'aus forestals.
- Manteniment en viver de plantes forestals autòctones.
- Seguiment i control de fauna mitjançant tècniques de trampeig fotogràfic.
- Seguiment i control de l'espècie invasora *Ailanthus altissima*.
- Estudi del banc de llavors en diferents hàbitats.
- Visites interpretatives a les rutes d'interès d'ambdós espais protegits.

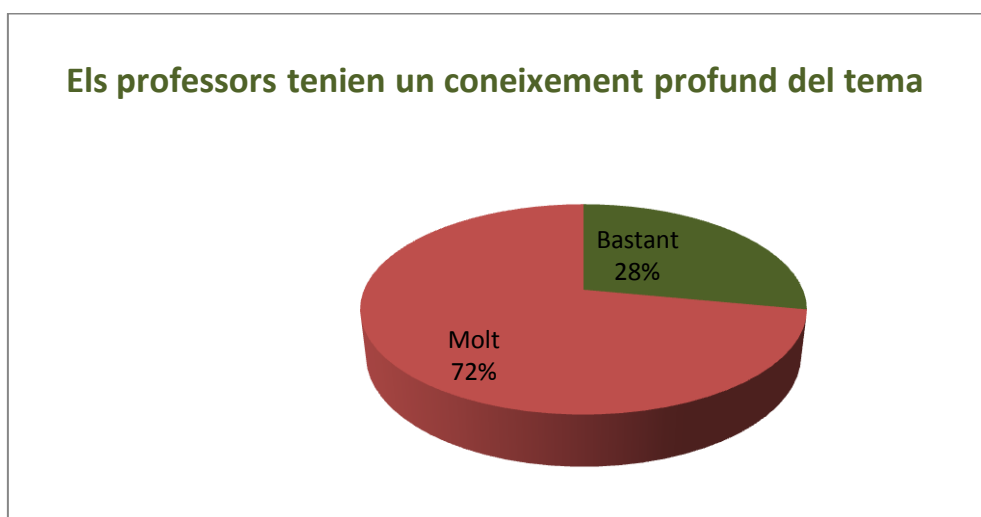
Resultats obtinguts

A la finalització de cada torn del voluntariat es passa una enquesta de valoració a tots els assistents. De l'anàlisi d'estes enquestes s'extrau que els resultats han sigut molt positius i de plena satisfacció. A continuació s'exposen alguns dels resultats més rellevants:

Resultats del primer torn del VOLCAM 2011

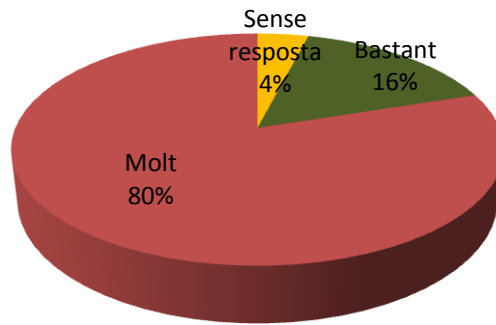

La durada del curs ha sigut suficient. Font: CEMACAM Font Roja

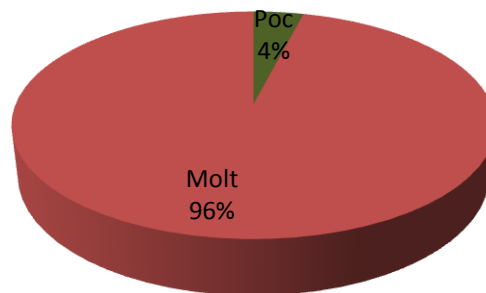
Els professors tenien un coneixement profund del tema. Font: CEMACAM Font Roja

Els professors han exposat de forma clara i atractiva

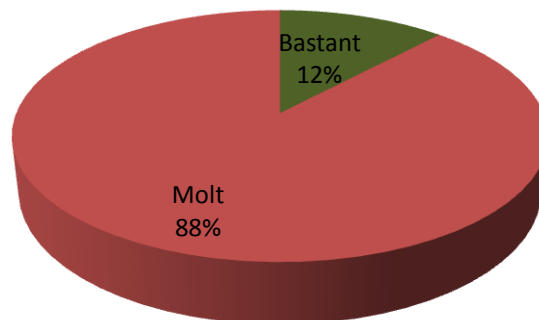
Els professors han exposat de forma clara i atractiva. Font: CEMACAM Font Roja

El grau d'interacció professors i alumnes ha sigut bo

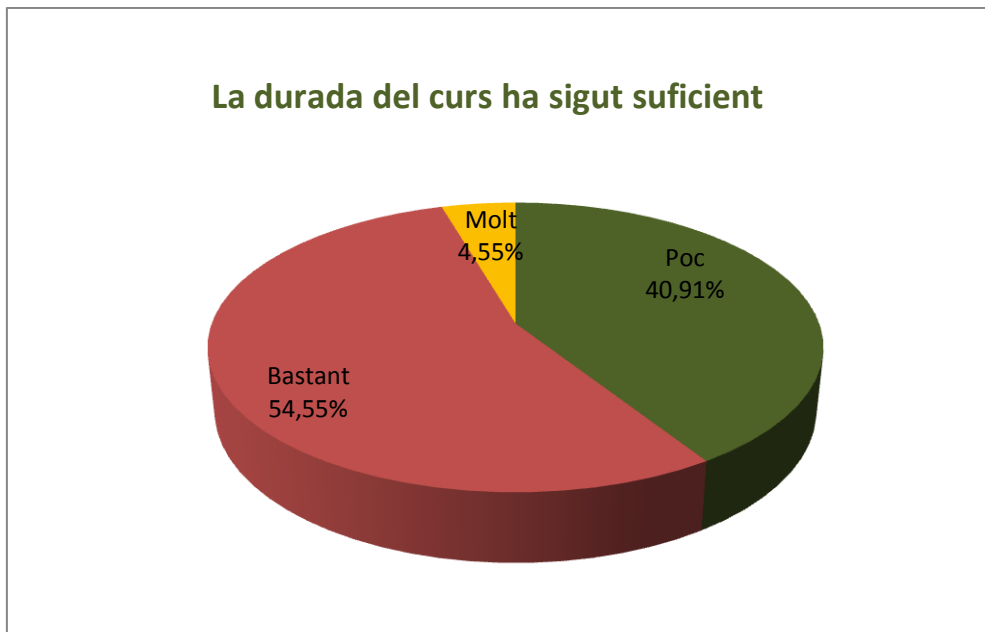
El grau d'interacció professors i alumnes ha sigut bo. Font: CEMACAM Font Roja

L'organització i coordinació del curs ha sigut bona

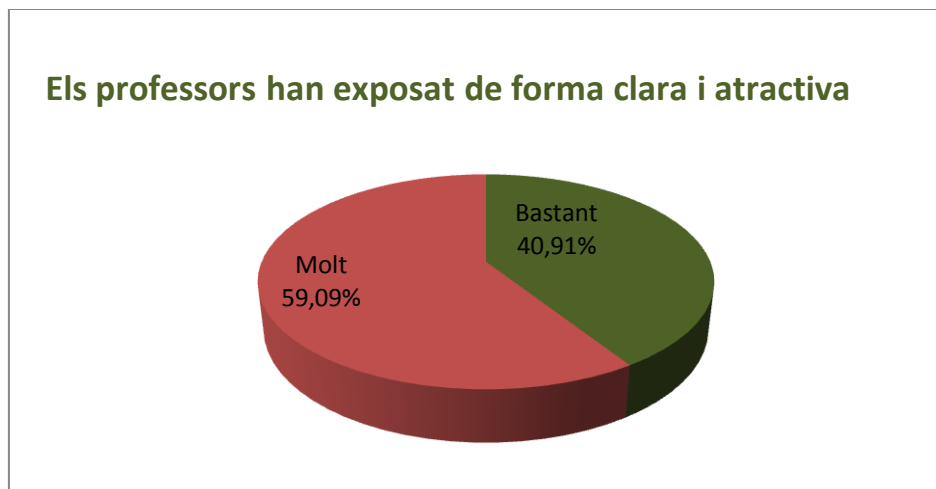

L'organització i coordinació del curs ha sigut bona. Font: CEMACAM Font Roja

Resultats del segon torn del VOLCAM 2011

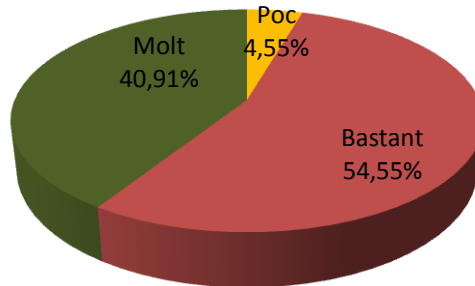

La durada del curs ha sigut suficient. Font: CEMACAM Font Roja

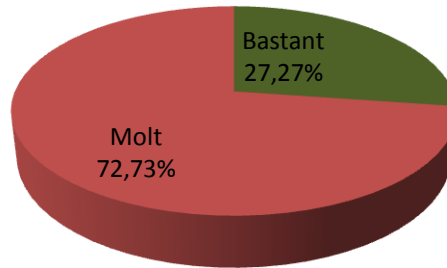
Els professors han exposat de forma clara i atractiva. Font: CEMACAM Font Roja

Els professors tenien un coneixement profund del tema

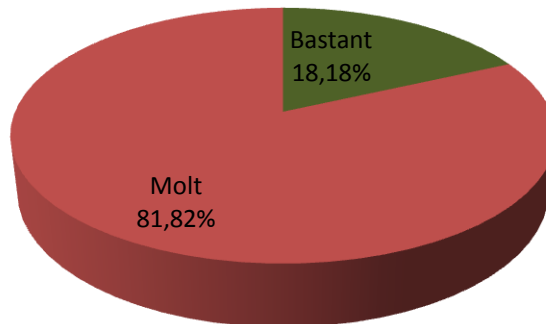
Els professors tenien un coneixement profund del tema. Font: CEMACAM Font Roja

L'organització i coordinació del curs ha sigut bona

L'organització i coordinació del curs ha sigut bona. Font: CEMACAM Font Roja

El grau d'interacció professors i alumnes ha sigut bo

El grau d'interacció professors i alumnes ha sigut bo. Font: CEMACAM Font Roja

6.4.3 Club de amigues 27 MHz – 30 charly alpha

Data d'inici/ finalització

Es realitzen diferents activitats durant l'any 2011. Aquest projecte està vigent

Resum

El "club de Amigos 27 Mhz – 30 Charly Alpha" duu una dilatada trajectòria de col·laboració amb el Parc Natural de la Font Roja. La iniciativa de participació amb el Parc Natural de la Font Roja sorgeix de la secció mediambiental del grup que, any rere any, han volgut materialitzar les seues inquietuds de protecció del medi natural en tasques de vigilància i control de visitants en l'àrea de Sant Antoni.

Objectius específics

- Sensibilitzar sobre els conflictes ambientals del Parc Natural a la població local
- Transmetre al grup de voluntaris la normativa bàsica del Parc Natural, en especial les normes sobre ús públic.
- Potenciar el treball en equip i valorar, la iniciativa i la creativitat del grup de voluntaris.
- Coordinar el desenvolupament d'aquelles activitats que requerisquen d'una aportació extra de personal.

Actuacions realitzades en 2011

La secció mediambiental del grup de voluntaris "club de Amigos 27 Mhz – 30 Charly Alpha" funciona de manera autònoma i coordinada pel personal del Parc Natural. Les seues activitats més destacades en 2011 són:

- Col·laboració en la Romeria a Sant Antoni.
- Vigilància de l'àrea recreativa de Sant Antoni.
- Control i vigilància en la prevenció d'incendis.
- Col·laboració en els dispositius especials de màxima afluència de visitants en Setmana Santa.
- Tasques de sensibilització ambiental i informació de normativa bàsica del Parc Natural.
- Col·laboració en la repoblació forestal popular del Parc Natural.
- Col·laboració en la Romeria a la Font Roja.
- Resolució de conflictes (problemes d'aparcament) d'ús públic en l'àrea de Sant Antoni.

Resultats obtinguts

Es millora la coordinació i control de determinats esdeveniments que suposen un volum excepcional de visitants, com són les romeries i festes vinculades amb l'ús de l'entorn natural. Alhora els col·lectius d'àmbit local participen de les activitats que es

desenvolupen al Parc Natural i formen part activa en la resolució dels conflictes que es puguen generar, fomentant en ells un sentiment de responsabilitat i respecte amb l'espai natural.

6.4.4 Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa

Programa	Voluntariat					Índex de
Projecte	Graus de valoració: 0 gens, 1 parcial, 2 (quasi) total					valoració (Suma de 0 a 10)
	Grau compliment objectius	Grau implicació en millora conservació	Grau implicació en millora ús públic	Grau d'execució	Grau de relació amb altres projectes	
Projecte ACTUA	1	1	1	1	1	5
VOLCAM 2011	2	1	1	2	1	7
Club de Amigos 27 Mhz – 30 Charly Alpha	2	1	1	2	1	7

Encara que les valoracions de cada projecte són favorables cal destacar una major implicació i difusió de les activitats relacionades amb el voluntariat. Els darrers anys el Parc natural de la Font Roja està fent un esforç per canalitzar les iniciatives i inquietuds de grups de voluntaris per tal d'aportar millores a l'entorn natural. Es tracta d'un programa que en el futur pot guanyar més interès i alhora repercutir en una major sensibilització i conscienciació de la població que visita i gaudeix del Parc Natural.

6.5 Programa de desenvolupament socioeconòmic

Amb la declaració del Parc Natural de la Font Roja es pretén regular els usos i les activitats sense perdre de vista els objectius de conservació dels valors naturals i culturals del parc. En aquest sentit, és possible promoure actuacions compatibles amb la preservació de l'entorn que, alhora, fomenten el desenvolupament socioeconòmic. És intenció del Parc Natural que amb aquest programa es puguen regular de manera ordenada les iniciatives per part dels diferents actors que integren la realitat socioeconòmica del parc.

La figura legal del Parc Natural en el territori ha de ser vista com un valor afegit a les activitats que es desenvolupen. Com a exemple es pot destacar el foment dels cultius ecològics, la promoció de productes artesans locals, o la possibilitat de facilitar el pasturatge controlat de ramat, entre d'altres. Així mateix, el personal del parc pot facilitar a aquelles persones que realitzen alguna activitat en el parc, l'assistència d'algun tipus de tasques de manteniment, o suggerir determinades pautes de treballs per a les diverses accions. De la mateixa forma el personal del parc també pot oferir assessorament tècnic en algunes iniciatives.

Objectiu general del programa

- Promoure mecanismes i criteris que asseguren l'activitat socioeconòmica sostenible, dins dels objectius de conservació i preservació del Parc Natural.

Panoràmica de la població d'Ibi, la Foia de Castalla i la Serra del Maigmó. Font: Parc Natural de la Font Roja

6.5.1 Marca Parcs Naturals

En març de 2011 es publica el Decret 26/2011, de 18 de març, del Consell, sobre el règim jurídic i el procediment de concessió de la llicència d'ús de la marca Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana, deixant la marca de ser un projecte per a convertir-se en una ferramenta de dinamització orientada a aquelles empreses ubicades en l'àrea d'influència dels parcs naturals de la Comunitat, és a dir, una ferramenta de dinamització dels municipis que formen part de l'àrea d'influència del parc i el seu entorn.

L'any 2011 es tanca amb un balanç més que favorable per al primer any de camí de la marca Parcs Naturals (en realitat mig any). S'han rebut 44 sol·licituds de certificació de producte, de les quals 34 han obtingut la llicència d'ús de la marca concedida per la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient, quedant les 10 empreses restants pendents de superar el procés de certificació.

Les llicències per família, s'agrupen en 5 per a productes artesans, 16 per a producte natural i 11 per a turisme de naturalesa.

Els parcs naturals que ja compten amb empreses que obtenen, elaboren i presten productes i serveis certificats amb la marca són: El Carrascal de la Font Roja, Gorges del Cabriol, Serra Calderona, Serra d'Espadà, L'Albufera, Llacunes de la Mata i Torrevella, Penyagolosa, Serra Mariola, Túria, El Fondó i la Pobla de Sant Miquel.

En el Parc Natural del Carrascal de la Font Roja s'han certificat un total de 2 empreses l'any 2011. Esta iniciativa té com a objecte, entre d'altres, la creació de zones d'atracció al voltant dels Parcs Naturals, recolzant-se en l'autenticitat dels espais naturals, peculiars i genuïns, difícilment repetibles en altres localitzacions.

L'essència de l'espai natural està composta pels llocs i paratges que conformen eixe espai privilegiat, únic, que acull als que l'habiten, i que decididament determina el seu caràcter i identitat, constituint per tant l'ànima del destí, conferint-li una sèrie de valors socials, culturals i patrimonials irrepetibles, exclusius.

Forma part de l'essència de la marca, l'estimulació de l'activitat econòmica de l'àrea d'influència dels parcs, aprofitant l'oportunitat de les activitats connexes i complementàries, i tractant de generar sinergies entre les esmentades activitats: produccions primàries, productes agrícoles i ramaders, productes artesans, serveis d'allotjament i restauració, turisme actiu, educació ambiental i interpretació del patrimoni.

Reunió de difusió de la Marca en el Parc Natural de la Font Roja a les empreses interessades. Font: Parc Natural de la Font Roja.

6.5.2 Catàleg de Responsabilitat Social Corporativa (RSC)

La Gestió Participada i la Responsabilitat Social Corporativa (RSC) són ja una realitat. Els canvis econòmics i socials de hui en dia, han incorporat noves realitats que són imprescindibles per a aconseguir una societat més justa.

Sens dubte, el manteniment i millora de la societat del benestar és una responsabilitat compartida per tots (institucions, organitzacions socials, empreses i ciutadania en general) i en aquesta realitat l'empresa té assignades per la societat noves funcions: a més de generar riquesa i ocupació, ha de contribuir al benestar, al desenvolupament sostenible i a la cohesió social.

En aquests últims anys el nombre d'empreses que desenvolupen i exerceixen aquesta responsabilitat en la Comunitat Valenciana ha crescut considerablement, apostant per un compromís socioambiental amb el nostre entorn. Ja no és només qüestió de grans empreses o d'organitzacions mundials, sinó que forma ja part del nostre context econòmic i social més pròxim.

Un dels objectius de la gestió compartida i la Responsabilitat Social Corporativa planteja la consecució d'una societat implicada amb el desenvolupament econòmic, social i ambiental sostenible i durador, basat en la transparència i claredat, la

responsabilitat, l'eficàcia i la coherència. Amb aquest objectiu, es vol treballar en el disseny, promoció, planificació i coordinació d'accions compartides entre l'administració pública, les empreses i la ciutadania.

La preocupació per la conservació del territori propícia noves inquietuds i expectatives de la ciutadania, consumidors, poders públics, empreses, etc. Els criteris socioambientals influeixen, cada vegada més, en les decisions d'inversió de les empreses.

Les bones pràctiques empresarials, que inicialment es van centrar en la millora interna de les pròpies empreses, comencen hui a complementar-se amb accions externes a la pròpia gestió empresarial, que busquen beneficiar a la societat i al medi ambient.

En aquest sentit, la Generalitat Valenciana pretén potenciar eixe compromís socioambiental que assumeixen les empreses, coordinant i canalitzant les inversions de les mateixes cap a projectes que es desenvolupen en el nostre medi natural i la repercussió pública del qual és notòria i rellevant, posant en valor les polítiques de sostenibilitat exercides i compartides per a la conservació i manteniment sostenible del nostre medi ambient. Per la qual cosa, ha creat en 2011 un Catàleg de Gestió Participada i Responsabilitat Social Corporativa en els Espais Naturals de la Comunitat Valenciana, on s'arrepleguen un conjunt d'accions i projectes als quals poden acollir-se les empreses i entitats que vullguen treballar en aquesta línia.

La Generalitat Valenciana vol amb aquesta iniciativa, promoure i establir nous mecanismes de gestió innovadors, que impliquen a tota la societat en una aliança i coresponsabilitat la fi de la qual siga treballar la gestió compartida del nostre medi natural, amb l'objecte que les entitats socials, administracions locals, i especialment les empreses, puguen adherir-se i coordinar-se amb l'estratègia comuna que estableix la Generalitat Valenciana per a la conservació i protecció de la biodiversitat existent en els espais naturals de la Comunitat Valenciana.

El Parc Natural de la Font Roja, participa en aquest catàleg amb aquestes accions:

- **“Guia’t i coneix la Font Roja”**
- Mapa- Guia Parc Natural del Carrascal de la Font Roja 1:15.000
- **“Actua amb nosaltres”**
- Projecte ACTÚA del Programa de Voluntariat Ambiental anual de la Font Roja
- **“Coneix la Font Roja sense barreres, t’ajudem a arribar”**
- Projecte de millora de l'accessibilitat en les àrees recreatives de Sant Antoni i la Font Roja

6.5.3 Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa

Programa	Desenvolupament socioeconòmic					Índex de
Projecte	Graus de valoració: 0 gens, 1 parcial, 2 (quasi) total					valoració (Suma de 0 a 10)
	Grau compliment objectius	Grau implicació en millora conservació	Grau implicació en millora ús públic	Grau d'execució	Grau de relació amb altres projectes	
Marca Parc Naturals	2	0	1	1	1	5
Catàleg RSC	2	1	1	2	1	6

6.6 Planificació i gestió de l'ús públic

6.6.1 Sistema de Gestió de l'Ús Públic - Q de Qualitat

L'any 2000 es va crear l'Institut de la Qualitat Turística Espanyola (ICTE) i la Secretaria General de Turisme del Ministeri d'Economia junt amb EUROPARC-Espanya promou la creació del Sistema de Qualitat Turística Espanyola SCTE, en el que s'emmarca el projecte de la "Q de Qualitat Turística", que és gestionat per l'ICTE.

Durant l'any 2001 el Parc Natural del Carrascal de la Font Roja participa activament en la redacció de la Norma de Qualitat per a Espais Naturals Protegits, ja que des de la Direcció i l'equip de tècnics del Parc Natural es considera una iniciativa nova i interessant per a oferir un servei de màxima qualitat al visitant. Després d'un gran esforç es va aconseguir la certificació al març del 2003, sent el primer espai natural en obtenir la "Q de Qualitat turística-espais Naturals Protegits" en tot Espanya.

La Norma de Qualitat estableix els requisits que ha de complir un espai natural protegit, referents a les instal·lacions i equipaments d'ús públic, i en tots els processos necessaris per a la prestació d'un servei de qualitat en l'àrea d'ús públic. Per tant la Norma contempla totes les funcions de gestió necessàries per a l'idoni funcionament de l'àrea d'ús públic de l'espai natural protegit, configurant-se com una ferramenta de gestió dels processos. Els requisits fixats per la Norma són superables en la mesura que els gestors de cada espai natural protegit ho desitgen.

El sistema de qualitat amb què el Parc Natural està certificat contempla els següents objectius per al 2011:

Objectius generals

- Oferir un servei de màxima qualitat al visitant.
- Corregir possibles impactes derivats de l'ús públic sobre els recursos naturals i culturals del Parc Natural.
- Corregir possibles impactes mediambientals derivats dels processos de treball.

- Prestar un servei de màxima qualitat a les visites concertades.
- Prestar un servei de màxima qualitat a les visites no concertades i públic en general.
- Transmetre i comunicar el conjunt de normes que regulen el Parc Natural.
- Transmetre els valors naturals i culturals que caracteritzen el Parc Natural de la Font Roja.
- Establir una regulació de l'afluència de visitants per a afavorir la conservació dels recursos naturals i culturals del Parc Natural.
- Minimitzar l'erosió provocada pel l'ús dels itineraris del Parc Natural.
- Minimitzar el consum de paper.
- Minimitzar el consum de tinta per a les diferents impressores.
- Control consum d'aigua.
- Control consum de llum.

Com es comenta a l'apartat d'objectius del present document els objectius de 2011 es revisen i es reformulen a finals d'any. Es redacta un pla de millora de cara al 2012, on els objectius esdevenen més concrets, mesurables i reals. Aquest pla ve adjunt en l'apartat 10 de la present memòria.

La norma UNE 187002:2008 en Espais Naturals Protegits estableix que el sistema de qualitat amb què el Parc es certifica ha de contemplar unes directrius generals i específiques amb les quals realitzar un adequat seguiment i avaluació dels objectius, indicadors, serveis i instal·lacions d'ús públic. Des del Parc s'han implementat una sèrie de procediments i eines que asseguren aquest seguiment i avaluació del sistema de qualitat.

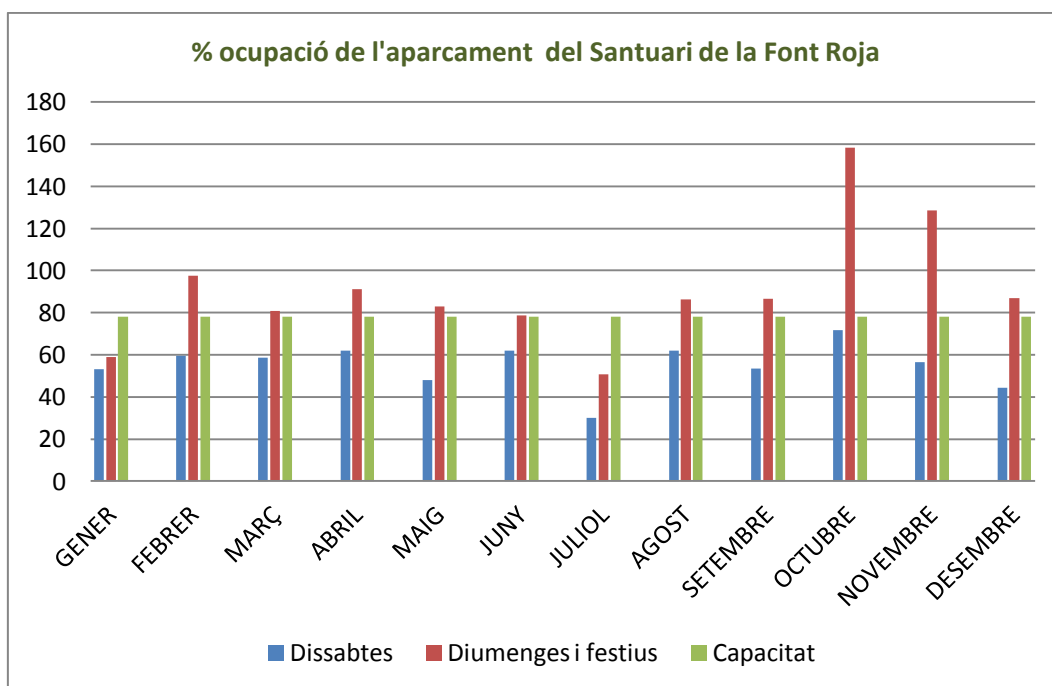
6.6.1.1 Indicadors

L'Espai Natural Protegit disposa d'un sistema d'indicadors, de manera que la Direcció pot disposar d'informació sobre l'evolució i la prestació dels serveis i processos de forma contínua. Els indicadors s'han implementat a les principals àrees de gestió i serveis prioritaris de l'àrea d'ús públic de l'Espai Natural Protegit.

A continuació es mostren alguns dels paràmetres dels indicadors de l'any 2011:

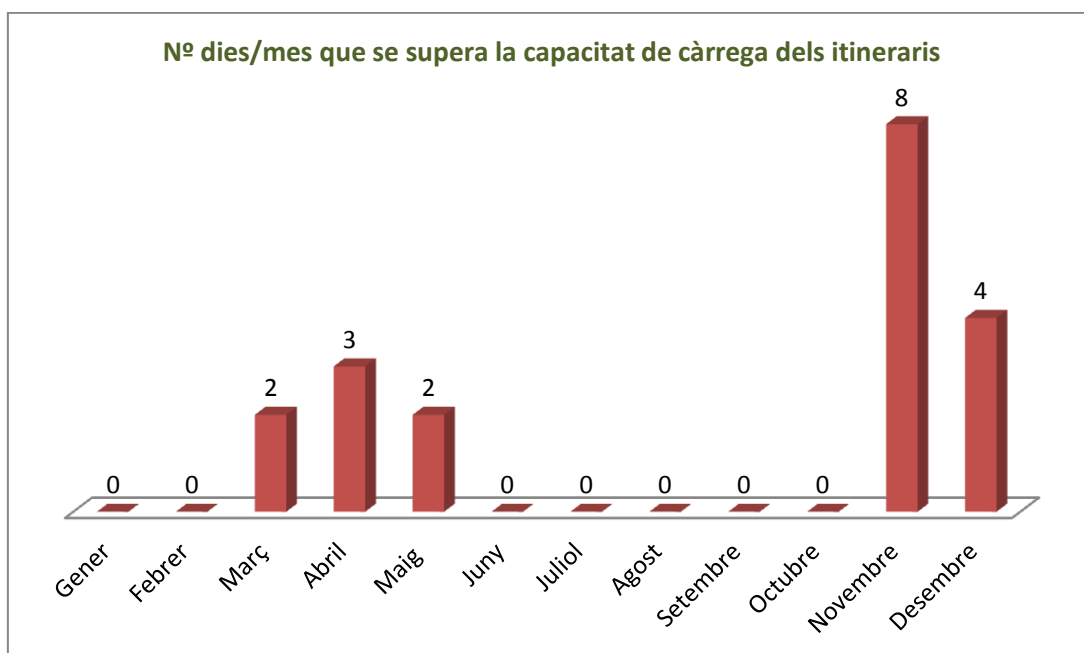
- NÚM. reclamacions/queixes dirigides al Parc Natural:
L'any 2011 s'han interposat dos queixes al Parc, referents a l'estat de les sendes i a l'horari d'obertura i tancament de l'ermita a la Verge dels Liris.

- Mitjana mensual del grau d'ocupació en % de l'aparcament E-ARS durant els dissabtes, diumenges i festius de 2011.

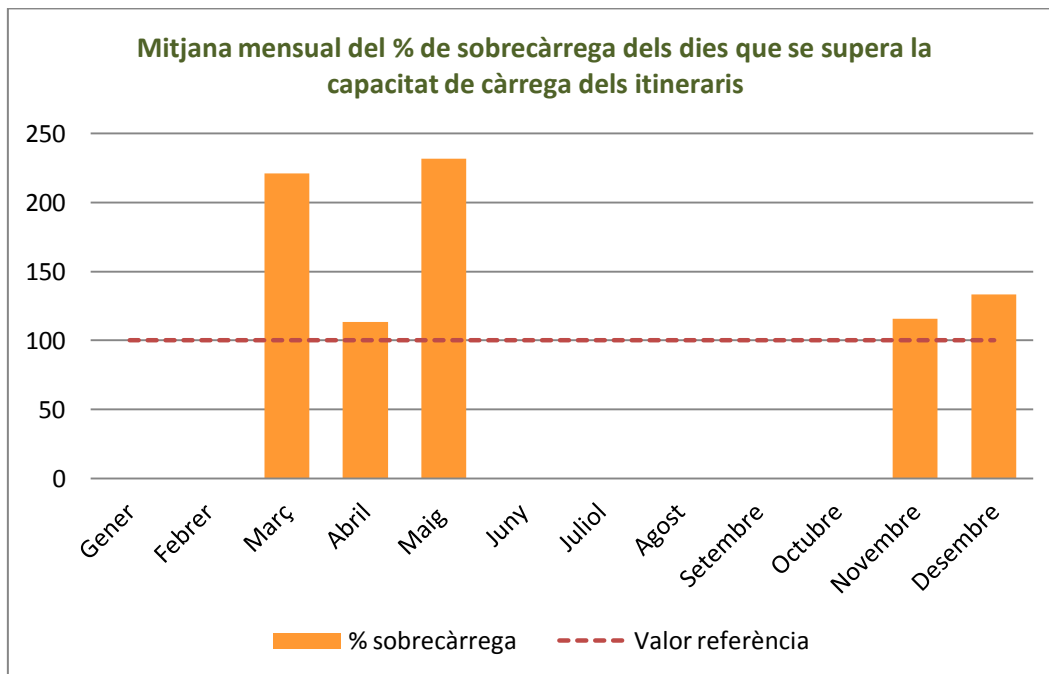
Percentatge mensual d'ocupació en dissabtes, diumenges i festius de l'aparcament de l'àrea recreativa del Santuari en 2011. Font: Parc Natural de la Font Roja.

- NÚM. de dies per mes durant 2011 en els que se supera la capacitat de càrrega establida per als itineraris.

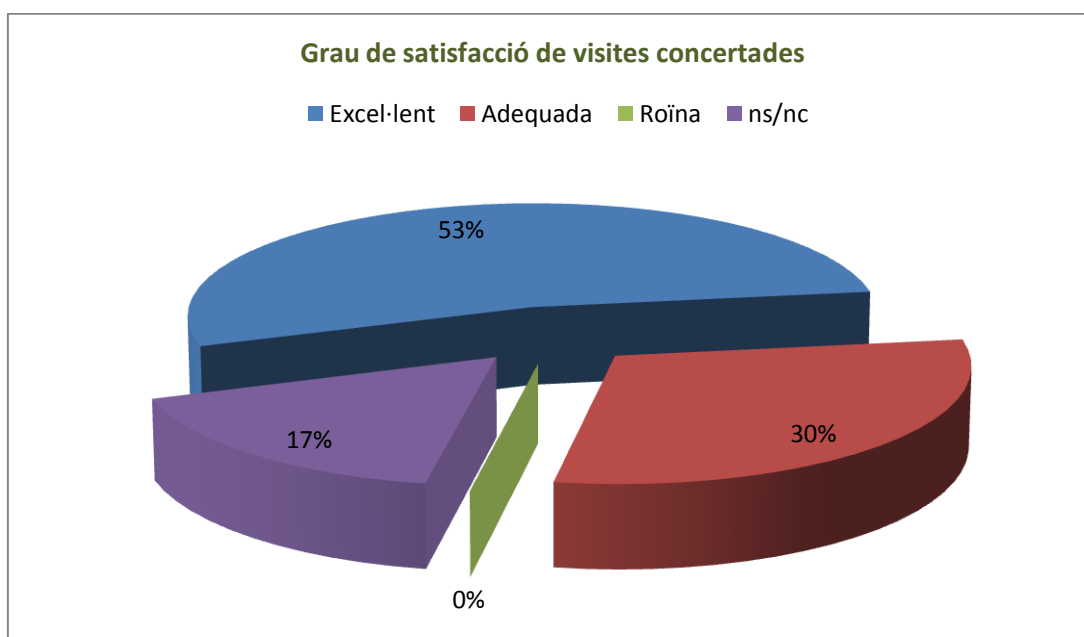
Dies al mes de superació de la capacitat de càrrega d'itineraris. Font: Parc Natural de la Font Roja.

- Mitjana mensual dels percentatges de sobrecàrrega dels dies en què se supera la capacitat de càrrega establida per als itineraris.

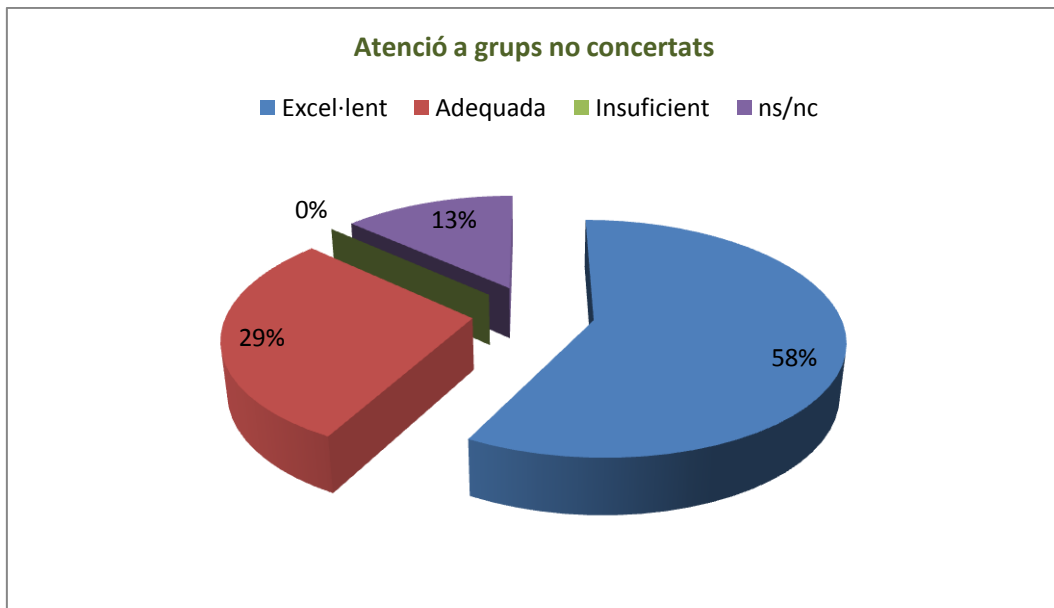
Mitjana mensual de % de sobrecàrrega dels dies en què se supera la capacitat de càrrega dels itineraris. Font: Parc Natural de la Font Roja.

- Grau de satisfacció de les activitats realitzades amb grups concertats durant 2011.

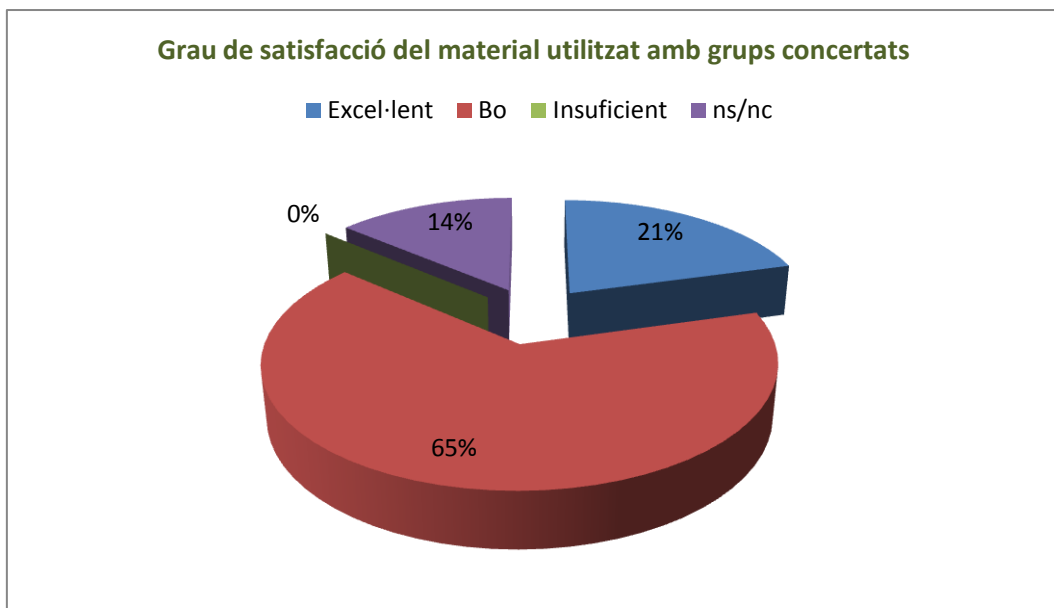
Grau de satisfacció de la visita de grups concertats. Font: Parc Natural de la Font Roja.

- Grau de satisfacció de l'atenció proporcionada a grups no concertats durant 2011.

Grau de satisfacció de la visita de grups no concertats. Font: Parc Natural de la Font Roja.

- Grau de satisfacció dels materials utilitzats amb grups concertats durant 2011.

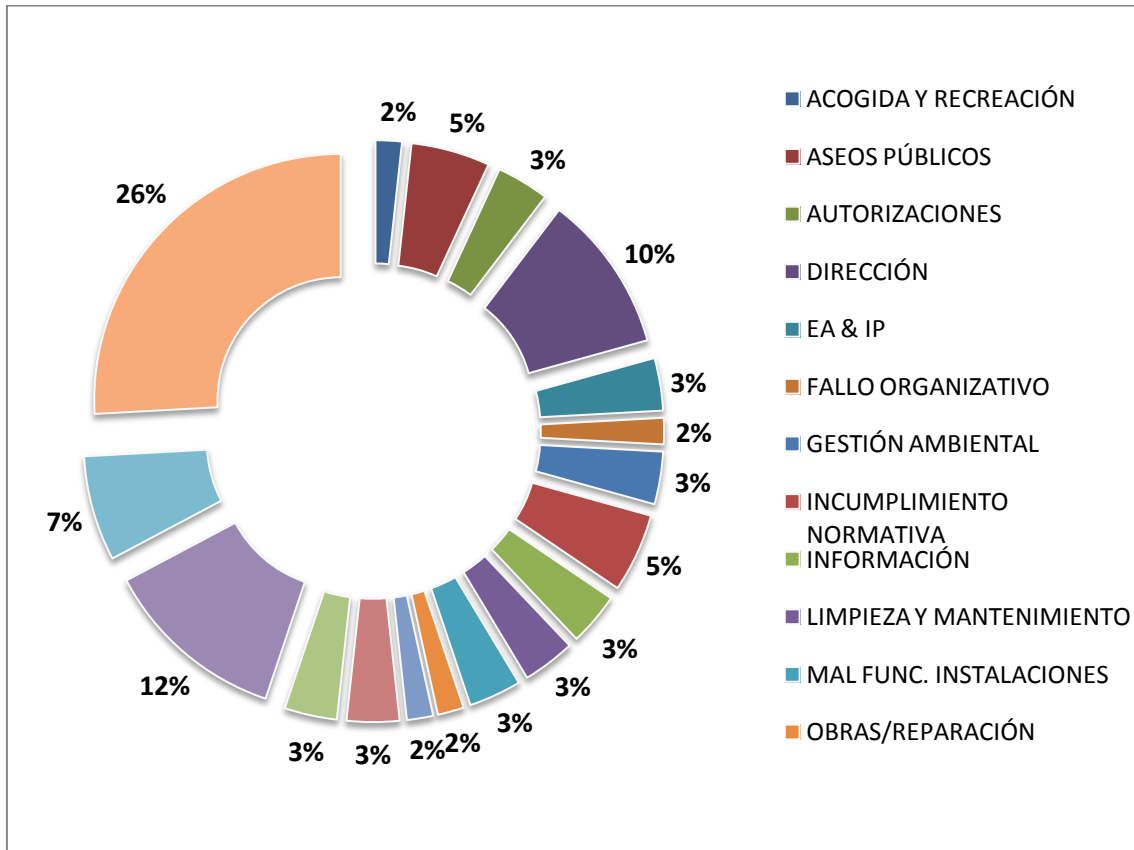
Grau de satisfacció del material utilitzat amb concertats. Font: Parc Natural de la Font Roja.

6.6.1.2 Incidències i accions correctives – preventives

El Parc disposa d'un sistema per a la identificació, catalogació i anàlisi de les incidències i les no conformitats. Aquest sistema també permet establir mesures correctives, preventives que assegurin la correcta prestació del servei. A més el mateix sistema també permet al Parc realitzar una gestió adequada dels suggeriments, queixes i reclamacions.

De forma periòdica en les reunions ordinàries es revisen les incidències, es comenten i es proposen accions correctives o preventives amb l'objectiu que no es tornen a repetir aquest tipus de situacions.

A continuació es mostra la distribució per tipologies, de les incidències obertes en 2011:

Tipus d'incidències obertes en el sistema de qualitat del Parc Natural en 2011. Font: Parc Natural de la Font Roja.

6.6.1.3 Revisió del sistema

La norma UNE 187002:2008 d'Espais Naturals Protegits estableix que el sistema de qualitat implantat al Parc Natural ha de ser revisat per la Direcció, almenys una vegada a l'any, per a assegurar així el seu correcte funcionament i eficàcia.

Al juliol del 2011 es va realitzar la revisió del sistema de qualitat, redactant-se l'acta corresponent i a causa del canvi realitzat en l'organització del treball intern, com es comenta al segon apartat de la present memòria, es torna a fer una revisió d'alguns aspectes del sistema cap a finals d'any, en desembre.

La revisió contempla els punts següents:

Resultat d'auditories anteriors
 Queixes i reclamacions de visitants
 Qualitat de les instal·lacions i del servei prestat
 Seguiment dels objectius de la qualitat (inclosos els plans)
 Anàlisi de les No Conformitats - Incidències
 Situació d'accions correctores i preventives
 Funcionament dels processos de prestació del servei (indicadors de qualitat)
 Pla de formació
 Assignació de recursos
 Resultats de l'avaluació de la satisfacció d'usuaris
 Anteriors revisions del sistema per la Direcció
 Canvis que podrien afectar el sistema de gestió de la qualitat
 Qüestions mediambientals
 Avaluació de l'eficiència dels equipaments i del personal
 Seguiment i Avaluació del programa d'Educació Ambiental
 Conclusions

Temes tractats en la revisió del sistema de qualitat en 2011. Font: Parc Natural de la Font Roja.

6.6.1.4 Auditoria Interna

L'Espai Natural Protegit ha de dur a terme de forma periòdica auditories per a determinar si el sistema de gestió de la qualitat es troba conforme amb les especificacions de la norma, si ha sigut implantat correctament, comprovant si és eficaç.

Els resultats de les auditories resulten ser una eina molt útil per a la Direcció de l'Espai Natural Protegit i porten associat un pla d'accions correctives i/o preventives que corregeix i elimina les deficiències detectades.

S'ha realitzat una auditoria interna, al febrer del 2011, obtenint-se un total d'12 No Conformitats principals. D'aquesta manera es revisa el sistema de gestió de la qualitat i es deixa preparat per a passar l'auditoria externa anual.

6.6.1.5 Auditoria Externa

En l'auditoria externa de 14 de juny de 2011 es van obtenir 7 No Conformitats. Algunes d'aquestes No Conformitats es van resoldre en els terminis establits després de l'auditoria externa i les restants en els següents terminis que han anat establint-se, mitjançant un pla d'accions correctives. Finalment el Comitè de Certificació ha validat el pla proposat i el Parc Natural del Carrascal de la Font Roja va renovar, un any més, la seua certificació en la Q de Qualitat Turística.

6.6.2 Programa de correcció d'impactes

La planificació, organització i promoció de l'ús públic és un dels aspectes més rellevants en la gestió del Parc Natural de la Font Roja. A l'espai protegit existeixen diverses instal·lacions i equipaments a disposició del visitant i el seu ús permanent genera un sèrie de impactes que cal valorar i corregir.

Entre totes les instal·lacions i equipament d'ús públic cal destacar els següents: àrees recreatives, miradors, itineraris senyalitzats (camins i senders), aparcaments i el Centre d'Informació. De les activitats i usos que es donen al parc destaquen: la visita lliure, les vistes amb grup organitzat, els actes públics i romeries, les activitats esportives i les activitats científiques entre d'altres.

Objectius generals del programa

- Definir criteris per a la gestió del trànsit de vehicles, l'aparcament, la senyalització i la imatge pública del Parc Natural
- Donar a conèixer la zonificació del Parc Natural en funció de les diferents àrees segons la seua necessitat de conservació i la seua capacitat i vocació en relació amb l'ús d'activitats humanes
- Definir criteris de seguretat i emergència per a minimitzar riscos per al Parc natural i per als visitants

6.6.2.1 Restauració de la senda al Menejador

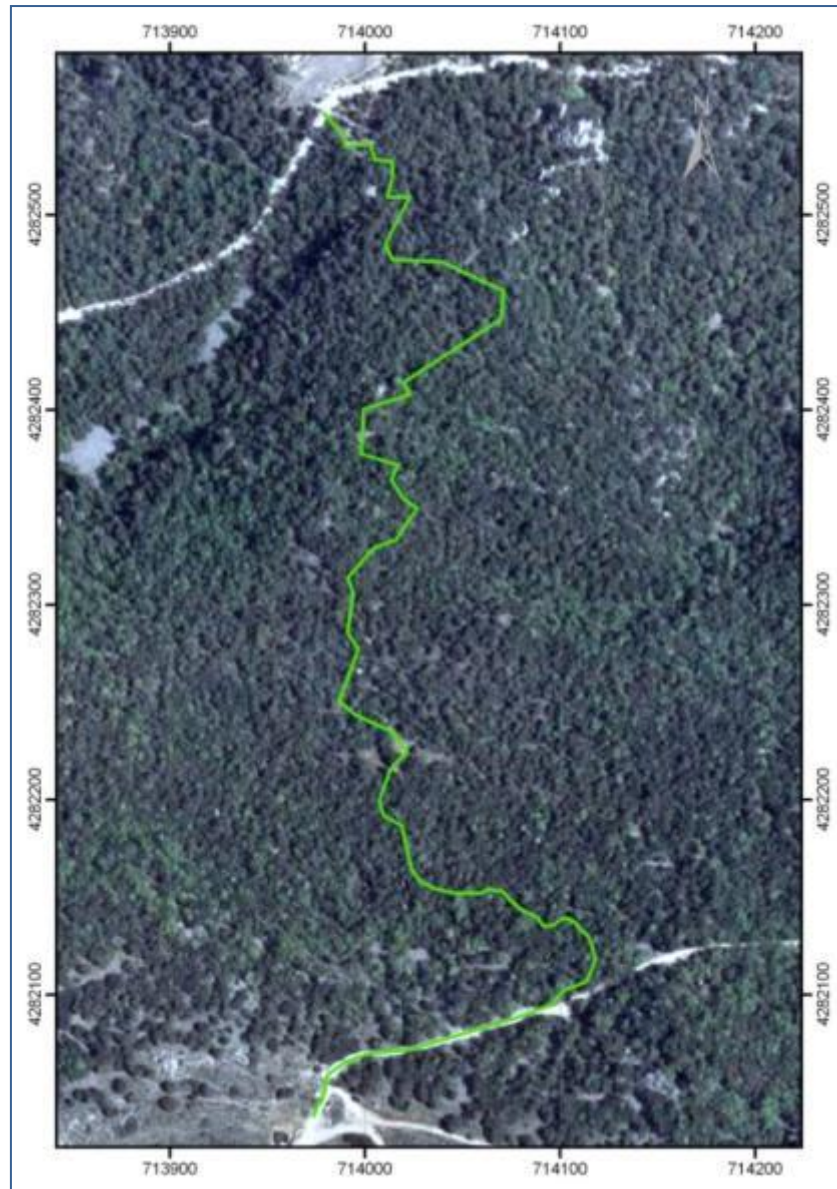
Data d'inici / finalització

Les actuacions d'aquest projecte s'han desenvolupat entre maig i agost de 2011.

Resum

La senda al Menejador forma part de l'itinerari groc del Parc, ruta principal de l'espai natural protegit, per on milers de persones circulen al llarg de l'any concentrades sobretot en els períodes de tardor i primavera. A més forma part de diversos PRV's que la inclouen en el seu traçat pel seu gran interès, ja que circula en tota la seua extensió per dins d'un dels últims enclavaments de bosc mixt caducifoli mediterrani, sent un lloc privilegiat per on poder realitzar un itinerari.

En l'actualitat i com ja s'ha exposat en el punt anterior presenta símptomes de deteriorament, deguts principalment al seu ús, per la qual cosa es vol revertir esta situació i fer compatible l'ús públic de la mateixa amb la conservació de l'ecosistema.

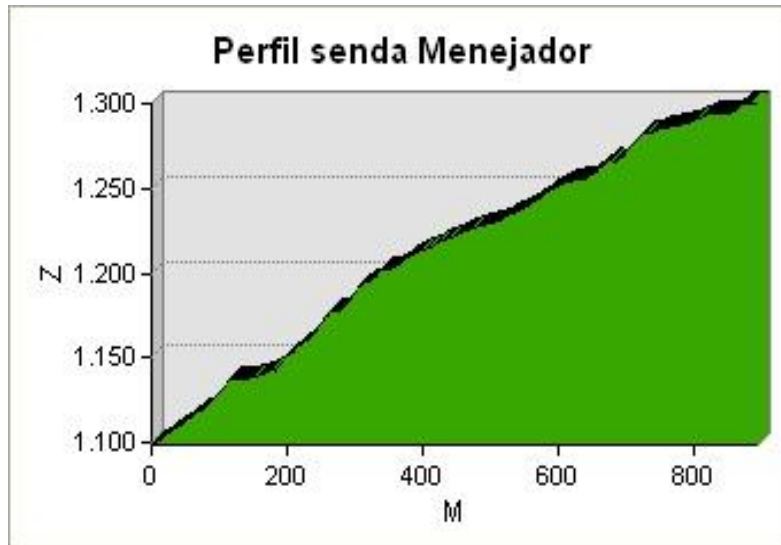

Croquis de la senda al Menejador. Font: SIG Parc Natural de la Font Roja.

Objectius

- Corregir els impactes generats a la senda del Menejador com a conseqüència de l'ús intensiu i que rep, compatibilitzant el senderisme amb la conservació de l'hàbitat.
- Detenir els processos erosius.
- Detenir l'eixamplament general de tot el trajecte respecte al traçat original d'1 a 1,5 m. arribant a vegades als 5-6m, amb la conseqüent pèrdua de vegetació i degradació del sòl.
- Eliminar les travesses existents que obrin noves zones de degradació.
- Controlar l'erosió i compactació excessives del sòl.
- Augmentar la infiltració d'aigua i disminuir les aigües d'escorrentia que circulen per la senda, ja que per l'efecte de la compactació, la senda es troba per davall del nivell del sòl de les zones circumdants.

- Restauració vegetal de les zones degradades i amb pèrdua de cobertura vegetal.
- Detenir el deteriorament de zones pròximes a la senda a causa del trànsit de persones que ixen de traçat.
- Aturar la recol·lecció de plantes i flors d'espècies sensibles en el trajecte, com per exemple distintes espècies del gènere *Cephalanthera* i *Limodorum*.
- Restauració del ferm de la senda per facilitar el pas dels senderistes i evitar la busqueda de nous traçats amb nous impactes.
- Augmentar la seguretat del visitant.

Perfil de la senda al Menejador. Font: SIG del Parc Natural de la Font Roja.

Actuacions realitzades en 2011

- Redacció de la memòria de restauració de la senda.
- Delimitació de l'ample de la senda en els llocs més afectats.
- Podes que faciliten al senderista seguir el traçat original.
- Substitució d'escala de fusta a la part alta de la senda.

Resultats obtinguts

En 2011 s'ha definit les actuacions de restauració a realitzar en la senda del Menejador que s'ha plasmat en el document de la memòria valorada. Com a conseqüència se'n deriven altres actuacions realitzades con la delimitació de la senda als llocs afectats, coincidint amb la meitat superior del traçat. Alhora s'han realitzat podes per evitar nous eixamplaments, ja que els usuaris per evitar las branques que ens alguns punts dificultaven el caminar, eixien del traçat original. Per completar les actuacions realitzades en 2011, es va procedir a substituir l'últim tram d'escala en la part superior de la senda que estava molt deteriorat. En 2012 continuaran les actuacions iniciades.

6.6.2.2 Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa

Programa	Correcció d'impactes derivats de l'ús públic					Índex de valoració (Suma de 0 a 10)
Projecte	Graus de valoració: 0 gens, 1 parcial, 2 (quasi) total					
	Grau compliment objectius	Grau implicació en millora conservació	Grau implicació en millora ús públic	Grau d'execució	Grau de relació amb altres projectes	
Restauració de la senda del Menejador	1	1	2	1	1	6

6.6.3 Programa de regulació d'activitats

6.6.3.1 Regulació del trànsit de bicicletes de muntanya en l'àrea d'influència del Parc Natural

Data d'inici/ finalització

A finals de 2010 s'obri una línia de treball en aquest aspecte. Es tracta d'un projecte sobre l'ús públic encara vigent.

Resum

Els últims anys es detecta un increment de l'ús de la bicicleta de muntanya (BTT) pels camins del Parc Natural i el seu entorn més pròxim de vegades incomplint la normativa vigent. Davant aquesta demanda social, el Parc Natural considera necessària l'elaboració d'una proposta de regulació que siga compatible amb els objectius de conservació. Aquest projecte està coordinat pel personal tècnic del Parc Natural, amb especial col·laboració dels Agents Mediambientals, els departaments de Medi Ambient dels Ajuntaments d'Alcoi i Ibi, els usuaris (clubs ciclistes locals) i propietaris afectats.

Objectius específics

- Conscienciar els ciclistes amb bicicleta de muntanya de la importància de preservar l'entorn i la fragilitat de determinades zones especialment sensibles.
- Regular i fomentar l'activitat amb bicicleta de muntanya per les pistes forestals de l'àrea influència del Parc Natural.
- Establir un decàleg de bones pràctiques sobre la pràctica de l'esport amb bicicleta de muntanya, especialment en Espais Naturals Protegits
- Proposar rutes amb bicicleta de muntanya que establisquen la connexió entre els Parc Naturals de la Serra de Mariola i de la Font Roja
- Fomentar el trànsit amb BTT per camins de titularitat pública i vies pecuàries

Actuacions realitzades en 2011

Es fa un anàlisi detallat del problema que genera l'ús irregular de la BTT al Parc Natural i la seua àrea d'influència. En alguns casos els ciclistes transiten per pistes forestal i senders del Parc Natural, fins i tot, obrint-ne de noves. Aquesta pràctica genera un incompliment de la normativa que cal controlar. Es valoren les advertències fetes per part dels Agents Mediambientals i les reclamacions de propietaris i altres usuaris. Es fa un reforç de senyalització en aquells punts d'entrada al parc, per recordar la normativa al respecte. Es treballa en el disseny de possibles rutes ciclistes: un anell perimetral al Parc Natural per les carreteres circumdants i vàries rutes per camins en la zona d'influència. Es fa una recerca informativa sobre la problemàtica en altres Espais Naturals Protegits a nivell nacional, valorant els impactes sobre l'entorn natural que genera el trànsit irregular de la BTT.

Resultats obtinguts

S'estableixen converses amb els usuaris ciclistes disposats a col·laborar amb el parc en aquesta tasca. Es fan diverses eixides de camp per tal de valorar les pistes forestals per a fomentar el pas de ciclistes de manera regulada. Es tenen en compte aspectes com són: la titularitat del terreny, la zonificació, la pendent, l'estat de conservació del camí, la compatibilitat amb altres usuaris (excursionistes, caçadors, propietaris, etc.), l'impacte erosiu assumible, la connexió amb altres rutes, la regulació de grups nombrosos de ciclistes de manera concertada o proves organitzades, la participació de cases rurals per completar la seua oferta d'esplai i la connexió de les rutes amb el Parc Natural de la Serra de Mariola.

Es tracta d'un projecte complex en el qual intervenen diversos interessos. És intenció del Parc Natural de la Font Roja resoldre els anys successius aquest assumpte per tal de fer compatible l'ús respectuós de la bicicleta de muntanya amb la conservació del Parc Natural.

6.6.3.2 Visitants de l'àrea d'acampada del Santuari de la Font Roja

L'àrea del Santuari de la Font Roja disposa d'una zona d'acampada amb capacitat per a vint tendes de campanya, el servei es gratuït i està regulat per l'Espai – Oficina Comarcal IVAJ, depenent de l'àrea de Educació i Joventut de l'Ajuntament d'Alcoi. A continuació es mostren les dades facilitades per aquest departament referides a nombre d'usuaris durant l'any 2011:

ANY 2011	Núm. acampats	Núm. tendes
Gener	10	1
Febrer	0	0
Març	30	10
Abril	157	47
Maig	170	41
Juny	145	32
Juliol	146	49
Agost	52	19
Setembre	100	35
Octubre	136	43
Novembre	100	23
Desembre	2	1
TOTAL	1048	306

Zona d'acampada de l'àrea recreativa del Santuari. Font: Parc Natural Font Roja

6.6.3.3 Activitats singulars realitzades

Durant l'any 2011 s'han realitzat les següents activitats programades al Parc Natural de la Font Roja, de les quals els Serveis Centrals o Territorials de la CIMAT emeten l'autorització corresponent.

ACTIVITAT	ENTITAT ORGANITZADORA	DATA DE REALITZACIÓ	LLOC ON ES DESENVOLUPA	NÚM. DE PARTICIPANTS (aprox.)
Romeria a Sant Antoni	Ajuntament d'Alcoi	16/01/11	Carretera CV-7970, ermita i àrea recreativa de Sant Antoni	2000
IV Trekking Internacional "Ciutat d'Alcoi"	ACD Caminos de Herradura	12/03/2011	Camins i sendes del parc i àrea d'influència	200
Cursa atlètica	Club Atletismo Alcoy	20/03/2011	Carretera CV-797	570
Romeria Sant Pasqual	Ajuntament d'Ibi	14/05/2011	Ermita i àrea de Sant Pasqual	
Festivitat "Verge del Liris"	Ajuntament d'Alcoi Archicofradía Virgen de los Lirios	21/08/2011	Ermita i àrea del Santuari de la Font Roja	150
Trofeu de ciclisme Verge dels Liris	Club Ciclista Alcoy	21/08/2011	Carretera CV-797	100
Romería "Verge dels Liris"	Ajuntament d'Alcoi Archicofradía Virgen de los Lirios	18/09/2011	Carretera CV-797 i àrea del Santuari de la Font Roja	4500
Prueba de Orientación	Centre Excursionista Alcoi	02/10/2011	El Pinar, el Pinaret, les Roques i la Mota	150
III Marxa de resistència Ciutat d'Alcoi	ACD Caminos de Herradura	19/11/2011	Camins i sendes del parc i àrea d'influència	120
Romeria Salessians	Col·legi Salessians Sant Vicent Ferrer (Alcoi)	11/12/2011	Carretera CV-797 i àrea del Santuari de la Font Roja	125
Betlem en la Teixereta	Ajuntament d'Ibi Amics de les muntanyes (Ibi)	24/12/2011	Cim de la Teixereta (Ibi)	100

Cursa Atletisme "Pujada a la Font Roja". Foto: Arxiu Parc Natural Font Roja

6.6.3.4 Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa

Programa	Regulació d'activitats					Índex de valoració (Suma de 0 a 10)
Projecte	Graus de valoració: 0 gens, 1 parcial, 2 (quasi) total					
	Grau compliment objectius	Grau implicació en millora conservació	Grau implicació en millora ús públic	Grau d'execució	Grau de relació amb altres projectes	
Regulació del trànsit de BTT a l'àrea d'influència	1	1	1	1	1	5
Servei d'acampada	2	0	1	2	0	5
Regulació d'activitats singulars	2	1	1	2	1	7

6.6.4 Programa d'equipaments i senyalització

El Parc Natural de la Font Roja disposa d'una sèrie d'equipaments d'acollida degudament senyalitzats, que han de ser mantinguts per al seu funcionament més òptim. La norma de Qualitat per a l'Ús Públic en Espais Naturals Protegits (UNE 187002:2008) amb la qual es troba certificat el Parc Natural estableix la necessitat de tindre registre i control dels equipaments i la senyalització. Per la qual cosa es crea una sèrie d'instruments de gestió i es redacten procediments amb els quals enregistrar, controlar i avaluar l'estat dels equipaments i senyals. Tots aquests instruments són actualitzats i revisats periòdicament.

De la senyalització destaquem les senyals d'informació d'itineraris, senyals de límits del Parc Natural o les senyals de prohibició, de perill o d'informació general per al visitant. Així mateix, el Parc Natural disposa d'un inventari de senyals on es té constància de totes les senyals d'ús públic del parc. Les senyals formen part d'una base de dades, classificades segons el seu contingut i funció, georreferenciació, i altres aspectes amb les característiques principals de cada senyal.

Respecte dels equipaments d'Ús Públic, es té control especial a les àrees recreatives, aparcaments, serveis públics exteriors, miradors, itineraris senyalitzats pel parc natural i el Centre de Visitants.

Objectius generals del programa

- Definir els criteris per a la gestió de la senyalització i la imatge pública del Parc Natural
- Delimitar les zones del Parc Natural en funció dels criteris de conservació, i tindre en compte la capacitat i vocació d'altres àrees per a l'ús d'activitats humanes.
- Millorar el servei que ofereixen els diferents equipaments del Parc Natural

6.6.4.1 Adequació i manteniment d'equipaments i àrees d'ús públic

Data d'inici / finalització

Els treballs es desenvolupen al llarg de tot l'any 2011.

Resum

L'adequació i manteniment dels diferents equipaments d'ús públic és una tasca essencial per a oferir al visitant un servei de qualitat, per la qual cosa és una de les tasques a les que el parc destina part dels seus esforços. En aquest sentit aquest projecte compren totes eixes actuacions destinades a mantindre i millorar les diferents àrees d'ús públic i equipaments, tant d'ús públic, com aquells destinats a la gestió interna.

Objectius específics

- Adequar i millorar els equipaments existents a les àrees recreatives i itineraris per oferir un servei de qualitat al visitant.
- Adequar i millorar els equipaments existents a les àrees recreatives i itineraris per minimitzar els impactes al medi natural.
- Realitzar les tasques de manteniment internes per poder oferir posteriorment un servei de qualitat al visitant.
- Ordenar les activitats que es realitzen en els diferents equipament d'ús públic.
- Adaptar l'àrea recreativa del Santuari de la Font Roja a persones amb discapacitat o mobilitat reduïda.
- Posar en valor els recursos naturals i culturals de l'àrea recreativa del Santuari.
- Complir els requisits establerts en el sistema de qualitat implantat al Parc Natural.

Restauració de barana en la zona d'acampada. Font: Parc Natural de la Font Roja.

Actuacions realitzades en 2011

- Desmuntatge, restauració i instal·lació de taules de fusta de les distintes zones d'ús públic.
- Restauració i pintat de les places d'aparcament de l'àrea d'ús públic del Santuari.
- Instal·lació de bol·lard, cademat, senyal i línia de prohibit aparcar en l'accés a la Font Roja i el Santuari.
- Reparació de l'albelló de la font de l'àrea recreativa de Sant Antoni.
- Reparació de plantats i cercats de corda en l'àrea recreativa de Sant Antoni.
- Reparació de cercat de corda d'àrea en regeneració del Pla de Galers.
- Reparació de barana als voltants del centre de visitants.

- Reparació de les portes del WC de Sant Antoni.
- Construcció d'escala de pedra d'accés al mirador de Pllatos
- Restauració de l'escala que munta des del bar de la Font Roja fins la zona dels xalets. Retirada d'escalons i construcció de rampa.
- Demolició i retirada de materials dels paellers de l'àrea recreativa que hi ha junt al viver de planta forestal.
- Neteja de l'interior i exteriors de la reconstrucció del forn de calç del Pla de la Mina. Col·locació de cademat en la porta.
- Manteniment de vehicles i maquinària.
- Reparació de mur de pedra en la Glorieta dels Paellers. Tasques de manteniment i reparacions al centre de visitants: substitució de moqueta de l'entrada, fixació dels sòcols, fixació a terra de la vista virtual, encolat de taules, reparació panells calefacció, canvi tubs fluorescents i bombetes, fixació de lloses de les columnes, canvi ubicació d'endolls, etc..

Resultats obtinguts

Els resultats obtinguts ha sigut un bon estat de conservació general als equipaments dels que disposa el Parc proporcionat a l'usuari un servei de qualitat compatibilitzant la conservació de l'entorn, i complint els requisits marcats al sistema de qualitat implantat al Parc.

6.6.4.2 Adequació i manteniment senders, camins i accessos

Data d'inici / finalització

La data d'inici dels treballs va ser el 4 de gener fins el 30 de desembre.

Resum

El Parc Natural de la Font Roja disposa d'una xarxa de itineraris abundant que ofereixen al visitants una variada oferta d'itineraris, on s'ha de garantir en tot moment la conservació de l'entorn i la seguretat dels visitants.

Per altra banda el parc disposa d'una xarxa de camins, englobada dins del Pla de Prevenció d'Incendis Forestals (PPIF) de la Font Roja, i que es considera necessari conservar en bones condicions per a poder donar una resposta ràpida i segura front els incendis forestals i per a poder ser utilitzades pels diferents usuaris que hi accedeixen. Per la qual cosa, i com a conseqüència de deteriorament que tenen, principalment per les escorrenties superficials i el propi ús, s'han d'anar reparant any rere any.

Objectius

- Tindre una xarxa de camins i accessos en bon estat de conservació.
- Oferir un servei de màxima qualitat al visitant.
- Compatibilitzar l'ús del diferents itineraris amb la conservació de l'entorn.
- Compatibilitzar el senderisme amb els altres usos que es donen al parc natural.
- Corregir impactes causats per l'ús en senders i camins.

- Disposar d'una xarxa de camins en bon estat i accessibles front a qualsevol emergència que pugua ocórrer i garantir una resposta segura i ràpida.
- Oferir al visitant una xarxa d'itineraris segura.
- Adequar i millorar la senyalització i els equipaments existents als itineraris que es mantenen des del Parc.

Treballs de restauració de la pista al Menejador. Font: Parc Natural de la Font Roja

Actuacions realitzades en 2011

En 2011 dins d'aquest projecte s'han realitzat les següents actuacions:

- Repartiment de sal en èpoques de perill, o quan es formen plaques de gel a les carreteres CV-797 d'accés al Santuari de la Font Roja i la CV-7970 d'accés a sant Antoni.
- Podes a la CV-797 per tal de millorar la visibilitat i el trànsit. Les llenyes generades s'han utilitzat per abastir els paellers de Sant Antoni.
- Restauració del sol de la pista del Menejador mitjançant la reconstitució de solcs d'evacuació d'aigües, neteja de cunetes i aportació i compactació de tot-sorra artificial.
- Netejes a les entrades de diversos camins de terres arrossegades per les escorrenties.
- Col·locació de nou cadenat a l'accés de la pista de la finca a Podadora per tal d'evitar accessos incontrolats de vehicles.
- Poda de la pista de Maruenda per tal de permetre l'accés de vehicles d'emergència.
- Desbrossament i rastellat de la senda de la solana entre Sant Antoni i el Menejador.

- Neteja i rastellat del tram de l'itinerari Roig entre la font del Rossinyol i la font del Xops. Reposició puntual d'escalons.
- Restauració de l'itinerari Blau del Parc consistent en: reparació de vessants i passos d'aigua, rastellat, reposició d'escalons, delimitació de la senda amb pedres fixades amb morter de formigó i neteja de la font dels Xops.
- Neteja de brutícia de l'itinerari groc en la zona de la microrreserva del Menejador.

Resultats obtinguts

Es pot concloure, que en 2011, malgrat la disminució d'un component de la Brigada de Manteniment i Conservació del Parc Natural de la Font Roja que ha afectat de forma negativa en moltes de les actuacions previstes, s'ha aconseguit complir els objectius proposats, a través de les distintes actuacions esmentades al punt anterior.

6.6.4.3 Neteja d'àrees i retirada abocaments

Data d'inici / finalització

Aquest projecte s'ha realitzat regularment durant tota l'annualitat.

Resum

El Parc Natural del Carrascal de la Font Roja és un dels espais protegits més visitats de la Comunitat Valenciana, i no obstant la cada vegada major conscienciació i sensibilització dels visitants front els problemes ambientals i la conservació de la natura, continuen sorgint problemes de neteja i degradació d'ambients derivats de les diferents activitats que es donen. Aquest projecte sorgeix de la necessitat de corregir aquests impactes, de forma que els usuaris puguen gaudir d'un entorn net i ben conservat.

Objectius específics

- Oferir un servei de màxima qualitat al visitant.
- Corregir impactes negatius derivats de les activitats d'ús públic.
- Mantindre en bon estat de neteja les principals zones d'ús públic del Parc Natural amb neteges setmanals
- Detecció i neteja d'abocaments i zones brutes.
- Evitar afeccions negatives a l'entorn derivades de les deixalles i abocaments que puguen sorgir.

Actuacions realitzades en 2011

- Neteja amb caràcter setmanal del Area d'Ús Públic del Santuari, i després de períodes de vacances.
- Neteja i condicionament d'àrees recreatives i carretera d'accés CV-797 després d'esdeveniments celebrats al Parc: Romeria a Sant Antoni, Romeria a la Font Roja, cursa ciclista i cursa pedestre a la Font Roja, etc.

- Neteja i manteniment en l'itinerari groc del Parc com a conseqüència d'actituds irrespectuoses amb l'entorn.
- Neteja amb la col·laboració del voluntariat ACTUA d'escombreries i brutícies dels talussos del centre de visitants. Transport fins punt net.
- Restauració de zona en la CV-797 com a conseqüència d'un accident de trànsit.

Neteja de la carretera d'accés al Parc. Font: Parc Natural de la Font Roja.

Resultats obtinguts

Els resultats obtinguts es consideren positius, ja que es pensa que l'estat de conservació i neteja en el Parc Natural en les zones més visitades en general ha sigut satisfactori. Aquesta qüestió ve recolzada pels resultats de les diferents enquestes realitzades al Parc, que es poden consultar en el corresponent apartat de la memòria.

6.6.4.4 Revisió, realització i manteniment senyals

Data d'inici / finalització

Els treballs s'inicien el 2 de febrer i finalitzen el 12 de desembre.

Resum

La disposició de senyals en bon estat de conservació és una condició important per a que els visitants puguen gaudir de forma satisfactòria de la visita alhora que es minimitzen els seus impactes negatius. Les actuacions realitzades en aquest projecte van dirigides a disposar d'una xarxa de senyals completa i en bones condicions per a complir els objectius que es detallen més endavant.

Objectius específics

- Oferir un servei de màxima qualitat al visitant mitjançant la disposició i manteniment d'una xarxa de senyals amb informació necessària per fer possible una visita satisfactòria i que alhora pugui ajudar a canalitzar i regular els usos al Parc Natural.
- Posar en valor els recursos naturals i culturals mitjançant la informació amb senyals i panells.
- Senyalització d'accessos e itineraris de forma clara, per poder guiar els visitants.
- Informar dels usos permesos i no permesos, i de les actituds positives i negatives al visitants per tal de minimitzar els impactes negatius derivats i els usos no permesos.
- Mantenir en bon estat d'ús els senyals i indicacions actuals.
- Reforç de senyalització, als llocs on es detecte una mancança d'informació.
- Integració de les senyals en l'entorn.
- Evitar les intrusions en propietats privades per visitants al Parc sense autoritzacions dels propietaris.

Treballs d'instal·lació de la senyal de l'àrea d'acampada. Font: Parc Natural de la Font Roja.

Actuacions realitzades en 2011

- Revisions periòdiques de la xarxa de senyals del Parc.
- Col·locació, manteniment i reposicions de cartells de fusta de finca privada per evitar el pas dels visitants per finques privades sense el consentiment del propietari.
- Col·locació en diversos punts del parc de cartells informatius de la prohibició de circular amb bicicletes.
- Neteja periòdica, en juliol i desembre, de la senyalització oficial del Parc en àrees d'ús públic i itineraris.
- Recol·locació i neteja de senyals com a conseqüència d'actes vandàlics en diversos punts del Parc.
- Reforç de la senyalització mitjançant l'elaboració de senyals de fusta pirogravades i col·locació posterior en diversos punts.
- Trasllat de senyal de la zona de l'aparcament oculta per contenidors a lloc més visible.
- Instal·lació de nova senyal en l'àrea d'acampada informativa sobre l'ús de la mateixa.

Resultats obtinguts

En 2011 la xarxa de senyals existent, en general, s'ha mantingut en bones condicions de forma que ha exercit les seues funcions de manera positiva. S'han detectat alguns problemes vandàlics amb alguns senyals indicatius de camins privats i de prohibicions de circular en bicicleta, que vénen sent reiteratives, i que per la qual cosa impliquen un manteniment continuat. Cal esmentar que els problemes derivats del trànsit per finques privades es pensa que han disminuït ja que les queixes arribades des de propietaris o senderistes han sigut menors.

Tanmateix, en 2011, a banda, de mantenir la xarxa existent de senyals, s'han realitzat les mesures de millora per millorar el servei ofert, cosa que s'ha valorat com a positiva.

6.6.4.5 Seguiment anual d'equipaments i instal·lacions

El Sistema de Qualitat per a l'Ús Públic preveu el control de les instal·lacions i equipaments principalment de l'àrea del Santuari de la Font Roja i Sant Antoni. Anualment es realitza un *check-list* per a avaluar cada instal·lació i el servei que ofereix. Aquest sistema genera un informe de control que ha de valorar-se a les reunions del Comitè de Qualitat. Així mateix, de l'acta anual de Revisió del Sistema, realitzada en juliol de 2011, s'extrauen les següents deficiències i millores més rellevants referides a la qualitat dels equipaments:

Equipament	Deficiència	Millora
Aparcament àrea del Santuari de la Font Roja	Saturació de vehicles en caps de setmana i èpoques de màxima afluència de visitants Deficiències en el sistema d'iluminació nocturna	Millora de la barana que delimita l'equipament
Àrea d'acampada	Deficiències en el sistema d'iluminació nocturna	Col·locació de cartell informador general de l'àrea, amb normes i permisos
Àrea recreativa del Santuari de la Font Roja	Necessitat d'un espai d'aixopluc Necessitat de manteniment de la zona enjardinada Necessitat de reforma (pintura, portes, instal·lació elèctrica) dels serveis públics exteriors Il·luminació nocturna en precari (sobretot a la zona de xalets)	Reparació de lloses solides de l'Edifici Font Roja Natura Reparació de carreus i taulell amb la imatge de la Verge dels Lliris de pròpia Font Roja Reparació d'esglaons i baranes
Àrea recreativa de Sant Antoni	Necessitat de senyalització de les places d'aparcament Necessitat d'un espai d'aixopluc	Sensació d'higiene i ordre Implicació del grup "Amigos 27 MHz – 30 Charly Alpha" en controlar l'ús públic de la zona
Centro de Visitants	Necessitat de millora de cartells, diorames i material expositiu	Activat el servei de Queixes i Suggestions en el qual el visitant dona la seua opinió
Itineraris	Falta de contingut interpretatiu i integració en el medi de les senyals Reforçament de senyalització sobre normativa bàsica al parc	Sensació de neteja i ordre
Miradores	Absència de senyals complementàries que ajuden a interpretar el paisatge	Sensació de neteja i ordre Millora de l'accés al mirador de Pilatos

6.6.4.6 Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa

Programa	Equipaments i senyalització					Índex de valoració (Suma de 0 a 10)
Projecte	Graus de valoració: 0 gens, 1 parcial, 2 (quasi) total					
	Grau compliment objectius	Grau implicació en millora conservació	Grau implicació en millora ús públic	Grau d'execució	Grau de relació amb altres projectes	
Adequació i manteniment d'equipaments i àrees d'ús públic	2	0	2	1	1	6
Adequació i manteniment senders, camins i accessos	2	0	2	1	1	6
Neteja d'àrees i retirada abocaments	2	1	1	2	1	7
Revisió, realització i manteniment senyals	1	0	2	1	1	5
Seguiment anual d'instal·lacions i equipaments	2	0	2	2	1	7

Visitants excursionistes a la ruta de Les Caves. Font: Parc Natural del Carrascal de la Font Roja

6.6.5 Programa d'atenció al visitant i rutes

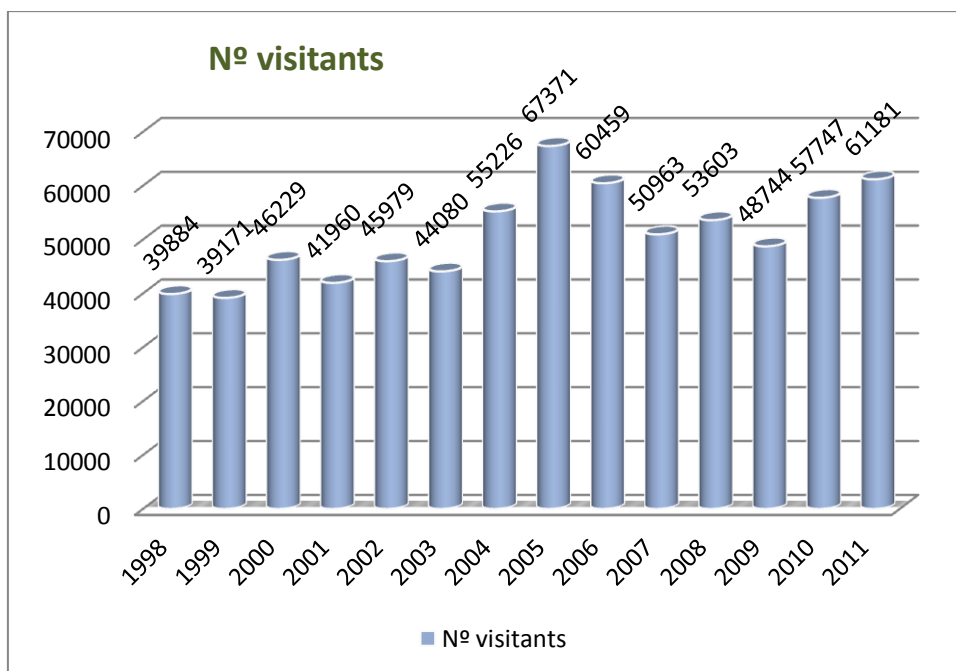
6.6.5.1 Servei d'atenció al visitant i relació de visites

Seguint els objectius i requeriments del sistema de qualitat es pretén facilitar la millor atenció possible al visitant. L'atenció als visitants sol centrar-se en consultes referents a:

- Els itineraris (duració, senyalització, dificultat)
 - Els equipaments i serveis disponibles
 - Alcoi, Ibi i el seu entorn
 - La vegetació, fauna, etnografia, topònims de la zona
- Al tractar-se d'un espai natural protegit amb gran afluència, es considera important el proporcionar la millor atenció possible. Per això l'horari d'atenció del centre en 2011 ha sigut el següent:
- De dilluns a divendres de 9'30 a 14'00 i de 16'00 a 19'00
 - Dissabtes, diumenges i festius de 9'30 a 14'30

Seguiment i caracterització dels visitants

La implantació del sistema de qualitat turística va suposar un seguiment més exhaustiu i detallat dels visitants però es compta amb registres de l'afluència de visitants al parc des de 1998. En la gràfica següent es presenta el registre de visitants totals des del 1998 fins 2011. Els anys de major afluència (2005 i 2006), es deuen probablement a la inauguració del centre Font Roja Natura al novembre del 2004.

Dades de visitants del Parc Natural compreses entre 1998 i 2011. Font: Parc Natural de la Font Roja.

Enguany s'han comptabilitzat un total de **61.181 visitants** el que suposa un augment de quasi el 5,94% respecte a l'any anterior. Suposa el segon any més visitat des de que es tenen registres.

Les dades registrades són orientatives i fan referència a l'afluència en l'àrea recreativa del Santuari, és a dir, no es compta amb punts de seguiment en una altra zona. Des de 1998-2004 en el centre de visitants situat en els antics xalets, i des de 2004 en l'edifici Font Roja Natura.

Les diferents tipologies en les que es classifiquen els visitants són les següents:

- **Visites Informades:** Són els visitants que han sol·licitat informació en el centre de visitants i han sigut atesos pel personal del parc. Estos visitants són caracteritzats de forma subjectiva segons la tipologia següent:
 - Jove excursionista
 - Jove turista
 - Adult excursionista
 - Adult turista
 - Jubilat turista
 - Jubilat excursionista
 - Grup familiar turista
 - Grup familiar excursionista
 - Professional
- **Visites Estimades:** Visitants que es comptabilitzen en l'àrea recreativa del Santuari sense fer ús dels servicis que oferta el centre de visitants.
- **Visites Concertades:** han reservat prèviament el dia per a realitzar alguna de les activitats oferides pel parc (itineraris guiats, xerrades, jornades divulgatives, etc.) i són atesos per l'equip del parc.
- **Visites Autoritzades:** aquelles que han sol·licitat una autorització per a realitzar un itinerari autoguiat pel parc o activitats d'estudi.

Tant els grups concertats com els autoritzats s'han posat en contacte amb el centre de visitants per a reservar dia. Les reserves de grups es regulen segons la capacitat d'acollida, establerta en un màxim 120 persona al dia. Així s'intenta regular i canalitzar els grups per evitar una saturació dels itineraris oferts.

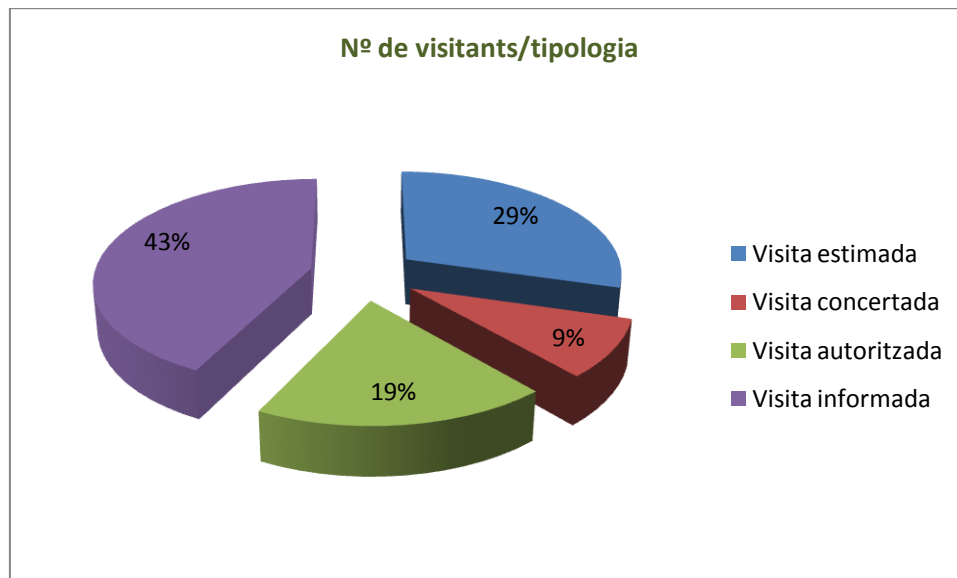
Tipo de visita	Nº de visitantes	Nº de grupos
Visita estimada	18035	
Visita concertada	5518	120
Visita autorizada	11541	218
Visita informada	26087	
TOTAL	61181	

Visites estimades 2011. Font: Parc Natural de la Font Roja.

En la gràfica següent, s'aprecia un predomini clar de les visites informades que suposen, com en 2010, un 43% del total dels visitants. Les visites estimades també han sofert un augment significatiu fins el 29% del total. També cal mencionar que els grups que visiten el parc de forma autoguiada amb una notificació de la seua visita que representen un 19% del total de visitants, percentatge superior a l'any anterior que suposava un 17%. El que sí que han disminuït són els visitants en visites concertades, presumiblement con a conseqüència de la disminució de l'activitat del CEMACAM Font Roja –Alcoi a les darreries de l'any.

Avaluació del seguiment

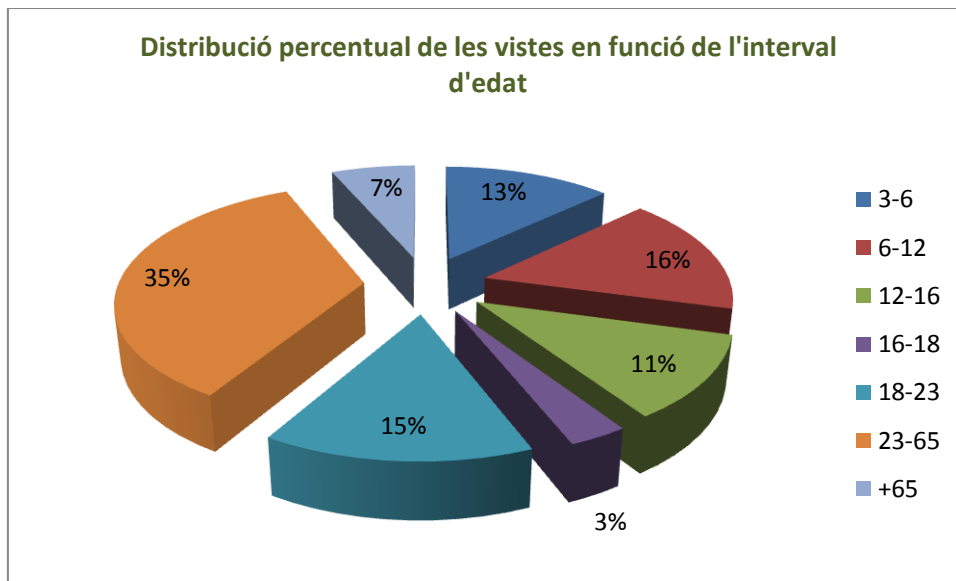
A partir de les estadístiques de les dades d'afluència recopilades en 2011 s'ha obtingut el següent gràfic que resumeix els repartiment dels visitants en funció de la seua tipologia.

Tipologia de grups que visiten el Parc Natural. Font: Parc Natural de la Font Roja.

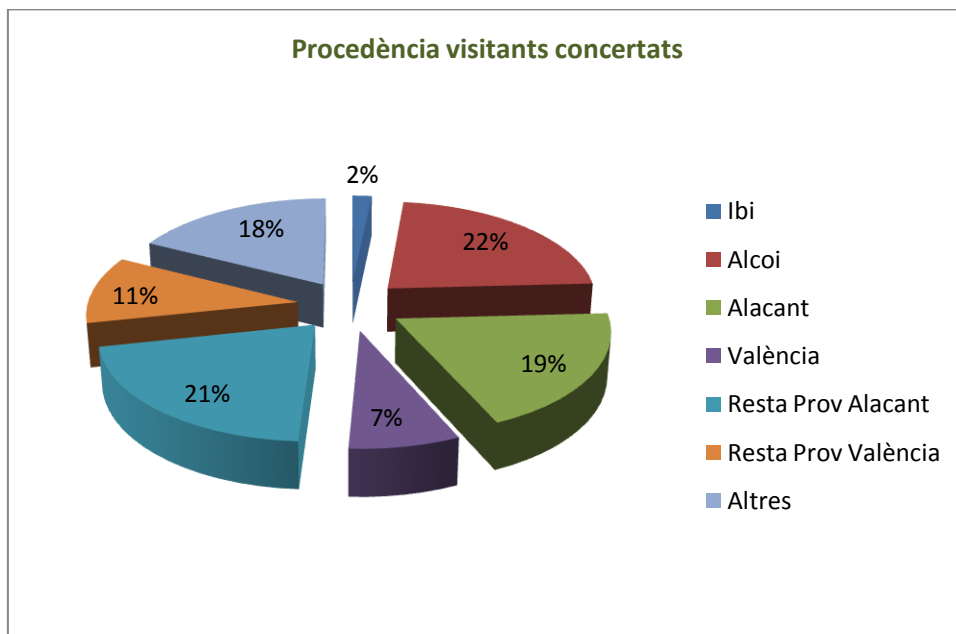
Visites concertades

En funció de les dades obtingudes la majoria de grups concertats es troben dins dels intervals d'edat de 23-65, a diferència de 2010 que estaven entre (6 -12) i (12-16), i que suposen 35% dels visitants dels grups concertats. Dins d'aquest interval es comptabilitzen els grups de voluntariat, jornades divulgatives del parc, congressos, entre altres.

Intervals d'edat en grups concertats en 2011. Font: Parc Natural de la Font Roja.

Com s'observa en la següent gràfica, els grups concertats majoritàriament (22%) procedeixen d'Alcoi i d'Alacant (19%) i província (21%). La proximitat al Parc resulta perquè un factor decisiu a l'hora de concertar una visita guiada en el Parc i demostra també una clara implicació de la població local per a fomentar el coneixement dels valors d'aquest espai natural.

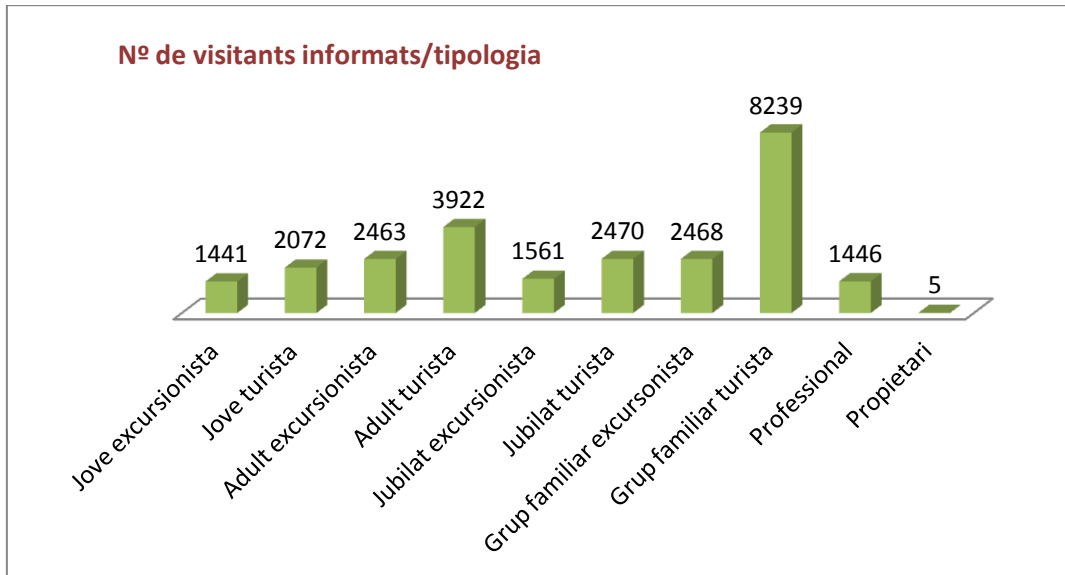
Procedència visites concertades 2011. Font: Parc Natural de la Font Roja.

Visites autoritzades

Constituïxen amb 11.541 visitants un 19% del total. Destaca la gran heterogeneïtat d'aquesta categoria ja que comprèn centres escolars que sol·liciten itineraris autoguiats, o visites guiades a través del CEMACAM Font Roja - Alcoi o altres entitats com: empreses privades, centres excursionistes, associacions, etc. Destaquen durant la primera meitat de l'any el grups guiats pel CEMACAM Font Roja- Alcoi (72), que suposen un 33% del total anual de grups autoritzats.

Visites informades

Els visitants que han accedit al centre d'informació en 2011 han sigut un total de 26.087 persones suposant un 43% del total de les visites al parc. En la següent gràfica es presenta la distribució de les visites informades per tipologia en 2011, en la que destaca amb un 32% la família turista, predominant en caps de setmana, festius o períodes de vacances.

Tipologia de visitants de grups informats en 2011. Font: Parc Natural de la Font Roja.

6.6.5.2 Enquestes

Satisfacció del visitant

El compromís adquirit amb la norma de qualitat turística Q implica la necessitat d'avaluar la satisfacció del visitant. Les enquestes d'opinió es consideren eines útils per a conèixer el grau de satisfacció dels visitants. Per a això es disposa de formats d'enquesta per a grups concertats i per a grups no concertats. Des de l'any 2004 s'ha realitzat una anàlisi anual de les enquestes, reflectida en l'acta de revisió del sistema.

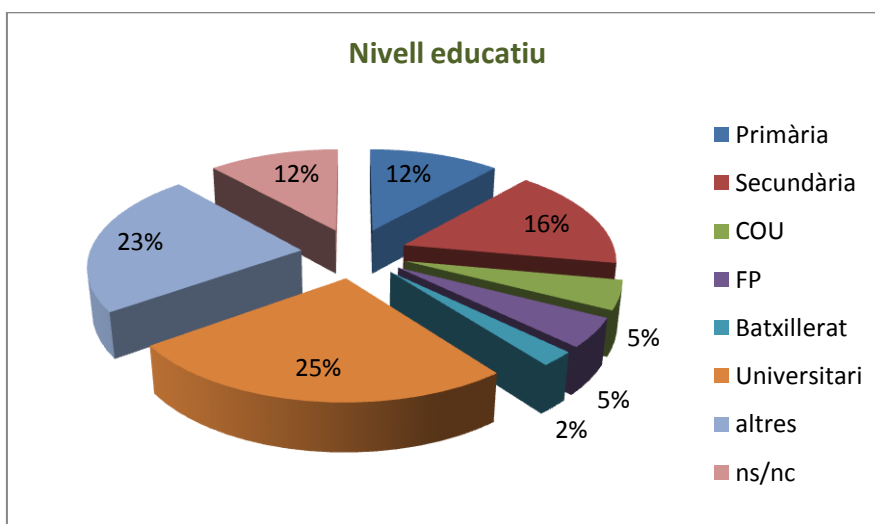
De forma complementària, l'opinió dels visitants s'avalua a través del sistema de reclamacions i suggeriments inclosos com a eina del sistema de qualitat del Parc. L'imprès de reclamació proporciona al visitant l'oportunitat d'expressar la seua visió crítica, queixa, disconformitat, etc, sobre algun aspecte referent a l'ús públic. La

via de la reclamació es converteix en una font d'informació valuosa sobre les possibles carències que puguen existir i retroalimenten el sistema a fi d'esmenar-les i continuar treballant en el camí de millora contínua del Parc i així la millora de la satisfacció del visitant.

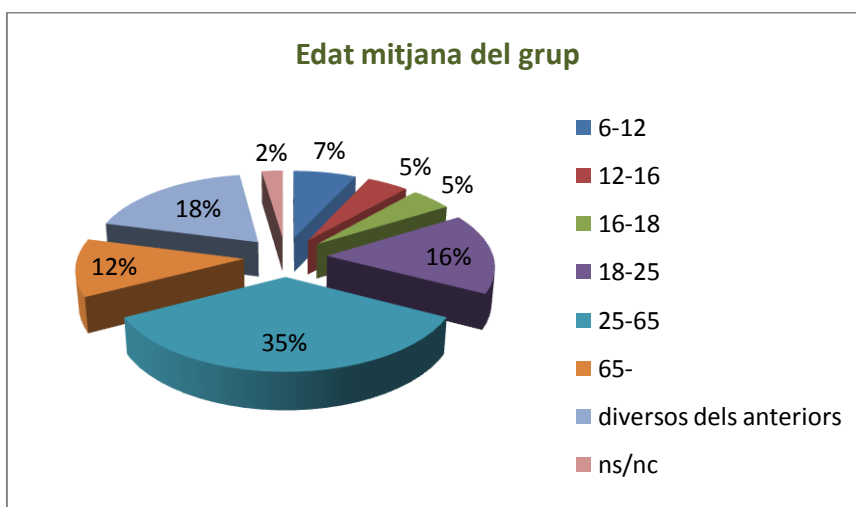
Enquestes a grups o visitants no concertats

En el centre de visitants s'ofereix al visitant la possibilitat d'expressar la seua opinió sobre alguns aspectes i a més proposar millores. Per a això es disposa qüestionaris en diversos idiomes col·locats en la bústia de suggeriments prop de la recepció del centre. Els resultats d'enguany provenen de l'anàlisi de 43 enquestes que representen un total de 209 visitants

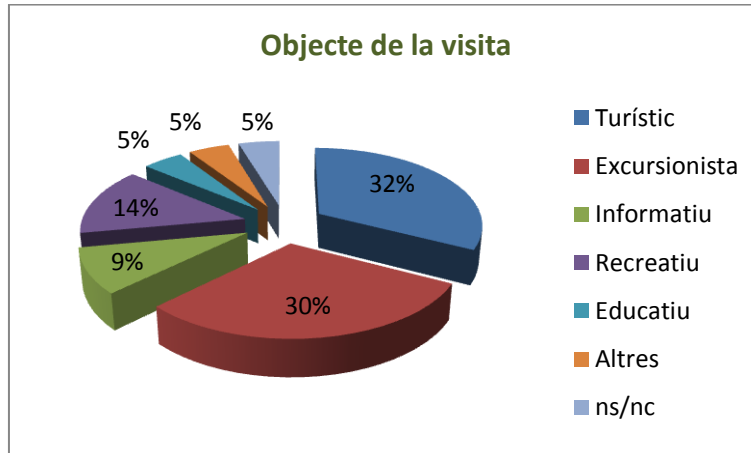
Les següents gràfiques resumeixen els resultats derivats de l'anàlisi de les enquestes:

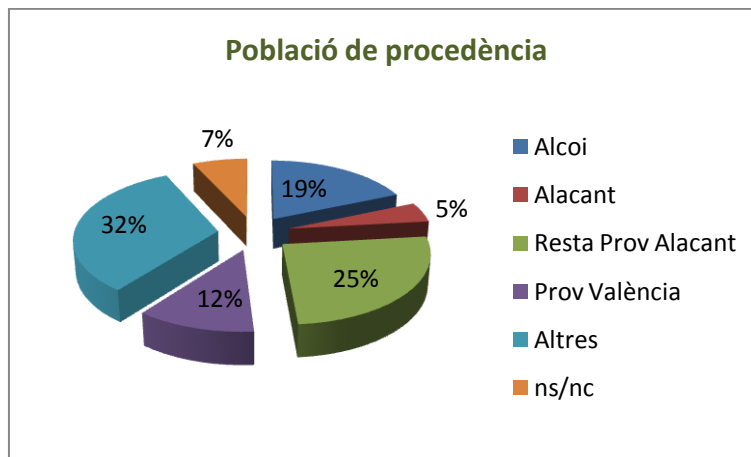
Nivell educatiu dels visitants de grups no concertats en 2011. Font: Parc Natural de la Font Roja.

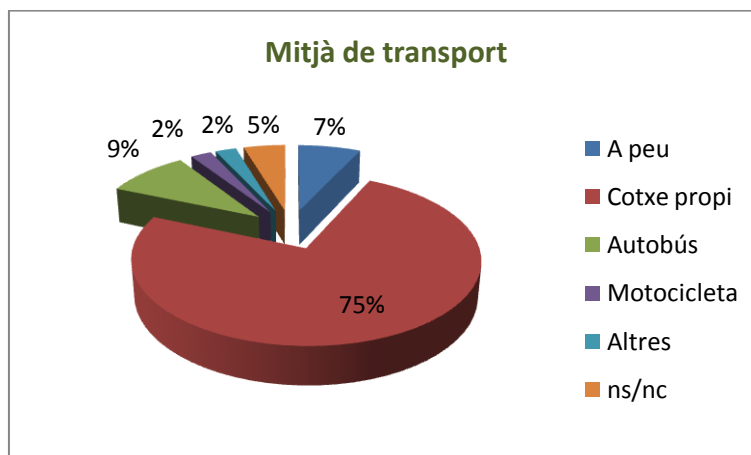
Edat mitjana dels visitants de grups no concertats en 2011. Font: Parc Natural de la Font Roja.

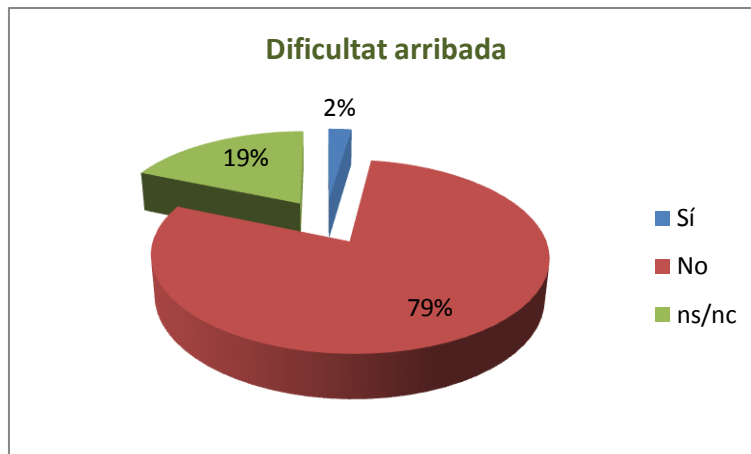
Objecte de la visita de grups no concertats en 2011. Font: Parc Natural de la Font Roja.

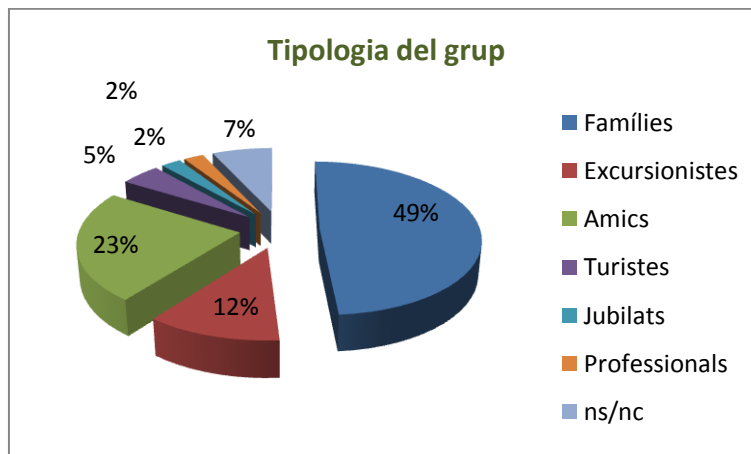
Població de procedència dels visitants de grups no concertats en 2011.
Font: Parc Natural de la Font Roja.

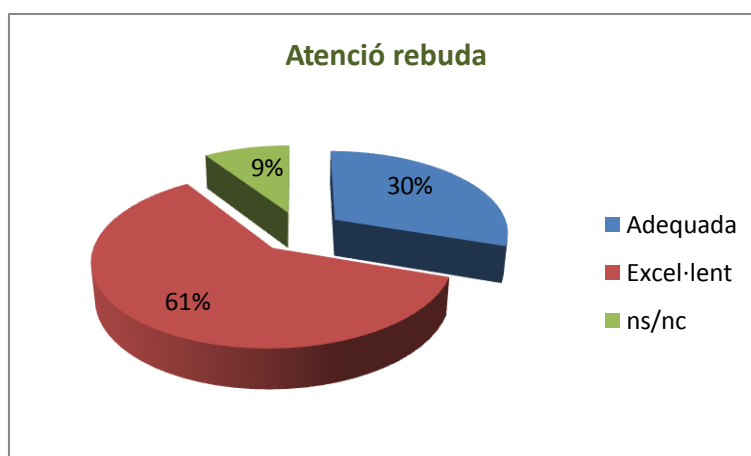
Mitja de transport dels visitants de grups no concertats en 2011.
Font: Parc Natural de la Font Roja.

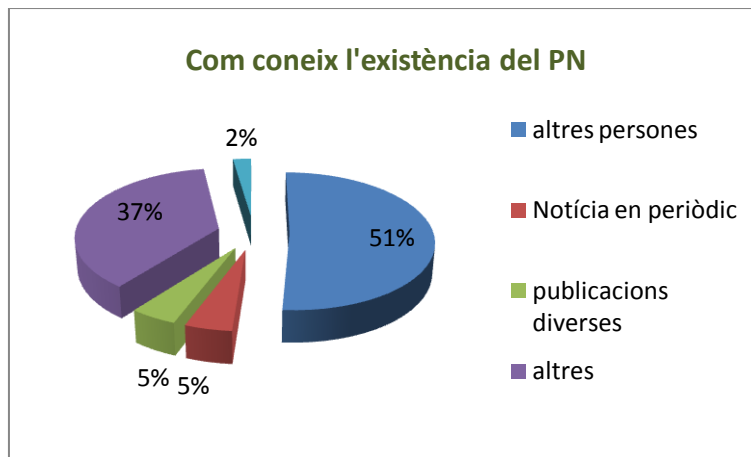
Dificultat de l'arribada dels visitants de grups no concertats en 2011.
Font: Parc Natural de la Font Roja.

Tipologia dels visitants de grups no concertats en 2011. Font: Parc Natural de la Font Roja.

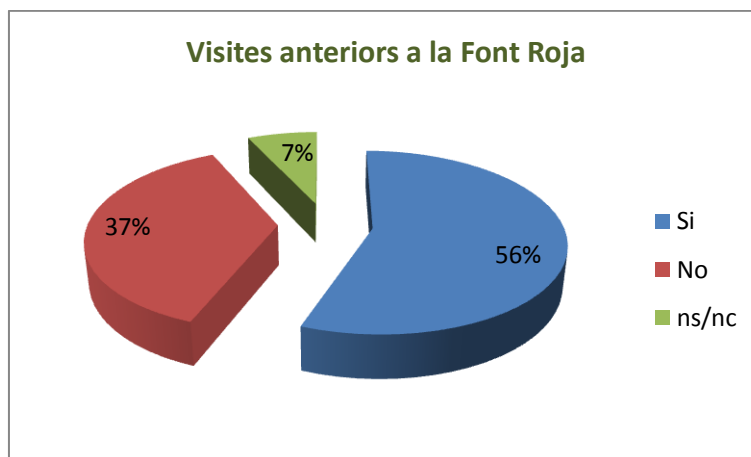
Tipologia dels grups no concertats en 2011. Font: Parc Natural de la Font Roja.

Coneixement de l'existència del Pn pels visitants de grups no concertats en 2011.
Font: Parc Natural de la Font Roja.

Visites a altres ENP de la Comunitat Valenciana de grups no concertats en 2011. Font: Parc Natural de la Font Roja.

Visites anteriors dels grups no concertats en 2011. Font: Parc Natural de la Font Roja.

6.6.5.3 Queixes i suggeriments

Data inici/finalització

Juny - juliol 2011: col·laboració amb personal de VAERSA en la creació i redacció del nou procediment de Queixes i Suggeriments per a la xarxa de ENP de la Comunitat Valenciana.

Agost 2011: es posa en marxa el nou procediment de Queixes i Suggeriments.

Resum

Cap a finals del mes de juny i durant tot el mes de juliol el Parc Natural col·labora activament en la proposta de crear un procediment comú per al tractament de les queixes i suggeriments realitzades pels visitants a la xarxa d'Espais Naturals Protegits. Finalment es crea el document i es dona d'alta el procediment per a la totalitat d'Espais Naturals Protegits i des d'eixe moment el Parc Natural comença a funcionar sota aquest sistema a partir del mes d'agost.

Objectius específics

- Crear un procediment comú per tal de tractar les queixes i els suggeriments a tota la xarxa d'ENP.
- Oferir al visitant un tracte de qualitat en el moment que interpose una queixa o suggeriment a qualsevol dels ENP de la Comunitat Valenciana.
- Conèixer amb ajuda del sistema de queixes i suggeriments els punts febles per dur a terme una millora contínua dels serveis prestats als visitants.

Actuacions realitzades en 2011

Es realitza el treball previ d'assessorament i co-redacció del procediment en contacte amb el personal de Vaersa encarregat del projecte. Una vegada implantat el procediment per a la totalitat dels ENP, al Parc s'adequa la bústia de suggeriments per tal que en ella es disposen tots els nous formats de formularis de queixa, suggeriments i enquesta de satisfacció. Es prepara en la recepció una carpeta amb còpia de consulta del procediment definitiu, dels formularis oficials per a l'Administració de la Generalitat Valenciana i el Decret 165/2006.

A continuació s'exposa com ha quedat finalment el sistema de Queixes i Suggeriments amb el que es treballa actualment:

La millora continua i l'excel·lència dels serveis públics són objectius essencials als Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana. Les **queixes i els suggeriments es configuren com un bon mecanisme per a conèixer la percepció que tenen els visitants de la qualitat dels serveis oferits. En l'actualitat, els ENP disposen de **dos mecanismes** per a l'atenció i gestió de les queixes i els suggeriments dels visitants i usuaris:*

1. L'**oficial** per a tot el conjunt de l'Administració (GVA):

Aquest mecanisme és l'establert pel Decret 165/2006, de 3 de novembre, del Consell, pel què es regulen les queixes i suggeriments en l'àmbit de l'administració i les organitzacions de la Generalitat. Es d'aplicació directa en tots els òrgans i unitats de l'Administració de la Generalitat, pel que afecta als ENP. Disponible en: www.gva.es/portal/page/portal/inicio/atencion_ciudadano/buscadores/tramites_servicios

2. A partir d'agost -setembre de 2011, l'**intern o propi** per al conjunt dels Espais Naturals Protegits (ENP).

*El sistema intern o propi per a la gestió de queixes i suggeriments és **compatible** amb el mecanisme oficial. Aquest sistema intern **aporta major**: agilitat i eficàcia respecte al procediment oficial; immediatesa i accessibilitat als interessats; i proximitat i contacte directe entre l'interessat i l'ENP. Alhora **permet**: avaluar i millorar la qualitat dels serveis; recuperar la satisfacció del visitant disconforme; i agrair la disposició de millora de l'interessat. Els formularis de queixes y suggeriments d'aquest sistema intern s'entren disponibles en les seus de cada ENP (centres de interpretació, oficines tècniques).*

*Informació facilitada pel tècnic de VAERSA encarregat del projecte.

Resultats obtinguts

Vore annexe

6.6.5.4 Informació, vigilància i col·laboració en esdeveniments

Data d'inici / finalització

Els treballs es van iniciar el 11 de gener i van finalitzar el 23 de setembre.

Resum

El Parc Natural de la Font Roja col·labora de forma activa en alguns dels esdeveniment que ocorren en el seu àmbit, com enguany les activitats de Setmana Santa i les romeries de la Font Roja i la de Sant Antoni.

Objectius específics

- Compatibilitzar les activitats organitzades amb la conservació de l'entorn i amb els altres usos del Parc Oferint un servei de màxima qualitat al visitant.
- Col·laboració amb les entitats organitzadores i col·laboradores en la organització i desenvolupament dels distints actes que se celebren.
- Realitzar tasques d'informació i vigilància preventiva per evitar danys i activitats no permeses.
- Condicionament de les àrees on se celebren els actes i edificis i instal·lacions que ocupen les distintes entitats.

- Tasques d'informació, assessorament i acompanyaments prèvies als esdeveniments.
- Garantir la seguretat dels visitants.

Desbrossaments previs a la Romeria de Sant Antoni. Font: Parc Natural de la Font Roja.

Actuacions realitzades en 2011

En 2011, com ve realitzant-se tradicionalment, s'ha col·laborat en les dues romeries que se celebren al Parc: la romeria a la Font Roja el 18/09/2011 i la romeria a Sant Antoni el 22/01/2011. Les col·laboracions han consistit en:

- Informació i vigilància preventiva durant el dies de la Setmana Santa a les distintes àrees d'ús públic on es concentren els visitants.
- Assistència a la Romeria a la Font Roja 2011. Col·locació de cartells informatius, atenció i informació al visitant, tasques de vigilància preventiva, coordinació i intendència d'activitats problemes sorgits.
- Treballs previs de coordinació a la Romeria a la Font Roja.
- Subministrament de llenyes a les barbacoes de Sant Antoni, durant la Setmana Santa per evitar el desproveïment i la cerca de llenya i danys a la vegetació pels usuaris.
- Desbrossaments i condicionament de les zones de Sant Antoni on se celebra la Romeria. Subministrament de llenyes per a les fogueres.

- Assistència a la Romeria a Sant Antoni 2011. Tasques d'informació i vigilància preventiva, preparació de fogueres per realitzar la tradicional rostida.

Resultats obtinguts

El resultat obtingut com a conseqüència de les activitats desenvolupades en 2011 en aquest projecte, es considera que han sigut principalment:

- La minimització i correcció dels efectes negatius que es deriven de la celebracions realitzades.
- La celebració dels esdeveniments amb el recolzament i la col·laboració del Parc Natural.
- Garantir la seguretat dels visitants.

6.6.5.5 Punts d'Informació Col·laboradors dels parcs naturals de la Comunitat Valenciana

L'any 2011 representa un any de consolidació dels 113 Punts d'Informació Col·laboradors (PIC) acreditats en els parcs naturals de la Comunitat Valenciana. Un any dedicat a la formació contínua dels informadors turístics, a l'intercanvi d'informació entre les Tourist-Info i els parcs, i a la millora de la informació en els portals d'internet. De les 195 oficines de la Xarxa Tourist Info (T.I.) de la Comunitat Valenciana, el 57% són PIC, sent una de les comunitats autònomes que aposta per una major col·laboració en matèria d'atenció al visitant entre Oficines de Turisme i els parcs naturals. Al Parc Natural del Carrascal de la Font Roja hi ha 3 PIC acreditats, són les Tourist Info de Alcoi, Ibi i Alacant.

Durant 2011 la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient (CITMA) ha realitzat des dels parcs les següents actuacions de millora de la informació per a les Tourist-Info acreditades com PIC:

1. Reciclatge anual dels PIC. Es va realitzar en els CDT de Castelló, València i Alacant una jornada de formació contínua al setembre del 2011, que va tractar sobre aspectes com les bones pràctiques ambientals, la marca Parcs Naturals i la cartografia com a ferramenta d'ús públic i ecoturisme. Van participar informadors turístics de les T.I. acreditades com PIC dels parcs naturals.
2. Fam tryp. Esta activitat va servir per a millorar el coneixement dels parcs de la Xarxa per part de totes les oficines Tourist Info. Es va realitzar el 2 de novembre un fam tryp en el parc natural d'Irta, amb visita al Centre d'Interpretació i als equipaments d'Ús Públic. Es té previst realitzar un fam tryp en 2012 en parcs d'Alacant i València.
3. Actualització dels fullets dels PIC. S'ha fet una reedició actualitzada dels fullets dels parcs naturals per a les T.I., en els quatre idiomes, incloent millores importants com la inclusió del codi QR per a telefonia mòbil.
4. Millores en la web del parc natural. Des de la CITMA s'ha actualitzat i renovat la web (<http://parquesnaturales.gva.es>), perquè siga més accessible, fàcil de localitzar la

informació i més visibles els PIC i la informació turística sobre allotjaments turístics i restaurants en l'àmbit del Parc.

5. Millores en la web de Turisme-Comunitat Valenciana. S'han realitzat millores en la web de www.comunitatvalenciana.com en relació als parcs naturals i altres ENP .En el Geoportal de la Conselleria de Turisme s'ha inclòs la georeferenciació dels Centres d'Interpretació dels parcs naturals.

6. Fulletts bones pràctiques ambientals. Des de Parcs Naturals s'ha fet una campanya de bones pràctiques ambientals per als visitants en els Centres d'Interpretació. Aprofitant la campanya s'han distribuït, a més, 6.000 exemplars de cada parc en diversos idiomes entre tots els PIC sobre “Bones pràctiques ambientals en els parcs”, per a què els tinguen a disposició dels usuaris en les Tourist Info.

7. Actualització de la carpeta de l'informador PIC: S'ha realitzat a finals de 2011 una actualització del CD per a les Oficines PIC que inclou millores perquè els continguts siguen més didàctics per als informadors turístics en relació als equipaments, serveis i normatives d'ús públic del Parc.

Portada del dossier informador actualitzat en 2011. Font: Parc Natural de la Font Roja.

6.6.5.6 Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa

Programa	Atenció al visitant i rutes					Índex de valoració (Suma de 0 a 10)
Projecte	Graus de valoració: 0 gens, 1 parcial, 2 (quasi) total					
	Grau compliment objectius	Grau implicació en millora conservació	Grau implicació en millora ús públic	Grau d'execució	Grau de relació amb altres projectes	
Servei d'atenció al visitant	2	0	2	2	1	7
Servei d'enquestes	2	0	2	2	1	7
Servei de queixes i suggeriments	2	0	2	2	1	7
Informació, vigilància i col·laboració en esdeveniments	2	1	1	2	1	7
Punt d'Informació col·laborador (PIC)	2	0	2	2	1	7

6.6.6 Programa d'investigació de l'ús públic

6.6.6.1 Estudi del perfil del visitant

**Informació facilitada pel Servei Tècnic de VAERSA encarregat del projecte*

Data inici/finalització

Projecte bianual, es va encetar al 2010 i s'ha desenvolupat i finalitzat en 2011. Febrer fins octubre de 2011 es va realitzar el procés d'enquestació i més tard en novembre – desembre de 2011 es redacta l'informe final amb els resultats del mateix.

Resum

La correcta ordenació de l'ús públic als Espais Naturals Protegits requereix la realització d'un bon diagnòstic. En un diagnòstic de l'ús públic a un Parc natural s'analitzen principalment l'oferta, la demanda i els impactes derivats.

L'anàlisi de la demanda, és a dir, dels usuaris de l'Espai Natural Protegit (d'ara en avant ENP), se centra en l'estudi del nombre d'usuaris, la seua distribució en el temps i en l'espai, i el perfil dels dits visitants. L'objectiu d'un estudi de perfil dels visitants és establir qui són; com i d'on vénen; quines activitats realitzen a l'ENP; què saben i opinen sobre l'espai protegit; quins són els "tipus de visitants"; i quin és el geograma de fluxos de visitants, és a dir, el moviment dels visitants dins de l'ENP.

Per a això es realitzen enquestes (mínim 400) al llarg de l'any en diferents punts de l'ENP, seguint una metodologia científica dissenyada a mesura de cada espai natural.

En 2008 la CITMA va emprendre un projecte, de tres anys de duració, per a establir el perfil dels visitants en 10 Parcs Naturals. Durant 2011 s'ha dut a terme el projecte en Gorges del Cabriol, Font Roja i Serra d'Irta, finalitzant així el projecte global al desembre de 2011.

Responsables de l'execució

- Direcció tècnica, disseny de l'enquesta i metodologia particularitzada en cada Parc Natural: Dpto. De Sociologia I, de la Universitat d'Alacant, d'ara en avant UA.
- Coordinació a nivell de xarxa: Equip de Coordinació Espais Naturals Protegits de la CV.
- Coordinació a nivell de Parc Natural i execució del treball de camp: Equip Tècnic i Brigada de Conservació i Manteniment del Parc Natural.

Objectius

- Dissenyar un model d'enquesta que es puga utilitzar en tots els Espais Naturals Protegits. L'esmentada enquesta constarà d'una part general, igual per a tots els ENP, i una part específica, amb preguntes concretes sobre eixe espai.
- Dissenyar la metodologia per a la presa de dades, és a dir, que establisca com, on i quan s'han de realitzar les enquestes.

- Formar els enquestadors en la metodologia descrita en l'apartat anterior.
- Analitzar estadísticament els resultats de les enquestes, per a conèixer el perfil dels visitants que duen a terme activitats d'ús públic en els Parcs Naturals estudiats.

Actuacions realitzades en 2011

Recopilació de dades (2010):

Aquesta activitat inclou:

- Reunions de la UA amb equip del PN per a recopilar la informació socioambiental disponible.
- Posterior intercanvi d'informació entre la UA i l'equip del PN.
- Recopilació de les preguntes específiques del PN que es vol incorporar al qüestionari general.
- Visita, per part de la UA, als possibles punts de mostreig en què es realitzarien enquestes del PN.

Disseny de la metodologia (2010):

_Disseny del qüestionari.

- Disseny de la metodologia de mostreig.
- Elaboració del calendari de mostreig.
- Elaboració de les fitxes de mostreig.

Formació i treball de camp (2011):

- Curs de formació a enquestadors i coordinadors de treball de camp, referit tant a les tasques de treball de camp com de codificació de les dades.
- Realització de les enquestes, per part del personal tècnic i de brigades.

Elaboració de l'informe de caracterització dels visitants del PN (2011-2012):

- Elaboració d'un informe sobre el Perfil dels Visitants, per part de la UA, per a cadascun dels Parcs Naturals que participen en el projecte .

Resultats obtinguts

Vore annexe

6.6.6.2 Estudi d'afluència de visitants

Data d'inici/ finalització

Durant el mes de març s'inicien els treballs al respecte d'aquest estudi, està previst que finalitze en novembre de 2012

Resum

Una aproximació científica al nombre de visitants es considera com una eina essencial per a la correcta planificació de l'ús públic en els Espais Naturals Protegits. Al igual que amb el projecte del Perfil del Visitant, s'estableix un conveni de treball entre Departament de Sociologia I de la Universitat d'Alacant i la Conselleria de Infraestructures, Territori i Medi Ambient, pel qual s'estableix un estudi de la afluència de visitants al Parc Natural de la Font Roja.

Objectius específics

- Elaborar un guió metodològic per a l'estudi de l'afluència als Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana
- Conèixer el nombre de visitants que accedeix al Parc Natural pel camins i sendes del Parc Natural
- Conèixer el nombre de visitants que accedeix al Parc Natural amb vehicle per les carreteres principals d'accés
- Valorar el trànsit de visitants i els itineraris més freqüentats
- Estudiar les característiques essencials dels visitants: vies d'accés principals, zones de major afluència, distribució temporal, activitats realitzades

Activitats desenvolupades en 2011

Es tracta d'un projecte per a comptabilitzar el total de persones que visiten el Parc Natural de la Font Roja al llarg d'un any. Per a la qual cosa es disposa de cinc comptadors mecànics que detecten el pas de persones que transiten per una senda o camí. També es disposa de dos comptadors mecànics que controlen el pas de vehicles per les carreteres principals.

Revisió conjunta de la metodologia proposada per la UA per l'Equip Tècnic del parc i la tècnica responsable del projecte de la Xarxa d'Espais Naturals Protegits.

Durant un període de prova de sis mesos, amb els comptadors instal·lats en el camp, es fa una primera valoració de les diferents entrades (camins) al Parc Natural. Una vegada escollits els punts de compteig, més representatius, s'instal·len els diferents comptadors als següents punts del parc:

- Punt de control de vehicles 1: carretera CV-797, compta l'entrada al paratge de la Font Roja.
- Punt de control de vehicles 2: carretera CV-7970, compta l'entrada al paratge de Sant Antoni

- Punt de control de vianant 1: camí de la venta dels Cuernos
- Punt de control de vianant 2: senda del mas de Foiaderetes
- Punt de control de vianant 3: mòbil, per fer estimacions parcials en diferents camins del Parc
- Punt de control de vianant 4: senda del mas de Foiaderes
- Punt de control de vianant 5: camí barranc dels Molins – mas de Foiaderetes

Per raons d'evitar la manipulació fortuïta per part d'algun visitant, la qual cosa distorsionaria en gran mesura les dades rebudes per l'aparell, els comptadors per a vianants es troben amagats i camuflats per tal de passar desapercebuts. Respecte dels comptadors de vehicles, cal fer una arqueta i una mínima instal·lació a les voreres de la carretera. La Brigada de Conservació i Manteniment conjuntament amb l'Equip Tècnic treballen en aquesta tasca per instal·lar els diferents comptadors en els punts anomenats amb anterioritat.

Resultats obtinguts

El procés de compteig definitiu s'inicia en el mes de novembre de 2011, i està previst que finalitze en novembre de 2012. Periòdicament l'Equip Tècnic recull del dades de cada comptador, i revisa el seu estat i bon funcionament. També es realitzen controls manuals sobre els vehicles per a estimar la tipologia de vehicles (turisme, bicicleta, autobús, altres), el nombre d'ocupants i els intervals horaris de cada tipus, per tal d'establir un coeficient d'ocupació per cada dada de vehicle enregistrat.

L'anàlisi i la interpretació de dades definitives corre a càrrec del Departament de Sociologia I de la Universitat d'Alacant.

6.6.6.3 Anàlisi de resultats i conclusions generals del programa

Programa	Investigació de l'ús públic					Índex de valoració
Projecte	Graus de valoració: 0 gens, 1 parcial, 2 (quasi) total					(Suma de 0 a 10)
	Grau compliment objectius	Grau implicació en millora conservació	Grau implicació en millora ús públic	Grau d'execució	Grau de relació amb altres projectes	
Estudi del perfil del visitant	2	0	2	2	1	7
Estudi d'afluència de visitants	1	0	2	1	1	6

7. DIRECCIÓ I ORGANITZACIÓ GENERAL

GENERALITAT
VALENCIANA

parc natural
de la font roja

7 DIRECCIÓ I ORGANITZACIÓ GENERAL

7.1 Gestió Administrativa

L'Oficina Tècnica del Parc Natural du a terme, de forma exhaustiva, una gestió administrativa interna i externa de nombrosos temes relatius a la gestió de visites, tràmit d'autoritzacions, subvencions, registre de documentació, desenrotllament de bases de dades, etc.

El Sistema de Qualitat pel qual el Parc es troba certificat exigeix un control de la documentació tant interna com externa i un sistema per a la gestió dels processos de treball desenvolupats en l'Oficina. Per això el Parc en el seu moment va posar a punt una sèrie de procediments que determinen en quina mesura s'han d'escometre totes les tasques administratives que, de forma contínua, es van actualitzant per a adaptar-se a noves necessitats de l'Equip Tècnic. En el 2010 s'ha donat d'alta un nou procediment, *P.11 Registre de documentació*, que aqüestablix unes directrius molt clares per al correcte desenvolupament del registre de la documentació d'entrada i eixida. La redacció d'aquest procediment sorgix de la necessitat aqüestandarditzar les tasques administratives realitzades diàriament pels cinc membres de l'Equip Tècnic.

S'ha aqüestablert un Pla Anual d'Activitats per als treballs de l'Equip Tècnic i la Brigada de Conservació i Manteniment i una Planificació Anual del Treball per Àrees de Gestió.

De forma periòdica l'Equip Tècnic manté reunions de coordinació amb el director-Conservador. En algun cas el tipus de reunió i la seua estructura ve establida en el Sistema de Qualitat.

A continuació s'exposen la relació de reunions celebrades a l'any 2011:

Tipus de reunió	Periodicitat	Núm. /any	Assistents
Ordinària del Comitè de Qualitat Q	Mensual	11	Direcció Equip Tècnic Personal requerit
Seguiment d'Objectius i Indicadors*	Quadrimestral (març i octubre)	2	Direcció Equip Tècnic Responsable Brigada
Revisió anual Sistema de Qualitat Q*	Anual (juliol)	1	Direcció Equip Tècnic Responsable Brigada
Previsió treballs de la Brigada Conservació i Manteniment	Variable	23	Direcció Responsable Equip Tècnic Responsable Brigada Coordinador Brigada Personal requerit
Vinculada a projecte	Variable	23	Equip Tècnic Personal vinculat

Reunions celebrades en 2011. Font: Parc Natural de la Font Roja.

*Reunions de caràcter obligatori pel Sistema de Qualitat Q exigides segons la Norma UNIX 187002:2008 en Espais Naturals Protegits.

- Serveis que oferix l'Oficina Tècnica del Parc Natural a entitats, ajuntaments, particulars, propietaris junt amb altres tasques de gestió administrativa:
- Assessorament normatiu referent al Parc Natural i zona d'influència.
- Assessorament tècnic referent a determinades actuacions elaborant cartografia, realitzant diagnòstics previs, etc.
- Ajuda en la tramitació de documentació referida al Parc Natural i a organismes oficials.
- Redacció d'informes tècnics sobre gestió, autoritzacions de determinades activitats, etc.
- Resposta a diferents consultes realitzades a través de la bústia de suggeriments de la pàgina web o de forma directa al correu electrònic del Parc Natural.
- Redacció de cartes de resposta a reclamacions interposades al Parc.
- Redacció de cartes de comunicació d'incidències a les entitats responsables de determinades instal·lacions i/o servicis.
- Control de documentació relativa a registres de la qualitat com per exemple, registre de neteja, de telefonades, registres d'entrada i eixida de documents, incidències /no conformitats, legislació, etc.
- Gestió del fons documental del Parc, servici de préstec i devolucions de la biblioteca.
- Redacció i arxiu d'actes de reunions ordinàries, de seguiment i de revisió del sistema.
- Realització d'auditories internes i redacció d'informes d'auditories.
- Redacció pla d'accions correctores derivades de les auditories.
- Creació i actualització de documentació relativa al sistema de qualitat: procediments, formats, registres, fitxes, etc.
- Arxiu i incorporació de dades arreplegades enquestes de satisfacció en la base de dades corresponent.
- Redacció d'autoritzacions relatives a itineraris, activitats, circulació de vehicles, etc.
- Obtenció i arxiu de factures de gastos i revisions periòdiques d'instal·lacions del centre de visitants com a extintors, ascensor, equips de climatització, etc.

7.2 Gestió recursos

A banda dels recursos humans ja comentats en l'apartat 1.6 *Personal del Parc*, el Parc Natural del Carrascal de la Font Roja compta amb els següents **recursos materials**:

- Centre de Visitants: recepció, oficina tècnica, direcció, sala de reunió - biblioteca, serveis públics i espai expositiu
- Instal·lacions de la Brigada de Conservació i Manteniment: taller, vestuaris, magatzems de maquinària, de ferramentes i de material d'obra.
- Vehicles: Nissan Terrano II (Direcció), Nissan Terrano II (Equip Tècnic), Nissan Terrano II i Land Rover (Brigada de Conservació i Manteniment)
- Viver forestal Font Roja

7.3 Relacions i col·laboracions amb diferents organismes

7.3.1 Conveni edifici Font Roja Natura

Conveni de col·laboració entre la Generalitat Valenciana a través de la Conselleria de Territori y vivienda, l'Excm. Ajuntament d'Alcoi, la universitat d'Alacant y Caja Mediterráneo per a l'adequació i posada en funcionament d'un centre d'investigació, difusió i interpretació dels valors ambientals de l'espai natural del Parc Natural del Carrascal de la Font Roja. Alcoi, 29 de novembre de 2004.

7.3.2 Col·laboració amb el CEMACAM-Font Roja

Cal ressenyar la col·laboració amb dues entitats, el CEMACAM Font Roja i la universitat de Alicante, gràcies a les quals s'han pogut dur a terme diverses activitats.

CEMACAM Font Roja

Jornades divulgatives

Orienta't i descobreix els paisatges de la Font Roja

Descobreix la fauna invertebrada del Parc Natural de la Font Roja

Descobreix les adaptacions de la flora mediterrània

Dia Mundial del Medi Ambient

Voluntariat CAM

Publicacions

7.3.3 Col·laboració con la Universitat d'Alacant

Universitat d'Alacant

Jornades divulgatives

Descobreix les adaptacions de la flora mediterrània

Banc de llavors

Seguiment de la mortalitat de vertebrats a la carretera CV-797

7.3.4 Col·laboració amb els Ajuntaments locals

7.3.4.1 Conveni Excm. Ajuntament d'Alcoi

Conveni de col·laboració amb l'Excm. Ajuntament d'Alcoi, gràcies al qual aquest espai natural té con un guarda municipal a l'àrea recreativa del Santuari.

7.3.5 Col·laboració amb Oficina Comarcal - Agents Mediambientals

*Informe presentat pels agents mediambientals assignats al Parc Natural:

Durant l'any 2011, els agents mediambientals de la Comarca de l'Alcoià han exercit una sèrie de funcions i tasques dins dels límits del Parc Natural de la Font Roja i la seua àrea d'esmortiment, unes per pròpia iniciativa i altres concretes encomanades pel Cap de Comarca o per la Direcció Territorial, entre les que cal destacar:

- Serveis de vigilància en general.
- Control i seguiment de projectes sotmesos a estimació o avaluació d'impacte ambiental: construcció de l'autovia A-7, restauració de l'abocador de Sant Pasqual (Ibi), instal·lació de línies elèctriques en la zona de Santa Maria.
- Seguiment de construccions, tanques i altres infraestructures.
- Informe i gestió dels expedients de tractaments silvícoles i aprofitaments forestals.
- Control de les persones autoritzades per l'Ajuntament d'Alcoi per a la retirada de restes de poda.
- Informació verbal i mitjançant cartells, durant la campanya d'arreglada de bolets, de les prohibicions respecte d'això. Advertències a persones que accedixen a arreglar bolets sense autorització escrita del propietari del terreny.
- Informes periòdics sobre l'estat de l'àrea recreativa de Sant Antoni.
- Serveis de vigilància en actes d'afluència massiva (romeries, activitats esportives, etc.).
- Serveis especials en Setmana Santa i Pasqua per al control d'acampades, cremes i ús de les àrees recreatives.
- Control del nivell d'ompliment dels depòsits d'aigua per a l'extinció d'incendis forestals (Menejador i Sant Antoni), així com de l'abeurador annex al depòsit de Sant Antoni.
- Control de tractaments silvícoles en el traçat de línies elèctriques.
- Seguiment de les obres executades en la caseta de peons caminers.

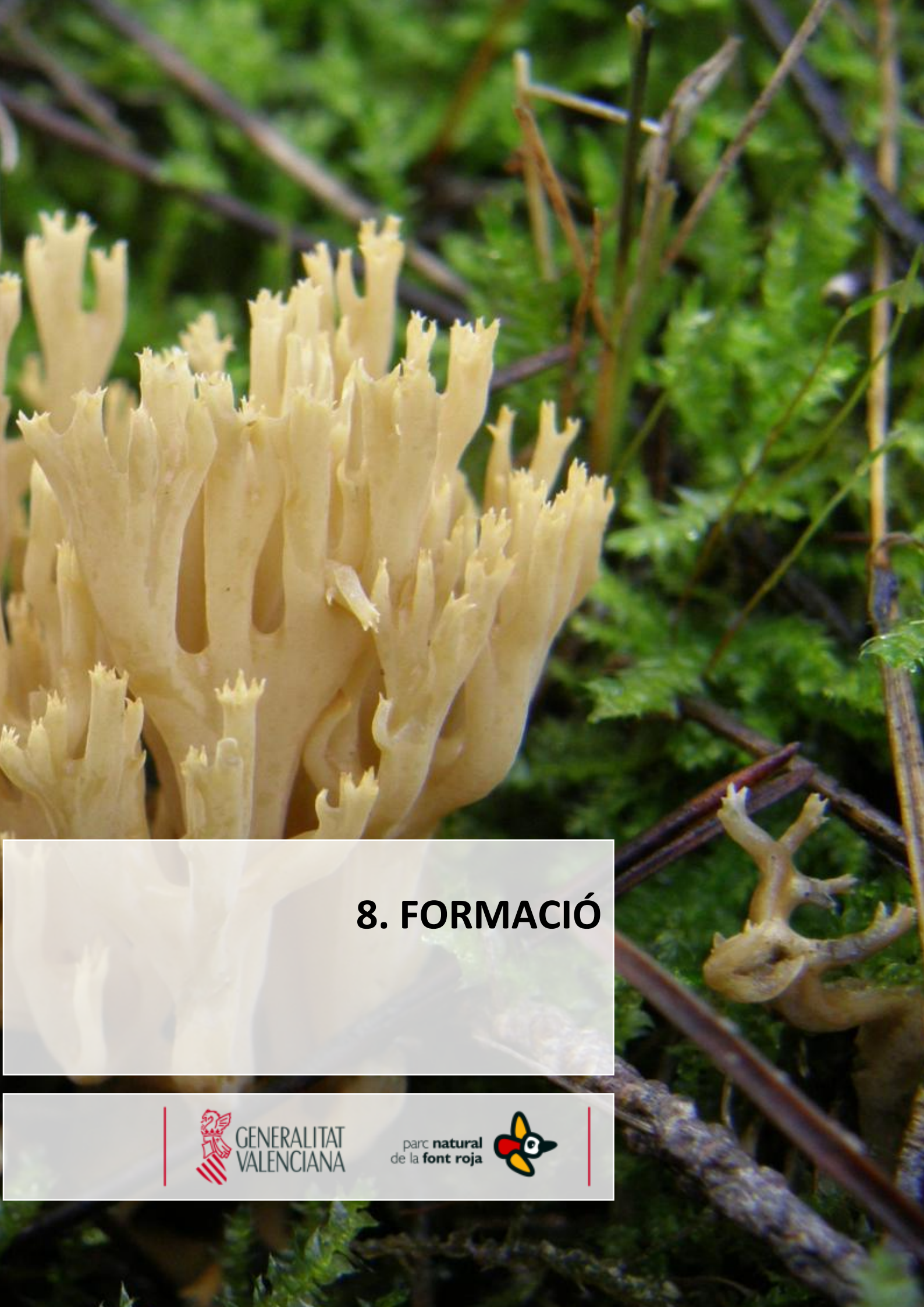
-
- Serveis especials i ordinaris per a l'informació a ciclistes i conductors de les prohibicions sobre la circulació de vehicles al Parc Natural i la seua àrea d'esmortiment.
 - Serveis generals de vigilància i inspecció relatius a la caça i servicis de control de furtivisme.
 - Control del compliment de les autoritzacions per a la captura de raboses en vedats de caça i dels permisos per a realitzar “acostaments”.
 - Informe i control de les batudes autoritzades.
 - Investigació i servicis de vigilància a causa de l'enverinament de dos gossos.
 - Arreplega de fauna viva o morta i lliurament al Centre de Recuperació de Fauna de Santa Faç.
 - Seguiment de nidificació de rapanyaires.
 - Participació en el seguiment d'aus comunes reproductores d'Espanya.
 - Recollida de cites d'albiraments de flora i fauna i enviament al Banc de Dades de Biodiversitat.
 - Revisió de l'estat de les microrreservas de flora.
 - Control de l'albirament d'algunes espècies de fauna cinegètica.
 - Recopilació d'informació sobre arbres monumentals i/o singulars.
 - Localització de flora exòtica invasora i gestió de la seua eradicació.
 - Prospecció fitosanitària per a la detecció de plagues i malalties forestals.
 - Prospecció de zones de risc per al control del nematode de la fusta del pi.
 - Investigació sobre la titularitat de les antenes de radiofreqüència que ocupen muntanya pública.
 - Denúncies: Incompliment d'estimació d'impacte ambiental (1); acta d'inspecció per incompliment d'estimació d'impacte ambiental (1); realització de treballs no autoritzats en obra de construcció sotmesa a avaluació d'impacte ambiental (1); obertura de camins sense autorització (1).
 - Informes: Enverinament de dos gossos (1); sinistre d'un vehicle amb fauna cinegètica (1); incompliment d'estimació d'impacte ambiental (2); seguiment d'obra sotmesa a avaluació d'impacte ambiental (2); visita de comprovació per expedient de restauració ambiental (1); visita d'inspecció per obertura de camí (1); visita d'inspecció

amb motiu de queixes per danys a l'agricultura produïts per esquirols (1); evolució de la població d'esquirols (1); requeriment d'identificació d'agent mediambiental (1); servicis de control de ciclistes (1); estat de l'àrea recreativa de Sant Antoni (14); ocupació de vies pecuàries (1); activitats esportives (4).

Alcoi, 1 de març del 2012

7.3.6 Alumnes en pràctiques

Centre Educatiu	Alumne	Formació	Període	Hores
IFP Callosa d'En Sarrià (Callosa d'En Sarrià)	Andreu Vilaplana Enguix	Cicle Grau Mitjà en Treballs Forestals i Conservació del Medi	01.04.2011 30.06.2011	380
IFPS Batoi (Alcoi)	Mauro Payá Gómez	Tècnic Superior en Salut Ambiental	01.04.2011 30.06.2011	380
Universitat Politècnica de València (Gandia)	Rubén Oliver Tomás	Llicenciat en Ciències Ambientals	01.08.2011 30.09.2011	240
Universitat Politècnica de València (Gandia)	Zoraida Beneito Egea	Llicenciat en Ciències Ambientals	01.08.2011 30.09.2011	240

8. FORMACIÓ

GENERALITAT
VALENCIANA

parc natural
de la font roja

8 FORMACIÓ

El Parc disposa d'un Pla de Formació emmarcat en el Sistema de Qualitat amb el qual es gestiona i es registra la formació que reben els Tècnics, personal de la brigada de Conservació i Manteniment i el Director. Les activitats formatives s'introdueixen en la base *Controldoc- Ipyc* amb una previsió mínima d'un mes i s'arreglen les dades següents:

- Nom del curs
- Tipus de formació
- Data previsió
- Data d'inici i fi del curs
- Entitat que imparteix el curs
- Cost per als assistents
- Continguts formatius
- Nom de l'assistent
- % assistència
- Valoració de l'assistent

8.1 Formació interna

En l'any 2011 el personal del Parc no ha realitzat cap activitat formativa a nivell intern.

8.2 Formació externa

Des de la Direcció del Parc Natural s'ha oferit a cada treballador la possibilitat comptar amb 40 hores de l'horari laboral per a realitzar activitats de formació relacionades amb les tasques que exerceix al Parc. Diversos treballadors s'han acollit a aquesta possibilitat i han realitzat cursos relacionats amb temàtiques afins al treball com a tècnics al Parc.

Aquesta mesura es veu potenciada per l'avantatge de comptar en el mateix edifici amb una entitat, el CEMACAM-Font Roja Alcoi, que realitza cursos i altres activitats relacionades amb el medi ambient.

A continuació es detallen les activitats formatives realitzades pel personal del Parc l'any 2011:

Curs bàsic de fotografia digital

Duració: 30h

Imparteix: AFA (Asociación Fotográfica Alcoyana)

Assistents: Jordi Acosta Matarredona.

Estudio y divulgación de la flora de los Parques Nacionales y Naturales

Duració: 14h

Imparteix: CEMACAM-Font Roja Alcoi

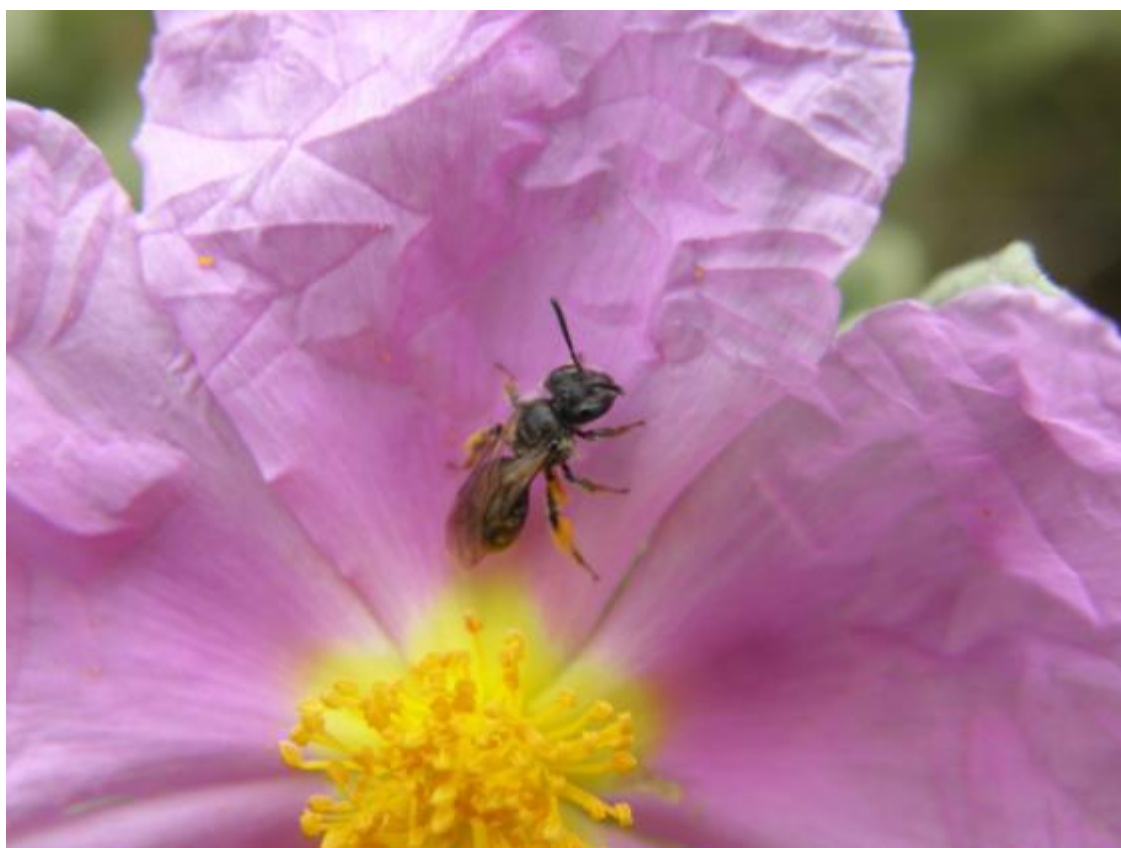
Assistents: Carmina Jordà Sebastià, Jordi Acosta Matarredona, José Luis Cantó Corchado, Quico Rubio Figuerola, Núria Gadea Alós.

Terremotos: la tierra dinámica

Duració: 12h

Imparteix: CEMACAM-Font Roja Alcoi

Assistents: Jordi Acosta Matarredona.

Abella en una flor d'estepa blanca. Font: Parc Natural de la Font Roja

9. RESUM ECONÒMIC

GENERALITAT
VALENCIANA

parc natural
de la font roja

9 RESUM ECONÒMIC

9.1 Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Urbanisme i habitatge

9.1.1 Inversions

TIPO DE ACTUACIÓN	DETALLE	PRESUPUESTO	TOTAL
MANTENIMIENTO y CONSERVACIÓN	Plan de prevención contra incendios	173.504,75 €	399.092,21 €
	Conservación y mantenimiento del espacio natural	203.210,90 €	
	Actuaciones brigadas de biodiversidad (FEDER y Conselleria)	22.376,56 €	
	Subvenciones y ayudas forestales	Pendiente	
USO PÚBLICO	Promoción, investigación y trabajos técnicos	225.671,21 €	225.671,21 €
PROYECTOS SINGULARES	Manual de buenas practicas (Convenio La Caixa)	3.179,97 €	3.861,79 €
	Manual aloctonas (Convenio La Caixa)	681,82 €	
		TOTAL	628.625,21 € 104.594.434 PTAS

9.2 Autovia Alcoi-Alacant

El passado 28 d'octubre de 2011 va a ser inaugurat el tram del Barranc de la Batalla, un autèntic esdeveniment amb el que, quedava completada l'autovia A-7 que uneix Alacant i València per l'interior.

9.3 Altres entitats

9.3.1 Ajuntament d'Alcoi

L'Ajuntament d'Alcoi ha realitzat inversions al Parc Natural mitjançant dues vies:

- Sufragant les despeses de l'edifici Font Roja – Natura, on es troben ubicades les dependències del Centre de Visitants de la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambiente, del CEMACAM – Font Roja-Alcoi i de l'Estació Científica Font Roja Natura de la Universitat d'Alacant. La despesa de manteniment sufragat per l'Ajuntament és de 19.633,74 €.
- Despeses de manteniment, diverses obres o serveis de subministrament de material en diferents actuacions al Parc Natural o la seua àrea d'influència. Esta quantitat ascendeix a 24.165,57 €

Concepte	Quantitat €
Despeses subministrament elèctric i propà	19.633,74 €
Classe d'obra, subministrament o servei	24.165,57 €
Inversió Total 2011	43.799,31 €

9.3.2 Ajuntament d'Ibi

L'Ajuntament d'Ibi, al llarg de l'any 2011 ha realitzat una inversió total de 32.000 €, dividits a les següents partides: 26.000 € a l'Estació Biològica de Torretes i 6.000 € en millores d'espais.

9.3.3 CEMACAM Font Roja – Alcoi

El CEMACAM Font Roja – Alcoi ha realitzat, mitjançant diverses activitats i esdeveniments organitzats al Parc, una inversió en 2011 de 286.034,00 €.

Exposició de fotografies tridimensionals a la planta d'exposicions del CEMACAM. Font: Parc Natural del Carrascal de la Font Roja

9.3.4 Universitat d'Alacant

La universitat d'Alacant té dues estacions científiques independents entre sí dins del propi Parc Natural i del seu àmbit d'influència, que desenvolupen diferents activitats i estudis:

- Estació Científica Torretes: inversió a l'any 2011 , sense dades
- Estació Científica Font Roja Natura: inversió a l'any 2011 de 69.200 €.

10. PREVISIONS PER AL 2012

GENERALITAT
VALENCIANA

parc natural
de la font roja

10PREVISIÓ D'ACTUACIONS I PROJECTES ANY 2012

10.1 Actuacions previstes

PLANIFICACIÓ I GESTIÓ PER A LA CONSERVACIÓ

Programa Conservació de Flora

- Viver de producció de planta forestal de la Font Roja.

Per a 2012 es té previst continuar produint planta als termes actuals. També es preten començar nous projectes de conservació d'espècies prioritàries al Parc, utilitzant per a este fi les instal·lacions que ofereix el viver. Per altra banda, la brigada de Biodiversidad continuarà utilitzant las instal·lacions per a la propagació i enmagatzematge de plantes.

- Control d'espècies invasores

Per a 2012 es té previst tractar les mases de *Robinia pseudoacacia* i *Ailanthus altissima* tractadas als anys anteriors i noves mases distribuïdes per la zona PORN. Al temps, es té previst tornar a tractar les mases d'ailant *Ailanthus altissima* on s'observen rebrots i començar a tractar altres mases masas de la zona PORN.

- Prospeccions de *Lymantria dispar*

Per a l'any 2012 es té previst continuar prospectant les poblacions de *Lymantria dispar* al Parc Natural de la Font Roja.

Programa Conservació del Patrimoni Cultural i Etnogràfic

- Testimonis del carrascal

Establir una sèrie d'entrevistes a diferents persones que en algún moment de la seua vida han estat vinculades al Parc Natural.

Programa Adquisició i Millora del Coneixement

- SIG Font Roja

A l'any 2012 hi ha la previsió d'anar augmentant el nombre de capas d'informació actual, i anar ampliant o completant l'informació existent a les capas disponibles a l'actualitat.

- Herbari fotogràfic

Seguir prenent fotografies de les espècies de flora amb un especial interès en aquelles de distribució més reduïda o que generen qualsevol tipus de gestió específica. Seguiment especial a les espècies d'orquídies i plantes amenzades.

- Banc de Dades de la Biodiversidad de la Comunitat Valenciana - BDBC

Des de començament d'any, i al llarg de tot 2012, es segueix participant en l'incorporació de citas de flora i fauna al BDBC obtingudes al Parc Natural i tota la zona d'influència.

- Fotoidentificació d'invertebrats

Seguiment i detecció de noves espècies d'invertebrats del Parc Natural, mitjançant la seua captura fotogràfica, georeferenciació i determinació de l'espècie.

- Anellament Científic d'Aus

Anàlisi de les recaptures a llarg plaç i determinació de la supervivència dels individus recapturats al llarg del temps.

Anàlisi de les dades dels anellaments i recaptures durant el període 2005 – 2011 dins del programa *Paser* de SEO/Birdlife.

- Atropellaments de vertebrats a la carretera d'accés al Parc Natural

Al llarg de l'any 2012 ja s'està fent el seguiment diari dels animals trobats atropellats a la carretera d'accés al Parc Natural. Es continua amb la mateixa metodologia (determinació de l'espècie, sexe quan era possible, georeferenciació del punt on es localitza l'atropellament i posterior incorporació de les cites al Banc de Dades de la Biodiversitat de la Comunitat Valenciana.

- Estació meteorològica Parc Natural Font Roja

Manteniment d'una estació meteorològica pròpia.

Continuar amb la recopilació de les dades de les estacions meteorològiques de la universitat d'Alacant i l'observatori del Menejador.

PLANIFICACIÓ I GESTIÓ PER A L'INTEGRACIÓ SOCIOECONÒMICA

Programa de desenvolupament socioeconòmic

- Marca "Parcs Naturals"

Fomentar noves empreses certificades amb aquesta marca

Programa de Voluntariat

- Programa Actua
- Club Amigos 27 Mhz - 30 Charly Alpha

PLANIFICACIÓ I GESTIÓ DE L'ÚS PÚBLIC

Línies d'Investigació de l'Ús Públic i Social

- Afluència del Visitant

Fase de compteig de peatons i vehicles: gener-novembre 2012.

Programa d'Atenció al Visitant i Rutes

10.2 Pla de millora anual

Veure annexe

Annexes

NOU PROCEDIMENT DE QUEIXES I SUGGERIMENTS ALS ESPAIS NATURALS PROTEGITS

A continuació s'exposa com ha quedat finalment el sistema de Queixes i Suggeriments amb el que es treballa actualment:

La millora continua i l'excel·lència dels serveis públics són objectius essencials als Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana. Les **queixes i els suggeriments es configuren com un bon mecanisme per a conèixer la percepció que tenen els visitants de la qualitat dels serveis oferts. En l'actualitat, els ENP disposen de **dos mecanismes** per a l'atenció i gestió de les queixes i els suggeriments dels visitants i usuaris:*

1. L'oficial per a tot el conjunt de l'Administració (GVA):

Aquest mecanisme és l'establert pel Decret 165/2006, de 3 de novembre, del Consell, pel què es regulen les queixes i suggeriments en l'àmbit de l'administració i les organitzacions de la Generalitat. Es d'aplicació directa en tots els òrgans i unitats de l'Administració de la Generalitat, pel que afecta als ENP. Disponible en:

www.gva.es/portal/page/portal/inicio/atencion_ciudadano/buscadores/tramites_servicios

2. A partir d'agost -setembre de 2011, l'intern o propi per al conjunt dels Espais Naturals Protegits (ENP).

*El sistema intern o propi per a la gestió de queixes i suggeriments és **compatible** amb el mecanisme oficial. Aquest sistema intern **aporta major**: agilitat i eficàcia respecte al procediment oficial; immediatesa i accessibilitat als interessats; i proximitat i contacte directe entre l'interessat i l'ENP. Alhora **permet**: avaluar i millorar la qualitat dels serveis; recuperar la satisfacció del visitant disconforme; i agrair la disposició de millora de l'interessat. Els formularis de queixes y suggeriments d'aquest sistema intern s'entornen disponibles en les seus de cada ENP (centres de interpretació, oficines tècniques).*

*Informació facilitada pel tècnic de VAERSA encarregat del projecte.

Resultats obtinguts

***Anàlisi de resultats de les queixes i suggeriments en el període 2011**

Nomenclatura utilitzada:

Q/S = Queixa/Suggeriment

ENP = Espai Natural Protegit

PN = Parc Natural

PP = Paisatge Protegit

RN = Reserva Natural

PjN = Paratge Natural

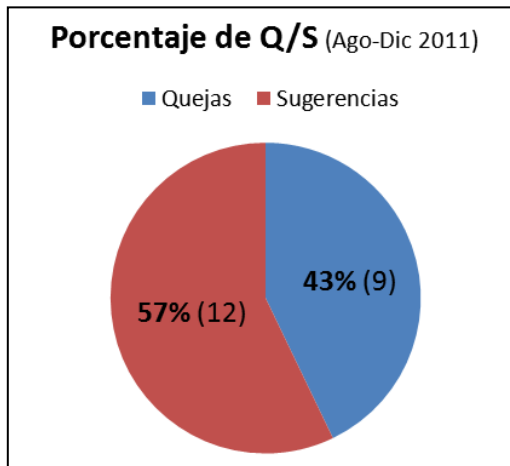
MN = Monument Natural

PIC = Punt d'Informació Col·laborador

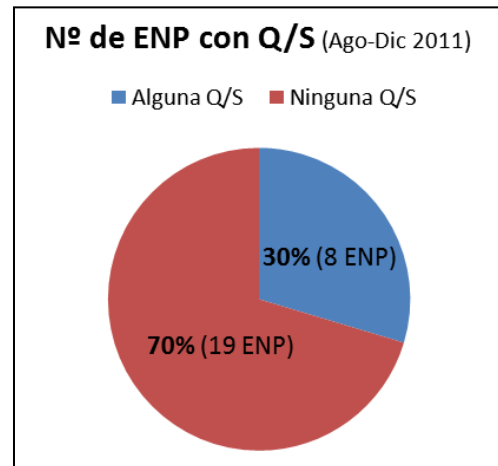
Nota: Les dades estadístiques sobre les queixes i suggeriments que a continuació es presenten, no seran considerades en sí mateix com un exponent negatiu de la gestió d'un ENP. Sí ho seria, pel contrari, la falta de resposta i/o la passivitat cap a les queixes i suggeriments que s'emiten en els mateixos.

Xifra total de Queixes/Suggeriments emeses i nombre d'ENP amb Queixes/Suggeriments

Han hagut un total de **21 comunicacions emeses** en el període comprés entre agost i desembre de 2011: **9 d'elles van ser queixes i 12 van ser suggeriments** (gràfic 1). Dels **27 ENP** que posseeixen el Sistema de Q/S implantat (20 PN, 4 PP, 1 RN, 1PjN y 1MN), **8 ENP han rebut una o més Q/S**. Estos 8 han sigut «Parcs Naturals»: Salines de Santa Pola, Font Roja, Penyal d'Ifac, Montgó, Serra de Mariola, L'Albufera, Fondo y Marjal de Pego-Oliva (gràfic 2).

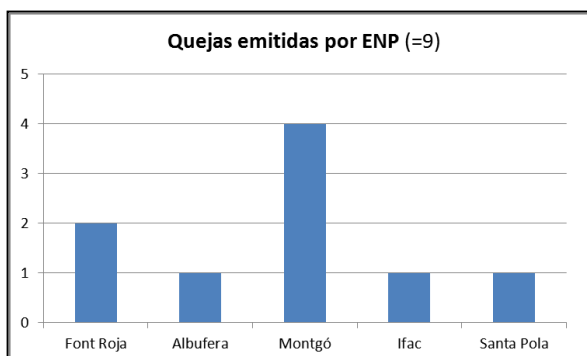
Gràfic 1

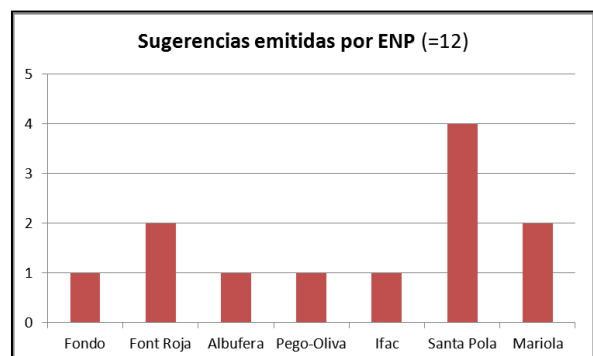
Gràfic 2

Distribució de les Queixes/Suggeriments emeses per ENP

Les queixes i suggeriments emeses als 8 ENP (alguns amb ambdós tipus) queden distribuïdes de la següent manera: **5 ENP van rebre les 9 queixes** (gràfic 3) i **7 ENP van rebre els 12 suggeriments** (gràfic 4).

Gràfic 3

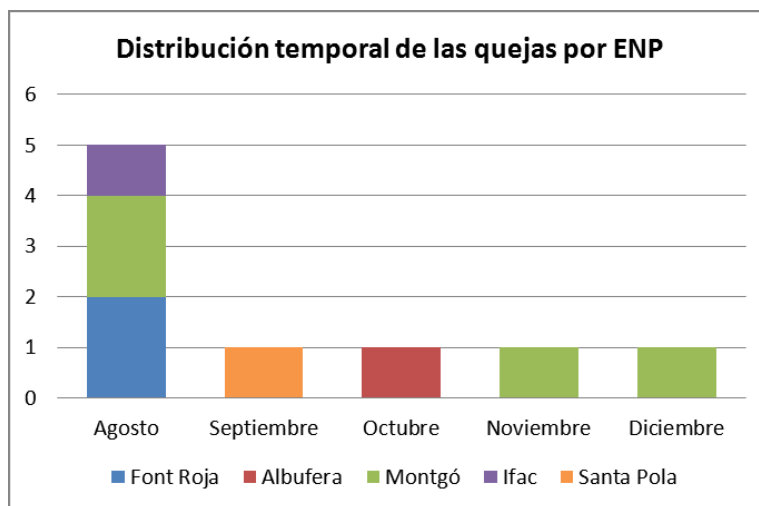

Gràfic 4

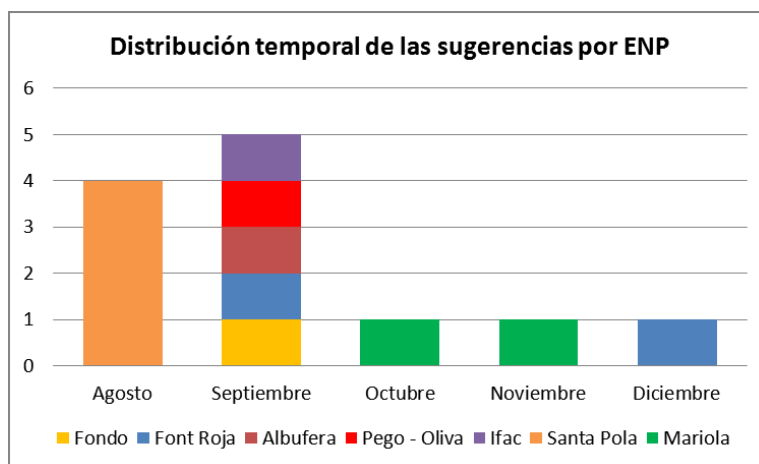
Distribució temporal de les Queixes/Suggeriments per ENP

Como ja s'ha indicat, aquest Sistema de Q/S es va implantar durant el període comprés entre el 21 de juliol i el 20 de setembre de 2011 (2 mesos), començant a fer-se efectiu als primers ENP a

partir del mes d'agost. El 20 de setembre fou la data final d'implantació al completar-se l'últim ENP que quedava. Malgrat no estar el Sistema implantat en la totalitat de ENP fins al 20 de setembre, la distribució temporal de les queixes (gràfic 7) i suggeriments (gràfic 8) de l'exercici 2011 es concentra en el període **agost - setembre** amb **15 Q/S** (6 Q y 9 S): un **71,5% del total de Q/S**.

Gràfic 7

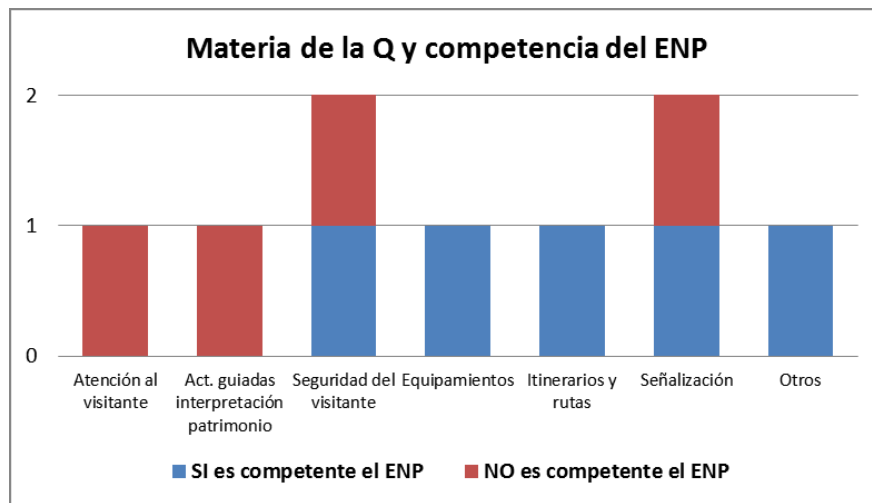

Gràfic 8

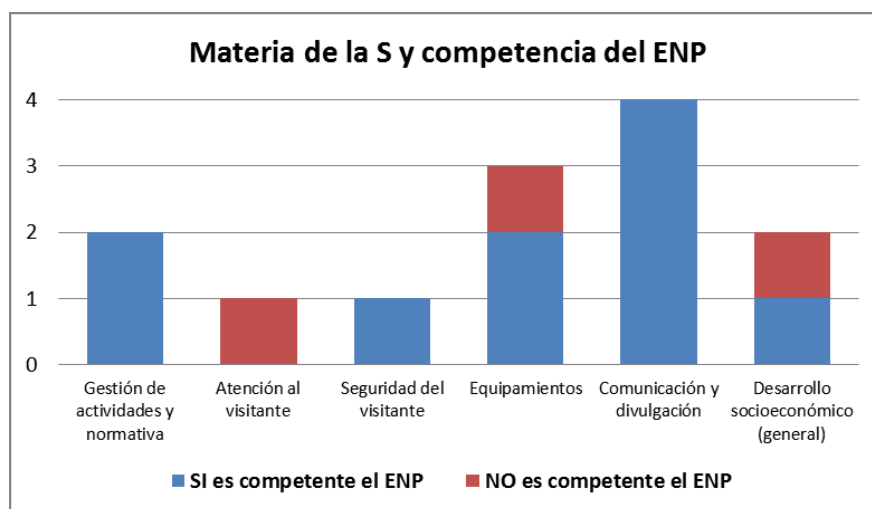
Matèria de la Queixa/Suggeriment

La matèria o assumpte al que es refereixen les Q/S pot ser variat. Els ENP disposen, en l'aplicació del Portal Col·laboratiu on s'insereixen les Q/S, un complet llistat de **21 matèries/assumpes** que tracten d'aglutinar tots els àmbits de treball de l'ENP. Alhora, una opció "Altres" permet inscriure qualsevol altre assumpte no contemplat. Quan els ENP reben una Q/S, l'analitzen, i estimen a què matèria correspon. Es deixa la possibilitat d'inscriure més d'una matèria per cada Q/S. D'aquesta manera, lògicament el total de matèries senyalades serà superior al total de Q/S.

Les **21+1 matèries/assumptes** senyalats per queixes (gràfic 11) i suggeriments (gràfic 12), quedaria de la següent manera:

Gràfic 11

Gràfic 12

**Informació facilitada pel tècnic de VAERSA encarregat del projecte.*

EXTRACTO DEL INFORME DE RESULTADOS DEL PROYECTO

ANÁLISIS DE LAS CARACTERÍSTICAS DE LOS VISITANTES DE LOS PARQUES NATURALES DE LA COMUNIDAD VALENCIANA:

PARQUE NATURAL FONT ROJA

Elaboració de l'informe de caracterització dels visitants del PN (2011-2012):

Elaboració d'un informe sobre el Perfil dels Visitants, per part de la UA, per a cada un dels Parcs Naturals que participen en el projecte .

Resultats obtinguts

Finalmente, se ha realizado un total de 506 entrevistas válidas repartidas en 9 puntos/rutas de muestreo complementarios, en días laborales y festivos.

A la pregunta con respuesta abierta sobre lo que más gusta del Parque Natural Font Roja, el recuento de ítems evidencia una notable valoración de los visitantes de los recursos naturales y paisajísticos del Parque Natural (sus vistas, paisajes y masa boscosa) así como de las emociones que les produce (tranquilidad, calma, silencio).

PREGUNTA 11. ¿Qué es lo que más le gusta del Parque Natural Font Roja?

Ítem	Nº de veces nombrado
Entorno, naturaleza	208
Vistas, paisaje	177
Bosque, pinos, árboles, verde, vegetación, flora	156
Tranquilidad, silencio, paz	107
Animales, fauna, pájaros, aves	35
Conservación, cuidado, limpieza	34
Carrascas	27
Caminar, sendas, rutas	25
Aire	23
Orografía, rocas, montaña, geografía	10
Cerca casa	9
Pozo	9
Olor	7
Centro de Visitantes	7
Poca gente	6
Fuente	6
Color, luz	6
Cumbre	5
Bonito	4
Biodiversidad	4
Historia, identidad, cultura	4
Miradores	3
Clima	3
Contraste con ciudad	3
Santuario	2

Por otro lado se encuentra la mención negativa que los visitantes hacen de la presencia de basuras y suciedad, elemento que degrada considerablemente la imagen de un entorno natural protegido. El incivismo, la masificación en determinadas del año, el estado en ruinas de algunas edificaciones, las prohibiciones para los usuarios ciclistas y el proyecto de construcción de un hotel son los elementos que a continuación señalan los entrevistados como negativos del Parque Natural Font Roja.

PREGUNTA 12. ¿Y lo que menos le gusta del Parque Natural Font Roja?

Ítem	Nº de veces nombrado
Basura, suciedad	41
Incivismo	33
Masificación	28
Ruinas, chalets	26
Coches, vehículos, motos	25
Prohibiciones para bicis	22
Proyecto de construcción de hotel	22
Carretera	13
Bicicletas	12
Señalización	10
Caminos cerrados	9
Centro de visitantes	9
Falta papeleras	8
Falta agua, fuente	8
Paelleros	8
Accesos	7
Altura, pendiente	7
Maleza, rastrojos	7
Curvas	7
Áreas recreativas	6
Falta de mantenimiento, cuidado	6
Caza	5
Aseos	4
Falta de refugio. albergue	4
Perros sueltos	4
Aparcamiento	3
Pinos	3
Falta vigilancia	3
Camping con carencias	2
Calor	2
Caseta de vigilancia sin usar	2
Falta fauna, repoblación forestal	2

De otro lado se encuentra la mención negativa que los visitantes hacen de la presencia de basuras y suciedad, elemento que degrada considerablemente la imagen de un entorno natural protegido. El incivismo, la masificación en determinadas del año, el estado en ruinas de algunas edificaciones, las prohibiciones para los usuarios ciclistas y el proyecto de construcción de un hotel son los elementos que a continuación señalan los entrevistados como negativos del Parque Natural Font Roja.

PREGUNTA 14. En esta visita al Parque Natural, ¿podría indicarme cuál es su valoración para cada uno de los siguientes equipamientos de uso público?

Valoración de equipamientos de uso público								
	Muy Mala (1)	Mala (2)	Regular (3)	Buena (4)	Muy buena (5)	NS NC	TOTAL*	MEDIA (1 a 5)
Centro de Visitantes	0,2%	0,8%	5,5%	30,0%	26,9%	36,6%	100%	4,3
Señalización de rutas e itinerarios dentro del parque	0,6%	1,4%	9,5%	49,2%	32,4%	6,9%	100%	4,2
Señalización o indicadores para acceder al parque	1,0%	3,8%	17,0%	44,5%	28,3%	5,5%	100%	4,0
Paneles informativos dentro del parque	0,6%	2,6%	14,8%	50,8%	22,1%	9,1%	100%	4,0
Estado de conservación de los senderos	0,6%	1,2%	9,5%	48,6%	31,0%	9,1%	100%	4,2
Aseos públicos exteriores	1,6%	4,5%	14,8%	23,7%	10,5%	44,5%	100%	3,7
Zonas de acampada	1,0%	2,0%	9,5%	23,9%	9,1%	54,5%	100%	3,8
Zonas de aparcamiento	0,6%	2,0%	13,8%	49,2%	21,5%	12,8%	100%	4,0
Áreas e instalaciones recreativas	0,8%	1,6%	10,7%	50,6%	24,7%	11,7%	100%	4,1
Paellers y barbacoas	4,0%	2,6%	8,3%	25,3%	14,0%	45,8%	100%	3,8
Miradores	0,0%	0,8%	4,0%	37,0%	49,0%	9,3%	100%	4,5
PUNTUACIÓN MEDIA TOTAL								4,1

Los visitantes dan una valoración de entre “buena” y “muy buena” al conjunto de equipamientos del Parque Natural Font Roja (puntuación media total de 4,1). Los *miradores* son los equipamientos mejor valorados y a continuación, el *Centro de Visitantes*, la *Señalización de rutas e itinerarios* y el *Estado de conservación de los senderos*. Por el contrario, los *Aseos públicos exteriores*, las *Zonas de acampada* y los *Paellers y barbacoas* son los equipamientos estudiados peor valorados.

PREGUNTA 15.1. ¿Podría decirme cuál es su valoración de los servicios que a continuación le leo, algunos de los cuales son ofrecidos en el Centro de Visitantes?

Valoración de equipamientos de uso público								
	Muy Mala (1)	Mala (2)	Regular (3)	Buena (4)	Muy buena (5)	NS NC	TOTAL*	MEDIA (1 a 5)
Atención personalizada	0,0%	0,0%	2,9%	28,2%	63,1%	5,8%	100%	4,6
Exposición	0,0%	1,0%	1,9%	33,0%	49,5%	14,6%	100%	4,5
Sesión audiovisual	0,0%	1,9%	1,0%	6,8%	10,7%	79,6%	100%	4,3
Página web de Parques Naturales de la Comunidad Valenciana	0,0%	0,0%	7,8%	15,5%	16,5%	60,2%	100%	4,2
Publicaciones (folletos, guías, etc.)	0,0%	0,0%	3,9%	35,0%	34,0%	27,2%	100%	4,4
PUNTUACIÓN MEDIA TOTAL								4,4

La tabla 1.22. muestra la valoración de algunos elementos del Centro de Visitantes, así como de la página web de los Parques Naturales de la Comunidad Valenciana. Todos los ítems obtienen valoraciones muy positivas (puntuación global de 4,4), entre la que destaca la puntuación media de la *Atención personalizada* ofrecida en el Centro de Información (4,6). De otro lado, es llamativo que la *Sesión audiovisual* es valorada por un grupo reducido de visitantes, el 20,4% de entrevistados que visitan el Centro de Información (21 visitantes de los 506 entrevistados)

PREGUNTA 18. ¿Le importaría valorar, en una escala de 1 a 10 cuál es su nivel de satisfacción con respecto a esta visita? Tenga en cuenta que “1” indica “Nada satisfecho” y “10” indica “Muy satisfecho”

<i>Nada satisfecho</i>					<i>Muy satisfecho</i>				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
							8,83		

Como se observa en el cuadro 1.25., es notable el nivel de satisfacción general de los encuestados en su visita al Parque Natural Font Roja. La puntuación media en una escala de 1 a 10 es de 8,83.

2. PERFILES DE VISITA

2.3. Resultados.

El resultado son 3 perfiles de visitantes que responden principalmente a las siguientes peculiaridades del Parque Natural Font Roja:

1. Entorno natural localizado en el interior de la provincia de Alicante y algo alejado de los municipios que forman el tradicional circuito turístico de la costa.
2. Acceso por carreteras limitado a las CV-797 y CV-7970. El resto de accesos son senderos y pistas forestales.
3. Territorio muy apreciado por los vecinos de poblaciones cercanas, de gran interés etnológico por sus tradiciones, costumbres y actividades económicas pasadas, ligadas, a la explotación de los recursos naturales de la Font Roja.
4. Parque Natural con numerosos recursos para el uso público: Centro de Visitantes, rutas interpretativas y áreas recreativas, que invita fundamentalmente a dos tipos de actividades no dirigidas: unas más pasivas, en las áreas recreativas (cocinar, almorzar), y otras más activas, en zonas altas o menos transitadas de la periferia (senderismo).
5. Restricciones de acceso al Parque Natural a los vehículos a motor y bicicletas.

Los tres perfiles identificados en el modelo expresan el 45,2% de la variabilidad de comportamientos y rasgos de los visitantes.

En un espacio bidimensional se presentan las categorías de respuesta de cada variable. Se han seleccionado dos dimensiones con el objetivo de facilitar la interpretación de los resultados. Como se mencionaba anteriormente, una mayor proximidad de las categorías de diferentes variables indica una correlación entre ambas variables, lo que se traduce en una similitud tipológica de visitantes.

CARACTERÍSTICAS DE LOS PERFILES

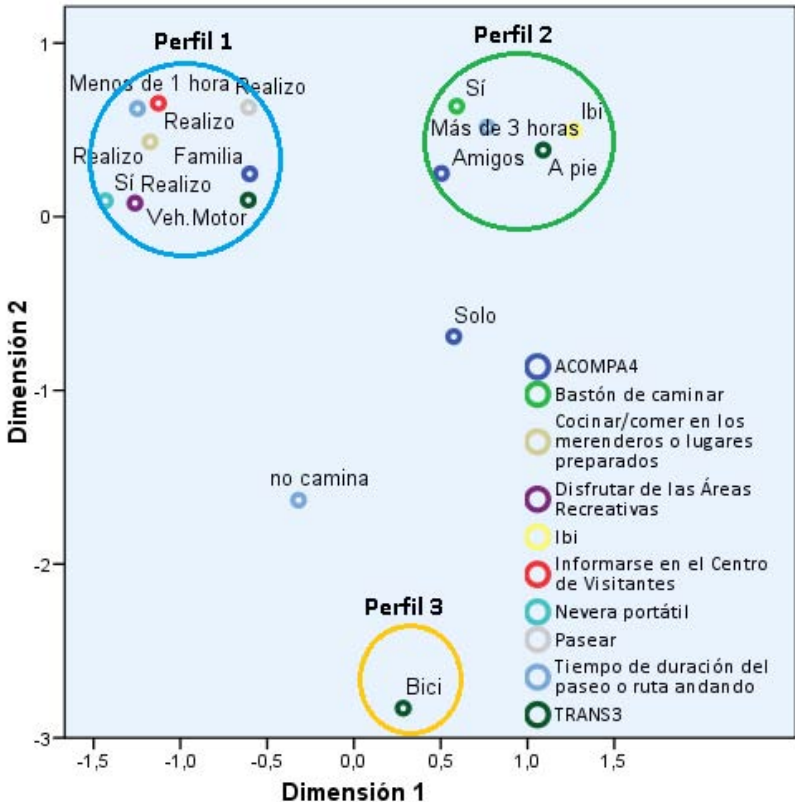
PERFIL 1

- Disfrutar de áreas recreativas
- Comer/cocinar en áreas recreativas
- Informarse en el Centro de Visitantes
- Camina menos de 1 hora
- Acompañado por familiares
- Accede en coche al Parque Natural
- Porta nevera

PERFIL 2 ☐ Accede a pie al Parque Natural ☐ Camina durante más de 3 horas ☐ Acompañado por amigos ☐ Reside en el entorno (principalmente Ibi) ☐ Porta bastón de caminar
PERFIL 3 ☐ Ciclista (btt o carretera)

La siguiente figura 1.2. muestra la representación espacial de los perfiles, como resultado del análisis multivariable (*análisis de correspondencias múltiples*). En ella se distinguen 2 nubes de puntos situadas a una distancia apreciable, diferenciadas fundamentalmente por la capacidad discriminante de las actividades realizadas por los visitantes (senderismo o disfrutar en un área recreativa), sus acompañantes (amigos o familiares) y la forma de acceso al Parque Natural (a pie o en coche). En la parte inferior de la representación biespacial se sitúa el perfil 3, formado únicamente por la categoría "Bici" perteneciente a la variable TRANS3

Figura 1.2. Representación espacial de los perfiles.

A continuación se desarrollan los 3 perfiles identificados. La descripción de cada uno de ellos se ha enriquecido con la consideración adicional de otras variables no incluidas en el análisis multivariable, relativas a las características sociodemográficas, condiciones de acceso al Parque Natural, uso del espacio y valoración y percepción de los visitantes.

Los perfiles vienen identificados con la etiqueta entrecomillada que los define, los rasgos principales que los distingue y, a continuación, la descripción completa del perfil que los contextualiza.

<p>PERFIL 1. “Paseo y picnic familiar en la Font Roja”</p>	<p>Disfrutar de áreas recreativas Comer/cocinar en áreas recreativas Informarse en el Centro de visitantes Camina menos de 1 hora Acompañado por familiares Accede en coche al Parque Natural Porta nevera</p>
<p><i>Hoy es un día perfecto para comer con los niños en la Font Roja. Tienen entre 35 y 50 años y la mitad tiene empleo, aunque también los hay sin él o prejubilados. La familia, de entre 3 y 5 miembros, accede al Parque Natural en coche, a medio día y sin prisas por la CV-797. Proceden de un municipio alicantino, y se dirigirá a alguna área recreativa, como la de Sant Antoni o la del Santuario, donde pasarán buena parte del día, antes de regresar a casa. Ya han visitado el Parque en varias ocasiones aunque es el perfil que acoge a un mayor número de nuevos visitantes. Si hay tiempo, antes de comer realizarán un paseo por las inmediaciones del área recreativa, para abrir apetito. Otra alternativa es visitar el Centro de Información; impresiona y merece la pena verlo, si es que hay en el grupo alguien que no lo conoce.</i></p> <p><i>La mayoría ignora que el Parque lo gestiona la Generalitat Valenciana, y a menudo señalan a los ayuntamientos de Alcoi e Ibi. Es el perfil que presenta menos disposición a colaborar con el Parque Natural, aunque la mayoría sí lo haría, principalmente como voluntario ocasional o asistiendo a actividades organizadas por el Parque. También destaca que 1 entrevistado de cada 10, proporción mayor que en el resto de perfiles estudiados, estaría dispuesto a aportar una tarifa simbólica por folletos, mapas, etc.</i></p> <p><i>Su nivel formativo es medio-bajo y sin embargo no es obstáculo para que este perfil, por lo general, sea el que manifiesta conocer mayor número de “buenas prácticas” del Parque. Aunque como es habitual, no saben que “los grupos numerosos deben concertar la visita”. Buena parte de ellos considera que el Parque Natural no tiene ningún problema importante, y en caso contrario suelen apuntar al “riesgo de incendios” o al “excesivo número de vehículos en el Parque”. Demandan mejoras en las áreas recreativas, así como más medios dedicados a realizar rutas guiadas con personal especializado; aunque sin demasiado énfasis, quizá porque son los que mejor valoran el conjunto de equipamientos del Parque Natural, a excepción de los aseos exteriores. Por otro lado, algunos confiesan no ir adecuadamente vestidos para la visita que van a realizar al Parque Natural, aunque no olvidarán comida y bebida en la nevera portátil, una cámara de fotos, para llevarse unas instantáneas de la visita (si es que no la lleva incorporada el teléfono móvil) y en ocasiones hasta sillas plegables, más cómodas que los bancos de piedra. Con todo, los visitantes que forman este perfil muestran un buen nivel de satisfacción, aunque inferior al manifestado por los dos perfiles restantes.</i></p>	

<p>PERFIL 2. “Senderista del entorno y entre amigos”</p>	<p>Accede a pie al Parque Natural Camina durante más de 3 horas Acompañado por amigos Reside en el entorno (principalmente Ibi) Porta bastón de caminar</p>
<p><i>Se trata de un varón de entre 46 y 60 años con un nivel de formación medio. Ha accedido al Parque Natural acompañado por uno o dos amigos, o su pareja, a pie y a primera hora del día, lo que le convierte en el perfil más madrugador.</i></p> <p><i>Procede de un municipio cercano, probablemente de Ibi, y utiliza una red de senderos que pocos conocen como él para llegar hasta el entorno de la Font Roja. Y es que lo visita con regularidad, más que el perfil nº1 y menos que el nº2. En el Parque estará entre 2 y 5 horas; es decir, el tiempo que emplee en realizar la ruta caminando, con su debida –y breve- parada para coger fuerzas.</i></p> <p><i>Se halla en las áreas periféricas del Parque o bien realizando la ruta amarilla, en el interior; pero en muy extraña ocasión lo encontraremos en el Centro de Visitantes y sus inmediaciones. Buscará una ruta exigente, que recorra tranquilos y bellos parajes, pero también lugares emblemáticos del Parque, como la Cumbre del Menejador o la Mas de Tetuán, algo más frecuentados por visitantes. En el trayecto observará la flora y atenderá a los rastros y sonidos de la fauna, y puede que en esta ocasión fotografíe algo que le haya resultado especial: una tonalidad de colores llamativa, los contrastes foliares del otoño...</i></p> <p><i>La mitad sabe cuál es el organismo encargado de la conservación y gestión del Parque, y se prestaría a colaborar con él una mayor proporción de visitantes entrevistados, al menos en relación al perfil nº1.</i></p> <p><i>En relación a las “buenas prácticas” que se han de cumplir en el Parque Natural, una mayor proporción de visitantes que forman este perfil, en comparación a los dos perfiles restantes, desconoce que no se puede recoger más de 4 kilos de setas, o que los perros deben ir atados. Alertan del riesgo de incendios aunque 3 de cada 10 considera que el Parque Natural no tiene ningún problema importante. No obstante, si en algo destaca el presente perfil, es en el acuerdo que hay en defender que es prioritario “recuperar el patrimonio cultural”, así como emprender “trabajos de mejora para protección y conservación del medio” y “limitar la circulación de vehículos por ciertas zonas”.</i></p> <p><i>Para la visita reconocen ir correctamente equipados: llevarán pequeñas cantidades de agua y comida, para reponer fuerzas, bastón de caminar, y otros utensilios como gorra, planos, guías y prismáticos, si en esta ocasión la visita los requiere. Todo lo que sea necesario para su reencuentro con el paraje de la Font Roja.</i></p>	

PERFIL 3. “Joven e instruido ciclista local”	Ciclista bbt o carretera
<p><i>Este perfil es marcadamente deportivo y masculino, y no hay día de la semana que desaproveche para subirse en su bicicleta, entre los meses de abril y septiembre, fundamentalmente. Es, con diferencia, el perfil más joven y el mejor formado. También es el que lo visita en mayor número de ocasiones, precisamente por ser el perfil más local: de Alcoi o Ibi más exactamente, y por esta razón conoce el Parque Natural, por vivir en su entorno.</i></p> <p><i>Accederá al entorno de la Font Roja entre las 9 y las 11 de la mañana, preferiblemente sin compañía y nunca con familiares. Lo hará principalmente por la CV-797, aunque una cuarta parte utilizará las pistas y senderos del sur y oeste del Parque... Su estancia es la más corta entre los perfiles en estudio: 8 de cada diez empleará en realizar la ruta menos de tres horas, tratando de batir sus propias marcas. Para ello irán adecuadamente equipados y cargarán con pocos utensilios, solo los imprescindibles: ropa, calzado y casco; agua y quizá algo de comida energética. Excepcionalmente llevarán consigo un GPS, por si la ruta que realizan es nueva o por si tienen interés en registrar las coordenadas del recorrido. Al término regresarán a casa en su propia bicicleta, por lo que planificar una ruta circular parece lo más apropiado, por las zonas periféricas del Parque, como el Mas de Foiaderetes o la cava Sta. María, hasta alcanzar, a lo mucho, el Mas de Tetuán. Y en muy rara ocasión visitarán el Centro de Información.</i></p> <p><i>De los tres perfiles estudiados, el ciclista se presenta como el más conocedor de qué organismo se encarga de gestionar el Parque Natural, y sin embargo, y en relación a las normas de uso público del Parque, una mayor proporción de entrevistados sostiene que desconoce la norma que dicta que “las bicicletas no pueden circular por sendas/pistas”. De otro lado se muestran, con notable diferencia, muy volcados con la idea de colaborar con el Parque Natural, fundamentalmente como voluntarios para ayudar en acciones concretas, o asistiendo a las actividades que pudieran organizarse en el Parque Natural.</i></p> <p><i>Advierten muy especialmente del riesgo de incendios que existe en el entorno de la Font Roja, así como de la presión urbanística que padece este hábitat natural. Por encima de otras propuestas de mejora, señalan a la “regulación del acceso de personas y restricción de determinadas actividades” y a la “programación de actividades deportivas”.</i></p> <p><i>Valoran muy positivamente la señalización o indicadores para acceder al Parque, y con menor puntuación que los perfiles 1 y 2, el Centro de Visitantes, el estado de conservación de los senderos, las zonas de acampada y los aparcamientos. No obstante, el ciclista es el perfil que manifiesta mayor grado de satisfacción con la visita</i></p>	

PLA DE MILLORA 2012

PARC NATURAL DE LA FONT ROJA

OBJECTIUS 2012

OBJECTIU	JUSTIFICACIÓ	DATA INICI	DATA FINALITZACIÓ TEÒRICA	DATA FINALITZACIÓ	OBSERVACIONS
1. Oferir un servei de màxima qualitat al visitant.	Un dels objectius directriu del treball al Parc Natural. Forma part de la política de qualitat del Parc natural des que va obtenir la certificació i on es fan grans esforços any rere any per tal de millorar continuament el servei ofert.	01/01/2012	31/12/2012		
2. Posar en valor els recursos propis del PN en benefici del teixit empresarial local promovent mecanismes que assegurin una activitat social i econòmica sostenible .	A causa de la posada en marxa del projecte <i>Marca Parques</i> en l'any 2011 i després de les primeres certificacions d'empreses locals amb aquesta norma, per a l'any 2012 ens proposem encetar accions que vagin encaminades a la certificació de noves empreses en aquesta distinció i obtenir, amb altres fórmules, la vinculació directa del teixit empresarial local amb la gestió del Parc.	01/01/2012	31/12/2012		
3. Protegir i conservar els ecosistemes més notables , les espècies i processos ecològics que els conformen.	Després de molts anys sense encetar projectes de conservació en sentit estricte, des de la Direcció del Parc i l'equip tècnic es veu necessari que en 2012 s'aborden nous i novedosos projectes que assegurin la conservació a mitjà i llarg plaç d'alguns dels ecosistemes i espècies més emblemàtiques , fràgils i representatives del Parc Natural.	01/01/2012	31/12/2012		

1. Oferir un servei de màxima qualitat al visitant	META	0. Que el 50% dels projectes vinculats a l'objectiu tinguem un grau de compliment del 90%.
		1. Conseguir que la valoració de " <i>Señalización de rutas e itinerarios</i> " i " <i>Material informativo proporcionado (mapas, folletos...)</i> " siga igual o superior a 4 en un 60% del total de enquestes anuals.
		2. Conseguir que la valoració de " <i>Grado de accesibilidad de las instalaciones</i> " siga igual o superior a 4 en un 60% del total d'enquestes anuals.
		3. Conseguir que la valoració de " <i>Estado y conservación de los senderos</i> " i " <i>Limpieza y conservación de las instalaciones (aseos...)</i> " siga igual o superior a 4 en un 60% del total d'enquestes anuals.
		4. Conseguir que la valoració de " <i>Transmisión de conocimientos sobre el ENP</i> " i " <i>Promoción y difusión de las actividades del ENP</i> " siga igual o superior a 4 en un 60% del total d'enquestes anuals.

ESTRATÈGIES

E1 Posar en en valor els recursos naturals i culturals de l'àrea recreativa del Santuari

PROJECTES/ACCIONS	DATA INICI	DATA FI	DESCRIPCIÓ/JUSTIFICACIÓ
Disseny d'un jardí botànic a l'àrea recreativa amb col·locació de cartellera interpretativa i infraestructures per observació de fauna	01/01/2012	31/12/2012	Col·locació de menjadors d'aus a l'àrea recreativa, construcció d'una bassa per a amfibis en l'àrea de la Glorieta dels paellers, disseny, elaboració i col·locació de siluetes de fauna característica del Parc disperses per la zona ajardinada, plantació d'arbres i arbusts a la plaça del Santuari i a la zona d'aparcament, eliminació d'oms morts i pins, etc.

E2 Adaptar l'àrea recreativa del Santuari de la Font Roja a persones amb algun tipus de discapacitat

PROJECTES/ACCIONS	DATA INICI	DATA FI	DESCRIPCIÓ/JUSTIFICACIÓ
Adaptació i millora de l'accessibilitat dels equipaments de l'àrea recreativa del Santuari	01/01/2012	31/12/2012	Creació de nous accesos pavimentats per a l'accés de persones discapacitades a les diferents zones de l'àrea recreativa, col·locació de mobiliari adaptat a discapacitats, etc.

E3 Adequar i millorar els equipaments existents a les àrees recreatives i itineraris			
PROJECTES/ACCIONS	DATA INICI	DATA FI	DESCRIPCIÓ/JUSTIFICACIÓ
Adequació i millora dels equipaments i infraestructures presents a l'àrea recreativa del Santuari	01/01/2012	31/12/2012	Construcció d'una coberta per al picnic, replantejar i adequar la zona d'aparcament, canvi d'ubicació dels contenidors de brossa per fer-los més discrets i integrats amb l'entorn, plantar arbres al voltant de l'aparcament per tal d'oferir ombra a l'equipament, millora de la ruta blava "Xicotet itinerari" amb cartelleria interpretativa, etc.
Millora de l'àrea recreativa de Sant Antoni	01/01/2012	31/12/2012	Adequació paellers de l'àrea recreativa i delimitació de places d'aparcament.
Restauració senda Menejador	01/01/2012	31/12/2012	La senda al Menejador, oberta a principis del anys 90, forma part de l'itinerari principal del Parc Natural, el pas continuat dels visitants ha provocat el seu deteriorament. Els fenòmens erosius, l'eixamplament i la presència de dresseres són alguns del efectes detectats. Per la qual cosa s'acometraran millores en alguns trams de la senda.
E4 Promoure mecanismes d'informació, sensibilització i participació de la població local destinats a conèixer els valors naturals i culturals del Parc Natural			
PROJECTES/ACCIONS	DATA INICI	DATA FI	DESCRIPCIÓ/JUSTIFICACIÓ
VIII Jornada divulgativa "Coneix les caves del Carrascal de la Font Roja"	10/03/2012	10/03/2012	Amb la intenció de donar a conèixer els valors ambientals i culturals del Parc, juntament amb les entitats que formen part del edifici Font Roja Natura (CEMACAM, Ajuntament d'Alcoi, Universitat d'Alacant i Conselleria MAAUH) van a dur-se a terme diverses activitats en col·laboració. Aquestes que es presenten al Pla de Millora són organitzades pel Parc Natural dins la programació anual d'activitats planejada per les entitats.
VIII Jornada divulgativa "Reconeix el cant de les aus"	26/05/2012	26/05/2012	
Setmana del Medi Ambient	04/06/2012	10/06/2012	
Itinerari nocturn "Font Roja la <i>nit</i> "	15/09/2012	15/09/2012	
VIII Jornada divulgativa "Descobreix el viver de la Font Roja "	27/10/2012	27/10/2012	
Revista IBERIS 2012	01/01/2012	31/12/2012	

2. Posar en valor els recursos propis del PN en benefici del teixit empresarial local promovent mecanismes que assegurin una activitat social i econòmica sostenible .	META	0. Que el 50% dels projectes vinculats a l'objectiu tinguin un grau de compliment del 90%.
		1. Consegüir establir almenys una activitat tradicional (ramadera, agrícola, etc.) en un any.
		2. Obrir almenys una ruta BTT per l'àrea d'influència del PN com a alternativa a l'actual demanda d'usuaris.
		3. Certificació en <i>Marca Parcs</i> d'almenys dos empreses per any.

ESTRATÈGIES

E1 Potenciar les activitats tradicionals com l'agricultura i la ramaderia al Parc Natural

PROJECTES/ACCIONS	DATA INICI	DATA FI	DESCRIPCIÓ/JUSTIFICACIÓ
Actualització de la Normativa	01/01/2012	01/03/2012	Des de l'última revisió del PRUG i l'aprovació del PORN en l'any 2004 ha sorgit la necessitat d'una nova revisió de la normativa que en molts aspectes ha quedat obsoleta. Encara que considerem aquest projecte com a transversal, el situem ací perquè es vol posar émfasi en els aspectes relatius que contempla l'objectiu.
Introducció ramat PPIF	01/01/2012	31/12/2012	Com a conseqüència dels treballs realitzats en el Pla de Prevenció d'Incendis de la Font Roja s'han generat unes discontinuïtats vegetals sobre les quals s'ha de realitzar un manteniment periòdic per a controlar el desenvolupament de la vegetació, principalment arbustiva i herbàcia, i que resulten eficaços de cara a la prevenció dels incendis forestals. Així i com a objectiu principal es vol impulsar una reintroducció del ramat controlat sobre els elements de ruptura del PPIF.

E2 Potenciar i regular el sector turístic-recreatiu en l'àrea d'influència socioeconòmica del Parc Natural

PROJECTES/ACCIONS	DATA INICI	DATA FI	DESCRIPCIÓ/JUSTIFICACIÓ
Actualització de la Normativa	01/01/2012	01/03/2012	Des de l'última revisió del PRUG i l'aprovació del PORN en l'any 2004 ha sorgit la necessitat d'una nova revisió de la normativa que en molts aspectes ha quedat obsoleta. Encara que considerem aquest projecte com a transversal, el situem ací perquè es vol posar émfasi en els aspectes relatius que contempla l'objectiu.
Regulació BTT	01/01/2012	31/12/2012	La pràctica de la bicicleta tot terreny (BTT) s'ha extès al Parc en un breu espai de temps, és una activitat no permesa i açò ha generat un conflicte social i un impacte mediambiental sever. Les accions d'aquest projecte aniràn encaminades a regular i promoure alternatives per a que la pràctica es duga a terme de forma correcta.

E3 Promoció de la *Marca Parques* en empreses locals que operen dins l'àrea d'influència socioeconòmica del Parc Natural

PROJECTES/ACCIONS	DATA INICI	DATA FI	DESCRIPCIÓ/JUSTIFICACIÓ
<i>Marca Parques</i>	01/01/2012	31/12/2012	El projecte <i>Marca Parcs</i> Naturals de la Comunitat Valenciana està dirigit a l'utilització de la denominació dels parcs naturals com a segell de qualitat que oferisca diferenciació a la producció i comercialització dels productes originaris d'aquests espais. Les accions previstes són: la difusió de la <i>Marca Parques</i> mitjançant intervencions en mitjans de comunicació i la captació i assessorament de noves empreses per a la seua certificació amb la <i>Marca Parques</i> .

3. Protegir i conservar els ecosistemes més notables, les espècies i processos ecològics que els conformen.	META	0. Que el 50% dels projectes vinculats a l'objectiu tinguen un grau de compliment del 90%.
		1. Consolidar almenys una població d'alguna de les espècies contemplades als projectes.
		2. Recuperar el cultiu d'espècies de valor etnoagrari en almenys una de les zones projectades i establir una parcel·la de repoblació cap al bosc autòcton.

ESTRATÈGIES

E1 Protegir les poblacions d'espècies i varietats genètiques existents o desaparegudes, amenaçades o en regressió

PROJECTES/ACCIONS	DATA INICI	DATA FI	DESCRIPCIÓ/JUSTIFICACIÓ
Reintroducció de l'Ofegabous (<i>Pleurodeles waltl</i>)	01/01/2012	31/12/2012	La present proposta es redacta amb l'objectiu de realitzar la reintroducció del gallipato (<i>Pleurodeles waltl</i>), al Parc Natural de la Font Roja i la zona PORN. El gallipato és una espècie que troba en el Parc el seu límit de distribució, no s'ha citat mai en ell però en el PN de la Serra de Mariola si i es creu molt interessant intentar introduir-la. Incluida en el Catálogo Valenciano de Especies Amenazadas de Fauna (Decreto 32/2004, de 27 de febrero), en la categoría de "Vulnerable". De igual modo, figura en la categoría de "Interés Especial", en el Catálogo Nacional de Especies Amenazadas (Real Decreto 439/1990).
Seguiment de mamífers carnívors mitjançant fototrampeig	01/01/2012	31/12/2012	Seguiment mitjançant càmeres de les poblacions de diverses espècies de mamífers carnívors del Parc. Conèixer la densitat i distribució de les seues poblacions dins l'espai protegit.
Recuperació i conservació de l'àguila de panxa blanca (<i>Aquila fasciatus</i>)	01/01/2012	31/12/2013	Al Parc Natural del Carrascal de la Font Roja es té constància de la presència continuada d'una parella d'àguiles des dels inicis dels anys 80. Aquesta parella té establits distints nius als cingles de les zones més altes del Parc Natural. Per diverses raons aquesta parella present al Parc Natural ha deixat de criar polls viables durant certs períodes (1997-1999) (2008-2011). Aquestes raons porten al l'equip Tècnic del Parc Natural a redactar aquest projecte per a recuperar la productivitat de la parella i assegurar la seua permanència en aquest territori.

Recuperació i conservació de <i>Taxus baccata</i> i <i>Sorbus torminalis</i>	01/01/2012	31/12/2014	La present proposta té com a objecte realitzar activitats enfocades a garantir la conservació de les espècies <i>Taxus baccata</i> i <i>Sorbus torminalis</i> en l'àmbit geogràfic del Parc Natural de la Font Roja. El <i>Taxus baccata</i> és una espècie que apareix catalogada com a vigilada en l'annex III del Catàleg Valencià d'espècies amenaçades de flora, i com a espècie en perill per la UICN. Per altra banda el <i>Sorbus torminalis</i> també apareix catalogada com a vigilada en l'annex III del Catàleg Valencià d'espècies amenaçades de flora, i com a vulnerable per la UICN. Per aquestes raons es desenvolupa aquest projecte ja que ambdues espècies necessiten d'un reforç i tutela per tal de mantenir-se en el temps al si del Parc Natural.
--	------------	------------	---

E2 Afavorir la successió ecològica cap a les comunitats d'interés i manteniment del paisatge rural de secà amb usos sostenibles

PROJECTES/ACCIONS	DATA INICI	DATA FI	DESCRIPCIÓ/JUSTIFICACIÓ
Recuperació de l'entorn agrícola de la font de Celedón, la font de Tetuan i el mas de Valor	01/01/2012	31/12/2012	Recuperació d'espècies d'arbres fruitals en vies de desaparició i d'elevat valor etnoagrari, afavorir la presència d'espècies vegetals amb baies i fruits per a la fauna, manteniment de punts d'aigua per a la reproducció d'amfibis, recuperació i manteniment d'elements etnogràfics, etc.
Re població forestal	18/11/2012	18/11/2012	Re població de frondoses baix una coberta de Pi blanc (<i>Pinus halepensis</i>). L'objectiu principal d'aquesta acció és afavorir l'evolució de la massa forestal present a la parcel·la de repoblació cap a un bosc climàtic autòcton, on les espècies principals siguen la carrasca i caducifolis com el fleix o l'auró. La zona presenta característiques apropiades per a aquest tipus d'actuació, té una densitat forestal adequada, sòl, condicions climàtiques, etc.